

080.7
๑. ๒๑๖ D
๑-๓

การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง และบรรณารักษ์ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ปริญญาโท

ของ

อัญชลี ภูมิษฐ์

23 เม.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มีนาคม 2528

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

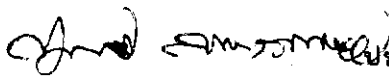
177696

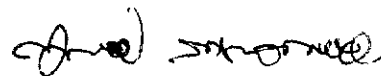
ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

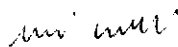
คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

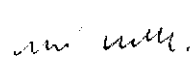
คณะกรรมการที่ปรึกษา

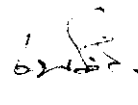
คณะกรรมการสอบ

 ประธาน

 ประธาน

 กรรมการ

 กรรมการ

 กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ตลอดเวลาของการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก
ผศ.สุทัศน์ ล่องแสงจันทร์ ผศ.วิทย์ หับเพื่อง และ ผศ.เจสสิยา พันธุ์สีดา เป็นอย่างยิ่ง
ในการให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ
อาจารย์ทั้งสามท่าน ซึ่งได้กล่าวนามมาแล้วเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รศ.อัมพร บัณฑิต และ รศ.เสริมศักดิ์ เจริญผล ซึ่งได้ให้
ความเมตตาเป็นกำลังใจ และให้คำแนะนำต่อผู้วิจัย ทั้งในฐานะผู้บังคับบัญชาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา
และในฐานะครู อาจารย์ ต่อศิษย์ ตลอดเวลาของการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณบรรณารักษ์ ในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และ
ห้องสมุดภายนอก ตลอดจนนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีส่วน
ร่วมในการช่วยเหลือและตอบแบบสอบถาม เก็บรวบรวมแบบสอบถาม ขอขอบคุณ
คุณสมพงษ์ พุทธิสารทภักดิ์ คุณสุพจน์ ทองทราย คุณอรทัย เจนสมบูรณ์ เพื่อน ๆ และ
น้อง ๆ ทุกคนที่ได้ช่วยตรวจพิสูจน์อักษร รวมทั้งขอขอบคุณ คุณสุจิตร์ สุวภาพ และ
คุณพจมาน พรรณธรรม ที่ช่วยเป็นธุระในการพิมพ์ปริญญานิพนธ์ครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อเป็นเครื่องแสดง
กตเวทิตาคุณ แก่ พ่อ แม่ ครู อาจารย์ และ พ.ท.หญิง ประภา สุจริตจันทร์
ซึ่งให้การศึกษาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ซึ่งจะวันเสียไม่ได้คือ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งมีส่วนส่งเสริมให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสรับใช้สังคม รวมทั้งยังให้ทุนอุดหนุน
การวิจัยเรื่องนี้ เป็นจำนวนเงิน 6,000 บาทด้วย

ณัฐพล ภูมิพิษฐ์

มีนาคม 2528

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	8
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	8
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	8
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	10
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
	เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	11
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	25
	กลุ่มประชากร.....	25
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	27
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ ที่มีต่อการ	
	ฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	36
	เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	
	ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	60

เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และ	
บรรณารักษ์ ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	82
เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และ	
บรรณารักษ์ ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	106
ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด	127
ข้อสรุปจากแบบประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ที่บรรณารักษ์ผู้ให้การฝึก	
ได้ประเมินผลนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์	131
5 สรุปผลการศึกษาค้นคว้า อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	136
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	136
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	136
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	137
อภิปรายผล	146
ข้อเสนอแนะ	160
บรรณานุกรม	163
ภาคผนวก	166

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	รายชื่อห้องสมุดภายนอกและจำนวนบรรณารักษ์ที่เป็นกลุ่มประจำชน....	25
2	จำนวนแบบสอบถามที่แจกและได้รับคืน.....	30
3	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยว กับความจำเป็นของการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด สำหรับการศึกษามหา วิทยาลัยเปิด ก่อนและหลัง การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	37
4	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยว กับการกำหนดคุณสมบัติและพื้นฐานความรู้ของนักศึกษา ที่ฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลัง การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	38
5	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยว กับประเภทของงานที่สำคัญ และควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ ก่อนและหลัง การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	39
6	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยว กับรายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้อง สมุดก่อนและหลัง การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	41
7	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยว กับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการ ทำงานในห้องสมุดมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 3 ปี ก่อนและหลังการฝึก ปฏิบัติงานห้องสมุด.....	44
8	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยว กับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการ ทำงานในห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	46

9	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลัง การฝึก ปฏิบัติงานห้องสมุด.....	47
10	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติ งานห้องสมุด.....	48
11	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับจำนวนชั่วโมง หรือระยะเวลา ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	49
12	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์เกี่ยวกับ อัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน ระหว่างสำนักหอสมุด กลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง กับ ห้องสมุดภายนอก.....	50
13	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์เกี่ยวกับ ประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติ งานก่อนและหลัง การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	51
14	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์เกี่ยวกับ ความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการ ฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	52
15	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์เกี่ยวกับ ประโยชน์ที่คาดว่านักศึกษาจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลัง การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	53
16	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์เกี่ยวกับ การคัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติ งานห้องสมุด.....	55

17	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับกิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด....	56
18	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ก่อนและหลัง การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	57
19	เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับความจำเป็นของ การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด สำหรับการศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิด ก่อนและหลัง การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	60
20	เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับการกำหนดคุณลักษณะ และทัศนคติของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติ งานห้องสมุด.....	61
21	เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับประเภทของงาน ที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ ก่อนและหลัง การฝึก ปฏิบัติงานห้องสมุด.....	62
22	เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับรายวิชาที่มีความ จำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดของนักศึกษา ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	64
23	เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับรูปแบบในการฝึก ปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุดมา แล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	66
24	เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับรูปแบบในการฝึก ปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	68

25	เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับช่วงเวลาในการ ฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	69
26	เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติ งานก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	70
27	เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับจำนวนชั่วโมงหรือ ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน ห้องสมุด.....	71
28	เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับอัตราส่วนของเวลา ในการฝึกปฏิบัติงาน ระหว่าง สัปดาห์หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยราม คำแหง กับ ห้องสมุดภายนอก ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน ห้องสมุด.....	72
29	เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับประเภทของ ห้องสมุดภายนอก ที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	74
30	เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับความรับผิดชอบ เรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงาน ห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	75
31	เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับประโยชน์ที่คาดว่าจะ นักศึกษาจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด ก่อนและหลังการ ฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	76
32	เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักศึกษา ที่จะฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	77

33	เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับกิจกรรมที่ควรจัดทำ ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	78
34	เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับการประเมินผล การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด .	79
35	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับความจำเป็นของการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด สำหรับการศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิด ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	82
36	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติและพื้นความรู้ของ นักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	83
37	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนด ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	85
38	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับรายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญ ต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	86
39	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษา มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	90

40	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่ นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด ก่อนการ ฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	91
41	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน ก่อน การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	92
42	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน ก่อนการฝึกปฏิบัติ งานห้องสมุด.....	93
43	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับจำนวนชั่วโมง หรือระยะเวลา ที่ใช้ ในการฝึกปฏิบัติงาน ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	94
44	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับ อัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติ งานระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับ ห้องสมุดภายนอก ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	95
45	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับประเภทของห้องสมุดภายนอก ที่ควร พิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.	97
46	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และ บรรณารักษ์ เกี่ยวกับความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วน ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนการฝึกปฏิบัติงาน ห้องสมุด.....	98

47	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับประโยชน์ที่คาดว่าจะ นักศึกษาจะได้รับ จากการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	99
48	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับการคัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	101
49	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับกิจกรรมที่ควรจัด ก่อนและหลังการฝึก ปฏิบัติงานห้องสมุด.....	102
50	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของ นักศึกษา ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	103
51	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับความจำเป็นของการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด สำหรับการศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิด หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	106
52	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และ บรรณารักษ์ เกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติ และพื้นฐานของ นักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	107
53	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และ บรรณารักษ์ เกี่ยวกับประเภทของงานที่สำคัญ และควรกำหนดให้ นักศึกษาฝึกปฏิบัติ หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	108
54	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และ บรรณารักษ์ เกี่ยวกับรายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อ การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	109

55	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และ บรรณารักษ์ เกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษามี ประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	112
56	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และ บรรณารักษ์ เกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษามี ประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด หลังการฝึกปฏิบัติงาน ห้องสมุด.....	113
57	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และ บรรณารักษ์ เกี่ยวกับช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน หลังการฝึก ปฏิบัติงานห้องสมุด.....	115
58	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และ บรรณารักษ์ เกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน หลังการฝึก ปฏิบัติงานห้องสมุด.....	116
59	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และ บรรณารักษ์ เกี่ยวกับจำนวนชั่วโมง หรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึก ปฏิบัติงานห้องสมุด หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	117
60	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และ บรรณารักษ์ เกี่ยวกับอัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน ระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับ ห้องสมุด ภายนอก หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	118
61	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และ บรรณารักษ์ เกี่ยวกับประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ควรพิจารณา ส่งนักศึกษา ไปฝึกปฏิบัติงาน หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	119

62	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และ บรรณารักษ์ เกี่ยวกับความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะใน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด หลังการฝึกปฏิบัติ งานห้องสมุด.....	120
63	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และ บรรณารักษ์ เกี่ยวกับประโยชน์ที่คาดว่า นักศึกษาจะได้รับจาก การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	121
64	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และ บรรณารักษ์ เกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน หลังการ ฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	123
65	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และ บรรณารักษ์ เกี่ยวกับกิจกรรมที่ควรจัด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติ งานห้องสมุด.....	124
66	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และ บรรณารักษ์ เกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	125
67	ข้อเสนอแนะของนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด...	127
68	ข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด.....	130
69	ข้อสรุปจากแบบประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ที่บรรณารักษ์ ผู้ให้การฝึกได้ประเมินผลนักศึกษา.....	131

บทที่ 1

บทนำ

อิมิตัง

ในปัจจุบันนี้ถือว่า ห้องสมุดเป็นสถาบันที่สำคัญของสังคม ในการช่วยย่นย่อความ
โง่เขลา ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาตนเองตามระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นการที่จะพัฒนา
ห้องสมุดให้เจริญก้าวหน้า สิ่งที่สำคัญที่สุดและควรได้รับการพัฒนาเป็นอันดับแรกสุด ย่อมได้แก่
ผู้ที่เป็นบรรณารักษ์ การพัฒนาบรรณารักษ์อาจกระทำได้ 2 ระยะคือ การพัฒนาในขณะที่กำลัง
ศึกษาอยู่ และการพัฒนาในขณะที่ปฏิบัติงานในห้องสมุด สำหรับการพัฒนาในขณะที่กำลังศึกษาอยู่
นั้น นอกเหนือจากการพัฒนาความรู้ทางทฤษฎีแล้ว บรรณารักษ์จะต้องได้รับการพัฒนาโดย
ฝึกหัดปฏิบัติงานในระหว่างศึกษา ตลอดจนเรียนรู้ประสบการณ์ด้วย ทั้งนี้เพราะการฝึกงาน
ตามห้องสมุดต่าง ๆ จะช่วยให้บรรณารักษ์มีความรู้ความเข้าใจยิ่งขึ้น และถือว่าเป็นช่วงระยะ
เวลาการทดลองปฏิบัติงานอย่างหนึ่ง หลังจากการเรียนภาคทฤษฎีอย่างครบถ้วนแล้ว เป็นการ
เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่เรียนมาไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง และประสบผล
ตามที่ต้องการ (ทรงศรี อักษรเสือ 2520 : 2 - 3)

ในประเด็นที่เกี่ยวกับความสำคัญของการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดนั้น มอร์เฮด
(Morehead. 1981 : 11) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า ในระดับโรงเรียนวิชาชีพบรรณารักษะนั้น
ไม่ได้มุ่งสอนในด้านความรู้ทางทฤษฎี โดยถือว่าความรู้เป็นสิ่งสำคัญเท่านั้น แต่ควรต้องมั่นใจได้
ว่าผู้ที่จะเป็นบัณฑิตแล้ว จะต้องเป็นทั้งผู้ที่มีความรู้และเป็นผู้ที่มีความสามารถในการปฏิบัติได้
ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ มอนโร (Monroe. 1981 : 57) ที่ว่าการฝึกปฏิบัติงานได้
นำมาใช้ในโรงเรียนบรรณารักษ์ เพราะลักษณะเนื้อหาวิชาบรรณารักษศาสตร์ เป็นวิชาชีพ
ซึ่งควรมีภาคปฏิบัติประกอบกับเป็นความต้องการของผู้เรียนเองที่ต้องการจะหาประสบการณ์
เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพให้ตรงกับความต้องการของหน่วยงาน และตลาดงาน
ส่วน พรายเธิร์ช (Prytherch) ได้วิเคราะห์วรรณกรรมวิชาชีพ และสรุปเกี่ยวกับจุด
มุ่งหมายของการฝึกปฏิบัติงานไว้ดังนี้ (Monroe. 1981 : 60)

1. เพื่อเชื่อมโยงทฤษฎีเข้าไปสู่ภาคปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการจัดการ การสื่อสาร และความชำนาญของบุคลากรในการทำงาน
2. เพื่อช่วยให้โรงเรียนได้ทำหน้าที่ในการกระตุ้นให้ผู้เรียน มีขวัญและกำลังใจที่ดี ต่องานในวิชาชีพ
3. เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสดำเนินการประสบการณ์จากการเข้าไปฝึกปฏิบัติงาน ในห้องสมุด ในขณะที่กำลังเรียนอยู่
4. เป็นการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงที่สุดกับพื้นฐานทางการศึกษา

จากที่กล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ได้ตระหนักถึง ความสำคัญของการฝึกภาคปฏิบัติมาโดยตลอด นอกจากนั้นก็จะเห็นได้จากการวางรากฐาน หลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์ของคิวิซี ที่เน้นการฝึกงานในห้องสมุดมากกว่าการศึกษา ภาควิชา ซึ่งถึงแม้ว่าในระยะหลังต่อมา ได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร โดยเน้นภาควิชา มากกว่าภาคปฏิบัติ แต่สถาบันต่าง ๆ ก็ยังคงจัดให้นักศึกษาได้มีโอกาสดำเนินการปฏิบัติในรายวิชา ต่าง ๆ สถาบันบางแห่งได้กำหนดรายวิชาการฝึกงานเป็นวิชาเลือก บางแห่งได้กำหนดการ ฝึกงานเป็นวิชาบังคับ ที่นักศึกษาจะต้องออกฝึกงานในห้องสมุดในระยะเวลาหนึ่ง (ประพนธ์ เลิศธีระวัฒน์ 2522 : 13 - 14)

สำหรับการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทย เริ่มต้นที่จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2498 โดยเปิดสอนชั้นอนุปริญญา และได้เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ขึ้น เมื่อปีการศึกษา 2502 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เริ่มเปิดสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ขึ้น ในปีการศึกษา 2507 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้จัดให้มีการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ขึ้น ในปีการศึกษา 2511 มหาวิทยาลัยรามคำแหง เปิดสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ขึ้น ในปีการศึกษา 2514 ส่วนมหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์นั้น ได้เปิดสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในปีการศึกษา 2518 และ 2520 ตามลำดับ (ทรงศรี อักษรเสือ 2520 : 46 - 48) ในการจัดการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ของทุกสถาบัน ดังกล่าว ได้จัดให้มีการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด เพื่อที่จะให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ ในการทำงานห้องสมุดก่อนที่จะออกไปประกอบอาชีพ นอกจากนั้นการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์

ในระดับปริญญาโทของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งได้เปิดสอนมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2510 (บุญศรี โพธิ์พันธ์ 2522 : 52) ก็ได้กำหนดให้มีการฝึกปฏิบัติงาน เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรด้วยเช่นกัน

การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดของนิสิต นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ ในแต่ละสถาบันมีจำนวนที่ค่อนข้างแน่นอนสอดคล้องกับการรับเข้าศึกษาตามรูปแบบของมหาวิทยาลัยปิด ยกเว้นมหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งมีลักษณะเป็นมหาวิทยาลัยเปิด รับนักศึกษาเข้าศึกษาในคณะ และสาขาวิชาต่าง ๆ โดยไม่จำกัด การฝึกปฏิบัติงานสำหรับนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงนั้น หลักสูตรกำหนดให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ในภาคปฏิบัติจากห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ภายหลังจากที่ได้ศึกษาในภาคทฤษฎี ทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดแล้ว โดยพิจารณาเห็นว่า การฝึกปฏิบัติงานช่วยให้นักศึกษาได้สัมผัสกับชีวิตจริงในงานอาชีพบรรณารักษ์ แม้ว่านักศึกษาบางคนที่ยื่นจบไปแล้ว อาจจะไปประกอบอาชีพส่วนตัวไม่ได้ เกี่ยวข้องกับงานบรรณารักษ์เลย หรือบางคนที่มีงานอื่นนอกสาขาที่พร้อมที่จะไปทำได้เลยในทันทีที่เรียนจบหลักสูตรก็ตาม นักศึกษาก็จำเป็นต้องฝึกงานตามหลักสูตร (เสริมศิริ เจริญผล 2524 : 1) เพราะผู้กำหนดหลักสูตรมีความเชื่อว่า วิชาบรรณารักษศาสตร์เป็นสาขาวิชาเดียวในคณะมนุษยศาสตร์ ที่มีลักษณะเป็นวิชาชีพ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2527 : 37) เมื่อเรียนครบตามหลักสูตรแล้ว จะออกไปประกอบอาชีพในตำแหน่งหน้าที่ที่เรียกตามชื่อสาขาวิชา คือบรรณารักษ์ ลักษณะเนื้อหาวิชาใดที่สอนให้นักศึกษาได้เรียนรู้และออกไปประกอบอาชีพได้ตรงกับความรู้ที่ได้ศึกษามา ทั้งในชื่อที่เรียกและการนำความรู้ไปใช้ จะต้องฝึกภาคปฏิบัติ เป็นการเตรียมนักศึกษาให้เข้าสู่อาชีพ ทดลองนำความรู้ทางทฤษฎีไปเปรียบเทียบกับภาคปฏิบัติ

การฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาไม่เพียงแต่การเตรียมตัวในเรื่องความรู้เท่านั้น นักศึกษายังได้เตรียมตัวในด้านบุคลิกภาพ การสร้างอุปนิสัยใหม่ให้ร่าเริง การปรับตัว และการสร้างทัศนคติที่ดีต่องานวิชาชีพของตนอีกด้วย จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การฝึกงานจึงเป็นภาคปฏิบัติที่ยังมีความจำเป็นต่อนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์อยู่ (เสริมศิริ เจริญผล 2524 : 1)

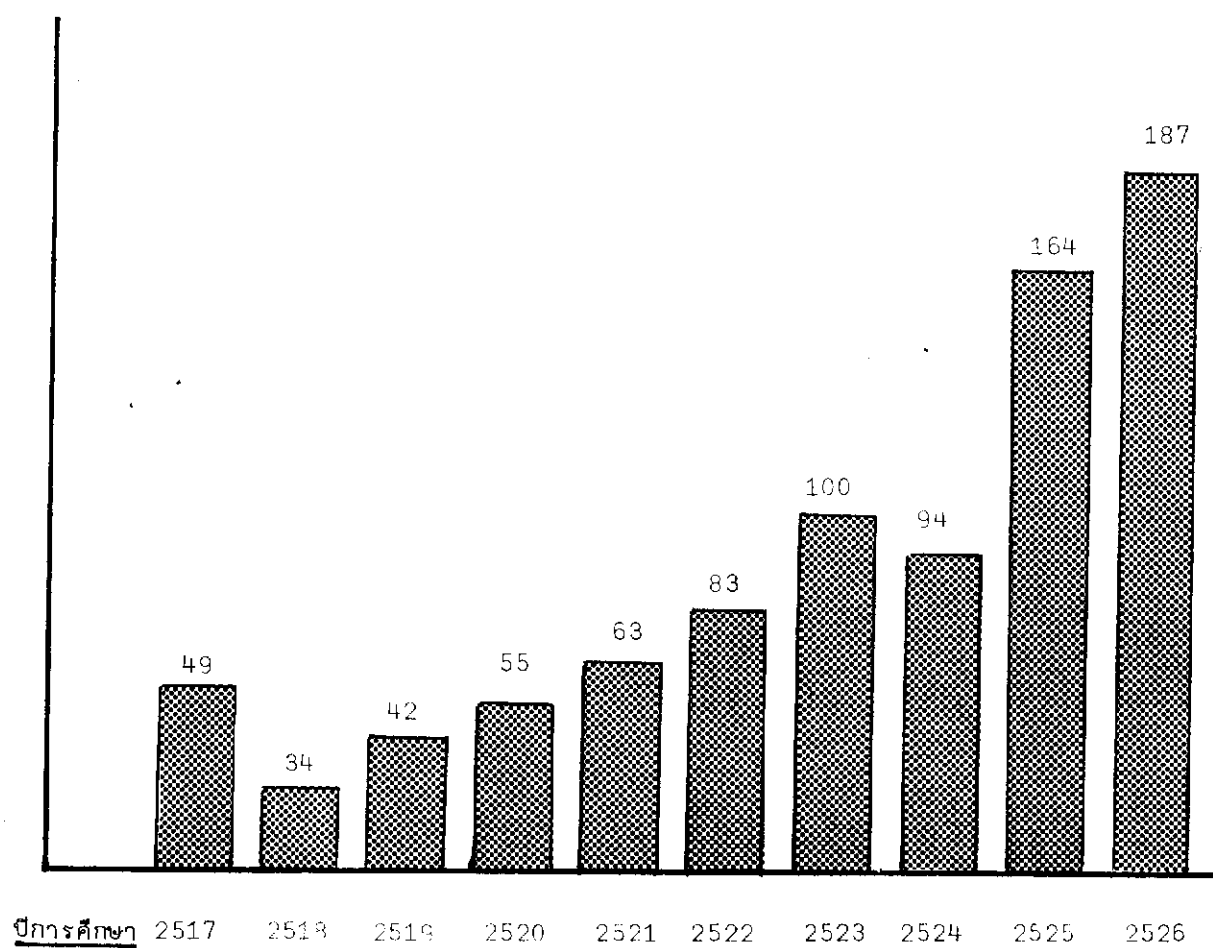
การกำหนดแนวทางในภาคปฏิบัติ ให้นักศึกษาดำเนินงานนั้น คำนี้ถึงปลัด 3 ประการ ได้แก่ เป้าหมายของหลักสูตร ลักษณะงาน และระยะเวลาในการฝึก หลักสูตรที่นำมากล่าว นั้น เป็นหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2525 : 93 - 104)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือมีวัตถุประสงค์ที่จะให้นักศึกษาเรียนรู้หลักการดำเนินงาน และ หลักการปฏิบัติงานในห้องสมุด ในฐานะผู้ให้บริการ ซึ่งจะต้องอาศัยความรู้ทางด้านวิชาการ ด้านเทคนิค และการบริหารงาน ตลอดจนมีความเข้าใจถึงบทบาทของห้องสมุดต่อสังคมและการศึกษา ฉะนั้นเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จึงต้อง กำหนดลักษณะงานที่ให้นักศึกษาคล้อยตามลักษณะงานที่จะไปใช้ได้โดยอาชีพ

แม้ว่าหลักสูตรภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กำหนดไว้ว่า มีกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่า 120 ชั่วโมง แต่เมื่อลงมือปฏิบัติจริงนั้น จะใช้เวลาประมาณ 150 ชั่วโมง โดยสัดแบ่งให้ฝึกทั้งห้องสมุดของมหาวิทยาลัย คือที่ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และห้องสมุดภายนอก เพื่อให้นักศึกษาได้หา ประสบการณ์ภายใน เป็นการเตรียมตัวไปก่อนที่จะฝึกในห้องสมุดภายนอก

การเปิดสอนกระบวนวิชานี้เริ่มมาตั้งแต่ภาคที่ 2 ของปีการศึกษา 2517 สำหรับ นักศึกษารุ่นแรก (รหัส 143 4...) และเปิดสอนต่อมาทุกภาคเรียน แม้แต่ในภาคฤดูร้อน แต่จากประสบการณ์ของอาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกเห็นว่า การฝึกในภาคเรียนปกติคือ ภาคเรียน ที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ซึ่งมีระยะเวลาในการเรียนเต็มเท่านั้น นักศึกษาได้เรียนรู้ภาคปฏิบัติได้ อย่างเต็มที่ และจากข้อเสนอแนะของนักศึกษาผู้ฝึกเอง ก็ยอมรับว่าการฝึกในภาคเรียนปกติ มีเวลาเรียนรู้ได้มาก แม้แต่สำนักหอสมุดกลางเอง ก็มีนโยบายที่จะงดรับฝึกงานในภาคฤดูร้อน (เสริมศิริ เจริญผล 2524 : 2) เนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่มีเวลาปฏิบัติงานได้ตามที่กำหนด ฉะนั้นทางภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จึงได้ประชุมปรึกษากันถึงการกำหนดนโยบายในการฝึก และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการฝึกงานนี้ เพราะจำนวนนักศึกษาที่ขอฝึกงานในแต่ละภาค เรียนก็มีจำนวนเพิ่มขึ้น (เสริมศิริ เจริญผล 2524 : 2 - 3) ดังจะเห็นได้จากภาพ ที่ 1 ดังนี้

จำนวน (คน)

ภาพประกอบ 1 แสดงจำนวนนักเรียนที่ลงทะเบียนวิชาการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด
(ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2527)

เมื่อพิจารณาจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนวิชาการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดของภาควิชา บรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่าจำนวนนักศึกษาที่ ลงทะเบียนวิชาการฝึกปฏิบัติงานนั้น มีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วง 4 ปีหลัง คือ ปีการศึกษา 2522 ถึงปีการศึกษา 2526 ปรากฏว่าจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนวิชาการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า กล่าวคือในปีการศึกษา 2522 มีนักศึกษาลงทะเบียนวิชาการฝึกปฏิบัติงาน เพียง 83 คน แต่ในปีการศึกษา 2526 มีนักศึกษาลงทะเบียนวิชาการฝึกปฏิบัติงานถึง 187 คน* จากจำนวนนักศึกษาที่เพิ่มขึ้นดังกล่าว ทำให้ภาควิชาฯ ต้องรับภาระหนักในการ ที่จะต้องดำเนินงานเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงาน ทั้งในด้านการติดต่อประสานงานกับห้องสมุดที่จะ ขอส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน การจัดทำตารางการฝึกปฏิบัติงานและการคัดลุ่มนักศึกษาที่จะฝึก ปฏิบัติงาน การนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา การติดตามการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน ตลอดจนการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาที่ประสบปัญหาต่าง ๆ ในขณะที่ฝึกปฏิบัติงาน ฯลฯ จากภาระหน้าที่และปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานดังกล่าวข้างต้น ทำให้ภาควิชาฯ พยายามที่จะหาแนวทางในอันที่จะนำไปสู่การปรับปรุงวิธีการฝึกปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับ สภาพการณ์ในปัจจุบันและเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาให้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ (เสริมศรี เจริญผล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ฉัญขส ภูมิพิษฐ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2528)

สำหรับสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในฐานะที่เป็นห้องสมุดของ มหาวิทยาลัย ต้องรับผิดชอบในการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดให้แก่ นักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตลอดจนนิสิต นักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์จากสถาบันอื่น ๆ ทั้งในระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท ตลอดจนรวมทั้งในระดับประกาศนียบัตร เฉพาะการ ฝึกปฏิบัติงานแก่นักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งมีจำนวนมากนั้น ห้องสมุดต้องรับภาระอย่างหนัก เนื่องด้วยจำนวนนักศึกษาที่ส่งมาฝึกในปัจจุบันมีคราวละมากกว่า

* จากเอกสารจำนวนนักศึกษาฝึกงานของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

100 คน ในขณะที่จำนวนบุคลากรผู้ให้การฝึก ซึ่งได้แก่ บรรณารักษ์ นักวิชาการ และ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด มีจำนวนไม่เพียงพอ และยังมีงานประจำล้นมือ สถานที่ซึ่งจัดเตรียมไว้เพื่อการฝึกปฏิบัติงานก็ค่อนข้างจะคับแคบ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับจำนวนนักศึกษา นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านเครื่องมือ เครื่องใช้ และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการฝึกปฏิบัติงานซึ่งไม่เพียงพอเช่นกัน อย่างไรก็ตาม สำนักหอสมุดกลางถือว่า การฝึกปฏิบัติงานซึ่งห้องสมุดได้ให้บริการนี้เปรียบเสมือนห้องเรียนของหน่วยการเรียนการสอนแบบไม่เป็นทางการ และได้พยายามดำเนินการสอนอย่างไม่เป็นทางการ คือ การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดนี้ให้ดีที่สุด เพื่อที่จะไม่ให้การฝึกปฏิบัติงานเป็นภาระที่หนักทั้ง ๆ ที่งานของห้องสมุดเองก็มากอยู่แล้ว แต่ในขณะเดียวกันการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดก็ช่วยให้ผู้ฝึก คือตัวบรรณารักษ์เอง เกิดความตื่นตัวในการหาความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงงานของตนให้ดีขึ้น และยังทำให้บรรณารักษ์ไม่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย เนื่องจากได้เปลี่ยนการทำงานในหน้าที่ ตลอดจนทำให้เกิดความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในวิชาชีพบรรณารักษ์มากยิ่งขึ้น ห้องสมุดก็กำลังแสวงหาวิธีการที่จะพัฒนาการฝึกปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพคงเดิมหรือดีกว่า เดิม แม้ว่าจะต้องรับผิดชอบต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดให้แก่นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์เพิ่มมากขึ้น แนวทางที่ต้องเร่งรัดกำลังแสวงหาเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น อันจะทำให้การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดมีประสิทธิภาพนี้ ก็คงไม่มีวิธีการใดดีไปกว่าการวิจัย (อัมพร บัณศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ อัญชลี อุมิตะฐี เป็นผู้สัมภาษณ์) ที่สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2526)

ด้วยเหตุที่การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์นั้น ทั้งภาควิชาฯ และสำนักหอสมุดกลาง ต่างประสบปัญหาและพยายามที่จะหาแนวทางในการแก้ไข ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และบรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด เพื่อให้การจัดการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย รวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ ผู้รับการฝึกและบรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ตลอดจนสามารถสนองนโยบายของห้องสมุดและวิชาฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 ว่า แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แก่นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดว่า แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และ บรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงาน แก่นักศึกษาว่า มีความคิดเห็น หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด
2. ทำให้ทราบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แก่นักศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด
3. เป็นแนวทางให้ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตลอดจนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง นำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการจัดโครงการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด รวมทั้งรูปแบบที่เหมาะสมในการฝึกปฏิบัติงานและการจัดการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มประชากร
 - 1.1 นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งลงทะเบียนเรียนวิชาการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด (LS 417) ในภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2526 ทั้งหมดจำนวน 116 คน

2.1 บรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานแก่นักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ ทั้งที่สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และห้องสมุดภายนอก ซึ่งภาควิชา บรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ติดต่อขอส่งนักศึกษา ไปฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 จำนวน 102 คน

2. ตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

กลุ่มผู้ฝึกปฏิบัติงาน

- นักศึกษาผู้รับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด
- บรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

ความคิดเห็นต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึกเฉพาะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบ สอบถามที่ต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

2. การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด หมายถึง การฝึกปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ได้แก่ การฝึกงานจัดหาหนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ การจัดหาและทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทยและ ภาษาต่างประเทศ การซ่อมและรักษาสภาพหนังสือ การบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า การบริการวารสารและเอกสาร การบริการหนังสือทั่วไป การบริการวัสดุไม่ตีพิมพ์ ฯลฯ ตามหลักสูตรของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

3. ห้องสมุด หมายถึง สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และห้องสมุด ภายนอก ที่ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ติดต่อ ขอส่งนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ไปฝึกปฏิบัติงาน

4. นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ หมายถึง นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ลงทะเบียนวิชาการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

(LS 417) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526

5. บรรณารักษ์ หมายถึง บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดผู้ให้การฝึกปฏิบัติงาน ห้องสมุดแก่นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ทั้งภายในและภายนอก มหาวิทยาลัย ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526

สัมมนาในการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความคิดเห็นต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกแตกต่างกัน

2. บรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานแก่นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความคิดเห็นต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกแตกต่างกัน

3. นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกแตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

1. ความหมายและความมุ่งหมายของการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดหรือการฝึกงานจะช่วยให้นักศึกษาได้มีโอกาสนำความรู้ในภาคทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง ๆ นักศึกษาบรรณารักษศาสตร์มีความจำเป็นต้องเรียนรู้สถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะนำทฤษฎีไปใช้ปฏิบัติงานได้ แต่เดิมนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ได้รับประสบการณ์อื่นที่ล่องคือ ได้ความรู้จากการอ่านหนังสือตำราต่าง ๆ จากการสอนของครู จากการอธิบาย จึงทำให้มีโอกาสน้อยที่จะนำทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง ๆ การฝึกงานนับว่าเป็นการส่งเสริมความเข้าใจในหลักและทฤษฎีที่เรียนมา และถือเสมือนหัวใจของการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์จนสามารถกล่าวได้ว่า ไม่มีผู้เรียนคนใดมีสมรรถภาพอยู่ในขั้นดี ถ้าขาดการฝึกงาน (ทรงศิริ อักษรเสือ 2520 : 38 - 39) แม้ว่าการฝึกปฏิบัติงานในโรงเรียนบรรณารักษ์จะได้ถูกกำหนดไว้ในหลักสูตรของสถาบันทุกแห่งแล้วก็ตาม แต่ก็มีได้ระบุให้เห็นอย่างชัดเจนถึงธรรมชาติและขอบเขตของการฝึกปฏิบัติงานด้วย วิลเลียมสัน (Williamson) ได้เสนอรายงานไว้ว่า (Morehead. 1980 : 33) การสอนในภาคทฤษฎีควรคำนึงถึงแนวทางในการนำไปปฏิบัติงานในห้องสมุดจริง ๆ ด้วย สิ่งที่เป็นปัญหาซึ่งเขาคิดว่าน่าตำหนิก็คือ การขาดความเข้าใจซึ่งเป็นพื้นฐานในเรื่องของหลักการสอน ประการแรกได้แก่ความเข้าใจในเรื่องของการใช้คำศัพท์หลาย ๆ คำ ได้แก่ คำว่า "Practical Work" "Practice Work" หรือคำว่า "Field Work" ในกรณีดังกล่าวนี้ สรุปได้ว่า คำว่า "Practical Work" ต่างจากคำว่า "Practice Work" เพราะ "Practical Work" มักจะใช้อ้างถึงประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในห้องสมุดอย่างแท้จริง ซึ่งจะมีคุณค่าทางการศึกษามาก ในบางกรณีโรงเรียนบรรณารักษ์ก็จะจัด "Practical Work" ให้เอง ส่วนคำว่า "Practice Work" นั้น เป็นศัพท์เหมาะสมสำหรับการเตรียมตัวหรือการทบทวนความรู้ของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการทำแบบฝึกหัด อีกคำหนึ่งที่ใช้กันอย่างไม่มีใครจะขัดในด้านความหมายที่แน่นอนก็คือ "Field Work" ซึ่งโรงเรียนบางแห่งก็ใช้เหมือนกับคำว่า "Practice Work"

สำหรับในโรงเรียนบรรณารักษ์ที่วิลเลียมสันนั้น ให้ใช้คำทั้งสามคำนี้แทนกันได้ (Williamson. 1971 : 76 - 77) ปัญหาที่วิลเลียมสันคิดว่า น่าตำหนิประการที่สองก็คือ เหตุผลในเรื่องของเวลาที่ไม่นานเกินไป กล่าวคือ มีเวลาในการฝึกปฏิบัติงานตั้งแต่ 4 สัปดาห์ ไปจนถึง 348 ชั่วโมง โดยเก็บสะสมไปตลอดทั้งปี สำหรับประการสุดท้ายนั้น วิลเลียมสันได้ระบุไว้ว่า หากจะพิจารณาในแง่ของการจัดการศึกษาแล้ว คำว่า "field work" นั้น ไม่มีขอบเขตและวัตถุประสงค์ที่แน่นอน

นอกจากนี้วิลเลียมสัน ยังได้ให้ข้อสังเกตอีกว่า การที่นักศึกษาถูกส่งไปปฏิบัติงานในห้องสมุดภายใต้สภาพการณ์ที่เป็นความจริงนั้น งานของห้องสมุดเหล่านั้นมิได้เป็นประโยชน์แก่บรรณารักษ์หรือให้การสอนแก่นักศึกษาได้เลย แม้ว่าอาจจะมีข้อโต้แย้งบ้างว่า ได้รับความรู้และหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงาน แต่งานส่วนใหญ่ที่ปฏิบัตินั้น มีลักษณะเป็นงานประจำ (routine work) ซึ่งคนที่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดบางกลุ่มอาจทำงานในห้องสมุดได้โดยไม่จำเป็นต้องมีพื้นฐานความรู้ทางวิชาบรรณารักษศาสตร์ โดยสรุปแล้วรายงานของ วิลเลียมสัน เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานซึ่งกระทำโดยการสำรวจการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ รวม 15 แห่ง เล่นอดอมูลนิธิตาร์เนกั้น วิลเลียมสันยังคงเห็นด้วยกับการจัดให้มีการฝึกปฏิบัติงานในหลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์ แต่เน้นว่าการฝึกปฏิบัติงานนั้น ควรจะได้มีจุดมุ่งหมายตามหลักของการสอน นั่นคือทำให้ความรู้แก่ผู้เรียนจำเป็นที่จะต้องมีการปฏิบัติภายใต้สภาพปฏิบัติ และวิธีการที่เหมาะสม (Morehead. 1980 : 35)

ส่วนรีซ (Reece) ได้วิเคราะห์คุณภาพของการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดตามที่ปรากฏในขณะนั้นว่า การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดมิได้จำกัดไว้ในส่วนใดส่วนหนึ่งของหลักสูตรของวิชาใดวิชาหนึ่ง มีทางเป็นไปได้ที่จะเป็นการเรียนรู้โดยผู้ฝึกเอง ซึ่งทำให้ผู้ฝึกได้รับความชำนาญ มีประสบการณ์ในชีวิตจริง สิ่งที่จะเป็นผลอย่างแท้จริงก็คือ การวางแผนงานอย่างรอบคอบ และกำหนดวิธีปฏิบัติเมื่อพิจารณาในแง่คุณค่าแล้ว รีซ ได้สังเกตลักษณะที่สำคัญคือ ขาดการควบคุมกระบวนการสอนและการเรียนไม่ว่าการกำหนดงานให้ฝึกปฏิบัติจะถูกสร้างไว้อย่างรอบคอบเพียงใดก็ตาม สำหรับตัวบรรณารักษ์เองก็อาจจะมีคามภาคภูมิใจต่อหน้าที่สอนงานของตนให้แก่ผู้ที่มาฝึกปฏิบัติงาน และคงจะไม่ต้องการให้เข้ามาเปรียบเทียบกับการสอนในห้องเรียน

บรรณารักษ์ในสถาบันการศึกษาที่มีการฝึกงานควรที่จะให้บริการในเรื่องของการฝึกปฏิบัติงานด้วย โดยให้เหตุผลต่อความเหมาะสมสำหรับงานห้องสมุด แต่ไม่ใช่ความเหมาะสมสำหรับการสอน แม้ว่าริชจะยอมรับว่า การฝึกปฏิบัติงานในโรงเรียนบรรณารักษ์เป็นโปรแกรมที่ไม่สามารถเสี่ยงได้ก็ตาม แต่เขายังยืนยันว่า ควรจะแยกการฝึกปฏิบัติงานออกจากหลักสูตร โดยให้จัดในช่วงเวลาภาคฤดูร้อน หรือเมื่อได้ศึกษาจบหลักสูตรแล้ว (Morehead. 1980 : 37)

นอกเหนือจากการศึกษาของวิลเลียมสันและริชแล้ว เซนต์จอห์น (St. John) ก็ได้ศึกษาในเรื่องของการฝึกปฏิบัติงานสำหรับบรรณารักษ์ (Internship for Librarians) เมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ.1937 และได้พิมพ์ผลงานวิเคราะห์ในปี ค.ศ.1938 เป็นเวลา 2 ปี ต่อจากรายงานของริช ผลการศึกษาสรุปได้ว่า

1) การฝึกปฏิบัติ (internship) จะได้ผลดีกว่าการหัดงาน (apprenticeship) การฝึกปฏิบัติ หมายถึง การวางแผนในการอบรม แนะนำ เมื่อจบการศึกษาภาคทฤษฎี ส่วนการหัดงาน หมายถึง การเรียนรู้งานโดยไม่มีพื้นฐานความรู้ทางทฤษฎีมาก่อน เซนต์จอห์น เลือกเวลาฝึกหลังจากการศึกษาในภาคทฤษฎีได้เสร็จลงก่อนที่จะได้รับปริญญา พร้อมทั้งยืนยันว่าการฝึกปฏิบัติงานเป็นหน้าที่ของโรงเรียนบรรณารักษ์ แต่ในเชิงปฏิบัติก็ต้องประสบกับปัญหายุ่งยากพอสมควร เมื่อไม่มีห้องสมุดในละแวกของโรงเรียนบรรณารักษ์เพียงพอที่จะให้คำแนะนำและฝึกปฏิบัติงานให้กับนักศึกษาได้ทั้งหมด ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างอาจารย์ของโรงเรียนบรรณารักษ์และบรรณารักษ์ ซึ่งทำให้ได้นักศึกษาที่มีสภาพพร้อมสมบูรณ์ทั้งในการฝึกปฏิบัติในโรงเรียนและสภาพการทำงานที่แท้จริง

2) ประสิทธิภาพของผู้ฝึกที่มีต่องานเฉพาะบางสาขาของห้องสมุด ไม่เป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะนำไปผสมผสานกับทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพราะงานห้องสมุดส่วนมากเป็นงานประจำและจากหลักการสอนจะเห็นได้ว่า ยิ่งสถาบันใดวางโครงสร้างในการจัดการไว้เรียบร้อยแล้ว ก็ยิ่งจะได้ประสิทธิภาพจากงานเพิ่มขึ้น และช่วงเวลาสำหรับการฝึกงานนั้น ควรจะเป็น 6 สัปดาห์ ถึง 1 ปี สำหรับผู้ที่เป็นผู้บริหารมาแล้ว ควรจะได้ฝึกให้ลึกซึ้งกว่าผู้ฝึกธรรมดา (Morehead. 1980 : 38 - 39)

ต่อมาในปี ค.ศ.1943 สตัลลมานน์ (Stallmann) ได้ให้ความเห็นในเรื่องของการฝึกปฏิบัติ (Internship) และเสนอแนะความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีและภาคปฏิบัติในความหมายกว้าง ๆ ไว้ว่า ลักษณะของการศึกษาวิชาชีพ คือการศึกษาที่กำหนดให้นักศึกษาต้องทำงานในภาคปฏิบัติระยะหนึ่ง เพื่อพัฒนาความสามารถในด้านความรับผิดชอบทางวิชาชีพ (Morehead. 1980 : 43)

ในแง่ของจุดมุ่งหมายของการฝึกงาน ประพินทร เลิศธีระวิวัฒน์ ได้อ้างคำกล่าวของไซมอน (Simon) เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานว่า การฝึกงานเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายให้นักศึกษาปฏิบัติงานจริง เพื่อเป็นการเรียนรู้และเปิดโอกาสแก่นักศึกษาในสิ่งต่อไปนี้

- 1) พัฒนาความสามารถในการใช้ความรู้เพื่อปฏิบัติงานและส่งเสริมความเข้าใจในหลักเกณฑ์และทฤษฎีต่าง ๆ
- 2) เรียนรู้เพื่อวิเคราะห์และประเมินผลการปฏิบัติของตนเอง โดยอาศัยความเข้าใจถึงคุณค่าของวิชาชีพที่ได้ศึกษามา เพื่อนำมาเป็นรากฐานสำหรับพัฒนาการด้านอาชีพในโอกาสต่อไป
- 3) เพื่อได้รับประสบการณ์ได้เรียนรู้และค้นหาคำถามระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษาเพื่อการรับรู้และความเข้าใจของตน อันนับว่าเป็นต่อพัฒนาการและประโยชน์ทางวิชาชีพ
- 4) เพื่อรู้จักถึงเอกลักษณ์ของอาชีพโดยอาศัยความเข้าใจและการประมวลค่านิยมของอาชีพ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการควบคุมการปฏิบัติงานของตน
- 5) เพื่อเป็นการส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็น สามารถมองเห็นภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ อย่างมีวิจารณ์ญาณ ยอมรับแนวความคิดใหม่ ๆ และทดสอบความคิดเหล่านั้น รู้จักวิธีการที่จะนำมาซึ่งความรู้ใหม่ ๆ รวมทั้งรับผิดชอบในการแสวงหาความรู้อยู่เสมอ (ประพินทร เลิศธีระวิวัฒน์ 2522 : 15 - 16)

ส่วน ทราบดีร์ ฮัทธรีส ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการฝึกปฏิบัติงานจากข้อคิดของวิลเลียมสัน (Williamson) ไว้ว่า

- 1) การฝึกงานทำให้ทราบว่า นักเรียนมีความสามารถหรือบกพร่องในด้านใด
- 2) การฝึกงานเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่จะต้องเอาทฤษฎีและหลักการต่าง ๆ ที่เรียนไปสู่การปฏิบัติจริง
- 3) การฝึกงานเป็นสิ่งจำเป็นมาก ทำให้ผู้ฝึกมีทักษะในการที่จะไปปฏิบัติงานในอนาคต
- 4) การฝึกงานช่วยให้นักเรียนประจักษ์ถึงความต้องการของตนเองว่า ปรารถนาจะทำงานห้องสมุดประเภทใด กับทั้งจะช่วยในเรื่องที่ผู้เรียนจะเข้าทำงานด้วย
- 5) ข้อดีอีกประการหนึ่งก็คือ การฝึกงานช่วยลดชั่วโมงสอนของอาจารย์ผู้สอนลงบ้าง เพราะขณะที่ฝึกงานบรรณารักษ์เป็นผู้ควบคุมดูแลนักศึกษาแทน (ทรงศรี อักษรเสือ 2520 : 41)

2. การฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง

วิชาบรรณารักษศาสตร์ เป็นสาขาวิชาเอกวิชาเดียวในคณะมนุษยศาสตร์ ที่มีลักษณะเป็นวิชาชีพ เมื่อเรียนครบตามหลักสูตรแล้ว จะออกไปประกอบอาชีพในตำแหน่งหน้าที่ที่เรียกตามชื่อสาขาวิชาคือ บรรณารักษ์ นอกจากนี้ผู้ที่ไม่ต้องการประกอบอาชีพบรรณารักษ์ ก็สามารถไปประกอบอาชีพอย่างอื่นได้ตามความเหมาะสม ฉะนั้นลักษณะเนื้อหาวิชาที่จัดสอนให้จึงมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาหลักการดำเนินงานและหลักการปฏิบัติงานสามารถที่จะบริหารงานและให้บริการในห้องสมุดได้ทุกประเภท ด้วยความเข้าใจในบทบาทของห้องสมุดที่มีต่อสังคมและการศึกษาของประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญาดังกล่าวแล้วยังเน้นทางภาควิชาซึ่งได้กำหนดวิชาที่สอนและวิธีการเรียน ให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้โดยตรง โดยจัดวิชาที่สอนไว้เป็น 5 หมวดใหญ่ ๆ ได้แก่

- 1) งานทั่วไป เป็นเรื่องกว้าง ๆ รวมสาขาย่อย ๆ ของบรรณารักษศาสตร์ ในระดับพื้นฐาน เช่น บรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น ประวัติหนังสือและการพิมพ์ และในระดับสูงขึ้น เช่น การวิจัยและบรรณานุกรม การศึกษาเอกสารวิชาบรรณารักษศาสตร์ การฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด
- 2) การบริหารงาน หลักในการบริหารงานในห้องสมุดทั่วไป การบริหารงานในแต่ละประเภทของห้องสมุด รวมทั้งการบริหารงานเฉพาะหน่วยงานหลักและงานเฉพาะประเภทของห้องสมุดขนาดใหญ่ เช่น งานเทคนิคเบื้องต้นของห้องสมุด การเลือกหนังสือ

3) การจัดหมู่และทำบัตรรายการ หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดหมู่หนังสือ และทำบัตรรายการในแต่ละระบบสำคัญสำหรับวัสดุสิ่งพิมพ์ทุกประเภทที่นิยมใช้กันโดยทั่วไป

4) การบริการ แหล่งความรู้ที่จะใช้ในการให้บริการและวิธีการให้บริการที่เหมาะสมสำหรับห้องสมุดแต่ละประเภท

5) วรรณกรรม ลักษณะวรรณกรรม ประวัติความเป็นมา นักเขียนมีชื่อเสียงและหลักการเลือกสิ่งพิมพ์ทั้งวรรณกรรมสำหรับวัย และวรรณกรรมเฉพาะสาขา เช่น มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์

ทั้งนี้ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ได้สรุปวิธีเรียนไว้ดังนี้

1) การเรียนในสาขาวิชานี้โดยทั่วไปเป็นการบรรยาย การอ่านค้นคว้าเพื่อทำรายงาน การฝึกปฏิบัติในกระบวนวิชาที่ต้องการทักษะและความชำนาญในการสร้างประสบการณ์และแก้ปัญหา เช่น การจัดหมู่และทำบัตรรายการ วัสดุสิ่งพิมพ์ การค้นคว้าแหล่ง วัสดุเพื่อใช้ในงานบริการ

2) การฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด ภายหลังจากที่ได้เรียนภาคทฤษฎีมาทั้งหมด ซึ่งควรจะเป็นภาคเรียนสุดท้ายของการเรียนตามหลักสูตร ที่ผู้เรียนจะต้องฝึกปฏิบัติตลอดทั้งภาคเรียน เป็นการเตรียมผู้เรียนให้เข้าสู่อาชีพทดลองนำความรู้ทางภาคทฤษฎีไปใช้และเปรียบเทียบกับภาคปฏิบัติ ศึกษาปัญหาหลาย ๆ ด้าน เช่น ความแตกต่างของความรู้ที่เรียนและการนำไปใช้ ความแตกต่างของภาคปฏิบัติในระหว่างห้องสมุดแต่ละแห่ง การดำเนินงานที่มีลักษณะสอดคล้องและขัดแย้งกันในระหว่างหน่วยงานในห้องสมุดเอง ความร่วมมือของห้องสมุดในการให้เป็นแหล่งฝึกงาน และความพร้อมของผู้เรียนในการที่จะฝึกปฏิบัติงาน

การฝึกปฏิบัติงานของผู้เรียนไม่เพียงแต่เป็นการเตรียมตัวในเรื่องความรู้เท่านั้น ผู้เรียนยังได้เตรียมตัวในด้านบุคลิกภาพ การสร้างอุปนิสัยให้รักงาน การปรับตัวและการสร้างทัศนคติที่ดีต่องานวิชาชีพของตนอีกด้วย เป็นการก้าวเข้าไปสู่อาชีพด้วยความศรัทธา และมีความเชื่อมั่นในตนเองได้ว่า จะทำหน้าที่ในตำแหน่งบรรณารักษหรือผู้เกี่ยวข้องกับการงานนี้ได้เป็นอย่างดี บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปรัชญาของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

(มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2527 : 37 - 38)

การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหงนั้น ภาควิชาได้กำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานหลักในวิชาชีพห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา ซึ่งต้องใช้เวลาประมาณ 2 เดือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีประสบการณ์และความพร้อมในการประกอบวิชาชีพต่อไป โดยภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ได้เริ่มชักให้มีการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2517 ในขณะนั้นมีจำนวนนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกปฏิบัติงาน เพียง 49 คน แต่ในปัจจุบัน คือปีการศึกษา 2526 มีนักศึกษาเข้ารับการฝึกปฏิบัติงานเกือบ 200 คน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานคือ สภาพการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยเปิด ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติในรายวิชาได้เต็มที่ จึงมีผลต่อความรอบรู้ของนักศึกษาที่จะนำไปใช้ในภาคปฏิบัติ นอกจากนี้ปริมาณของนักศึกษายังเป็นปัญหาในการหาสถานที่ฝึกปฏิบัติตลอดจนทำให้เกิดความสับสนในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการฝึก รวมทั้งเป็นการสร้างภาระให้แก่ผู้ให้การฝึกทุกระดับ เพราะต้องเสียเวลาให้การฝึกปฏิบัติงานทั้ง ๆ ที่งานประจำเต็มที่อยู่แล้ว

การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดตามหลักสูตรของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงในปัจจุบัน จะเปิดเฉพาะภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ของแต่ละปีการศึกษาเท่านั้น โดยเน้นพื้นฐานความรู้ของนักศึกษาในกระบวนการวิชาเอกบังคับทั้งหมด วิชาเอกเลือกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และวิชาในกลุ่มที่เหลือไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต ฉะนั้นนักศึกษาควรจะมีกระบวนการวิชาเหลือในภาคเรียนที่ฝึกงานไม่เกิน 10 หน่วยกิต นอกจากนี้ นักศึกษายังจะต้องมีความพร้อมในด้านวิชาการ และเพื่อให้สอดคล้องกับการฝึกงาน นักศึกษาควรจะได้ฝึกงานในห้องสมุดขนาดใหญ่หรือห้องสมุดขนาดกลาง ที่มีกิจกรรมกว้างขวางพอที่นักศึกษาจะเพิ่มพูนประสบการณ์ของตนได้

เกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกผู้ฝึกงาน

- 1) มีคุณสมบัติครบตามที่กำหนดไว้
- 2) การเลือกห้องสมุดให้ฝึก จะพิจารณาจากพื้นฐานความรู้ จากวิชาเอกที่เลือก และวิชา

กลุ่มอื่น ๆ ตามความเหมาะสม รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่คุณผู้ควบคุมการฝึกจะเห็นสมควรในการจัดกลุ่มของผู้ฝึก

3) บุคลิกลักษณะส่วนบุคคลและส่วนประกอบอื่น ๆ ที่จะลดปัญหาในการฝึกงานให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

4) แนวปฏิบัติสำหรับผู้ที่willออกไปฝึกงาน

ก) ความรู้ ทบทวนความรู้ทางทฤษฎีเกี่ยวกับงานห้องสมุด ให้มีความพร้อมต่องานที่จะปฏิบัติ การยอมรับวิธีการปฏิบัติงานในห้องสมุดแต่ละแห่ง โดยมีให้ข้อโต้แย้งกับภาคทฤษฎีของตน และแสวงหาสิ่งที่จะสร้างเสริมประสบการณ์ให้มากที่สุด

ข) ความเป็นระเบียบ มีความเป็นระเบียบในการทำงานและการทำรายงาน ความเป็นระเบียบในเรื่องการแต่งกายที่เหมาะสม และการตรงต่อเวลาและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ค) ความพร้อมในเรื่องทั่วไป ได้แก่ มีความกระตือรือร้นสนใจต่องานที่ฝึก รู้จักกาลเทศะ และการให้เกียรติแก่ผู้ฝึกงานในทุกกระดับ ใจกว้างพอที่จะรับฟังคำติชม เสียสละ และมีความอดทนต่องานประจำหรืองานที่ถูกสั่งให้ทำ มีเหตุผลในการแสดงความคิดเห็น ไม่ว่าจะคล้อยตามหรือขัดแย้ง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อคนทุกระดับ รวมทั้งมีสามัญสำนึก ตลอดเวลาว่าห้องสมุดที่ให้การฝึกงานเป็นแหล่งวิทยาการ ที่จะช่วยให้การเรียนรู้ในอาชีพ บรรณารักษ์บรรลุผลตามจุดหมายทั้งหลักสูตรและตนเอง (เสริมศรี เจริญผล 2524 : 1 - 4)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

1. งานวิจัยในต่างประเทศ

ได้มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ในต่างประเทศไว้ดังนี้คือ

ในปี ค.ศ.1919 วิลเลียมสัน (Williamson, 1971 : 5 - 8) ได้ทำการสำรวจสภาพของโรงเรียนบรรณารักษ์ ในสหรัฐอเมริกา รวม 15 แห่ง โดยได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิคาร์เนกีของนิวยอร์ก ในการสำรวจนี้ วิลเลียมสันได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัด

หลักสูตรของโรงเรียนบรรณารักษ์ดังกล่าว เพื่อที่จะนำมาใช้กับการฝึกอบรมตามลักษณะงานของห้องสมุดที่โรงเรียนบรรณารักษ์ได้จัดทำขึ้น โดยวิลเลียมสันได้ให้ข้อสังเกตว่า การสอนหลักสูตรระดับปริญญาโท ควรให้โอกาสแก่ผู้ที่อยู่ในตำแหน่งต่าง ๆ ที่ควรศึกษาต่อ ได้แก่ผู้ที่ให้บริการแนะนำในระดับสูง มีทักษะในการจัดดำเนินงานและบริหารงาน มีความรู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคนิคต่าง ๆ ส่วนการฝึกงานในห้องสมุดขนาดใหญ่ที่เรียกว่า Training Class นั้นกระทำกันในห้องสมุดขนาดใหญ่ ซึ่งต้องการจะฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ระดับกิ่งวิทยาลัย หรือแผนกพนักงาน โดยสอนให้เรียนรู้ในเรื่องการจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือ และงานประเภทเก็บบันทึกทุกประเภท รวมทั้งการจัดเรียง การจัดทำบัตรยืมเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนงานพิมพ์ แต่ทั้งนี้เน้นการสอนเพียงให้รู้จักลักษณะงานและการใช้หัวเรื่องเท่านั้น มิใช่เพื่อให้มารับผิดชอบกับงานทั้งหมด อย่างไรก็ตามหากผู้รับการฝึกอบรมมีสติปัญญาดี ก็จะสามารถนำความรู้ไปใช้ในการทำงานในหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้วิลเลียมสัน ยังได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับโรงเรียนบรรณารักษ์ว่า ยังมีโรงเรียนบางประเภทไม่ได้มาตรฐานเพียงพอ และให้การฝึกอบรมได้เฉพาะบุคลากรระดับกิ่งวิทยาลัย (Sub - professional) เท่านั้น โดยโรงเรียนบรรณารักษ์ประเภทนี้ จะไม่มีความพร้อมในการให้ความรู้และการเตรียมผู้เรียน ซึ่งจะเป็นผลเสียต่อการให้บริการในห้องสมุดมากกว่าผลดี (Williamson. 1971 : 15 - 16)

ในการจัดการฝึกงานของโรงเรียนบรรณารักษ์ ที่วิลเลียมสันได้ไปสำรวจนั้น ปรากฏว่าเป็นไปอย่างไม่ได้ผล เพราะนักศึกษาไม่ได้รับการเอาใจใส่อย่างเพียงพอ ในการให้ความรู้เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ เนื่องจากบรรณารักษ์ผู้ฝึกไม่มีเวลาหรือไม่สามารถส่งมอบงานให้แก่นักศึกษาได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งปัญหาเรื่องเวลาในการฝึกงานและประโยชน์ที่นักศึกษาผู้ฝึกปฏิบัติงานจะได้รับ เนื่องจากห้องสมุดมอบหมายงานประจำวัน (Routine work) ให้กับผู้ฝึกมากเกินไป จกกรรายงานของวิลเลียมสันดังกล่าว ได้มีผลให้เกิดการปรับปรุงหลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์ ของสหรัฐอเมริกาในระยะต่อมา

ต่อมาในปี ค.ศ.1940 เมทคาล์ฟ (Metcalfe) และคณะก็ได้ศึกษาความสำคัญในเรื่องการศึกษาในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อเสนอแนะให้แก่วงการบรรณารักษศาสตร์ ผลของการศึกษาได้เสนอแนะไว้ว่า สำหรับในหลักสูตรระดับปริญญาโทใช้เวลา 2 ปีนั้น ปีแรกควร

ศึกษาในโรงเรียนก่อน ส่วนต่อไปก็ให้ไปปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดที่ระบบการบริหารและการจัด
ดำเนินงานเป็นอย่างดี เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสังเกตและทำงานร่วมกับบรรณารักษ์ ซึ่งจะทำ
ให้ได้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของงานห้องสมุด โดยมีสาระสำคัญในความสำเร็จคือ

- 1) นักศึกษามีโอกาสสังเกตและคิดหาเหตุผลได้ด้วยตนเอง
- 2) ความรับผิดชอบของผู้ฝึก ซึ่งสามารถให้เวลาในการสอนหลักการบริหารและการ
จัดดำเนินงานได้ด้วย (Morehead. 1980 : 57 - 58)

ส่วนแวนเดอเซน (Van Deusen) ได้สำรวจโรงเรียนบรรณารักษ์ ที่ได้รับการ
รับรองวิทยฐานะ (Accredited library schools) รวม 34 โรงเรียน และได้
วิเคราะห์ผลการสำรวจออกเป็น 3 ประการ คือ

- 1) การฝึกปฏิบัติงานเป็นเครื่องมือการเลื่อนซึ่งจะช่วยยกระดับสำคัญที่เลื่อนใน
ห้องเรียนกับวิชาที่เรียนและช่วยให้ตำราที่มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น
- 2) การฝึกปฏิบัติงานช่วยให้นักศึกษามีความเชื่อมั่นและเตรียมพร้อม ตลอดจนเพิ่ม
ความกระตือรือร้นในการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์มากขึ้น
- 3) การฝึกปฏิบัติงานในสภาพที่เป็นห้องสมุดขนาดเล็กจะสร้างความคุ้นเคยให้แก่
ผู้ฝึกด้วยปัญหาในเชิงปฏิบัติงานนักร ซึ่งบรรณารักษ์เป็นผู้รับผิดชอบอยู่ (Morehead. 1980 :
41 - 42)

ในแง่ของรูปแบบการฝึกปฏิบัติงาน รอทสไตน์ (Rothstein) ได้ศึกษารูปแบบของ
การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดในสหรัฐอเมริกา และแคนาดา เมื่อปี ค.ศ. 1967 เป็นเดียวกันกับที่
วิลเลียมสันได้ศึกษาในปี ค.ศ. 1920 โดยได้พบว่าข้อกำหนดของโรงเรียนบรรณารักษ์แต่ละ
โรงเรียนต่างกัน ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติงานมีตั้งแต่ 2 สัปดาห์จนถึง 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
และกำหนดให้ฝึกนานถึง 10 สัปดาห์ นอกจากนี้โรงเรียนบางแห่งก็คิดหน่วยกิตให้ในขณะที่
โรงเรียนบางแห่งไม่คิดหน่วยกิตให้ (Morehead. 1980 : 45)

ต่อมาคอตแทม (Cottam. 1969 : 101) ได้ให้แนวในการจัดดำเนินการ
ฝึกงานไว้ว่า การฝึกงานควรเป็นโปรแกรมหลักของการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ โปรแกรม

การฝึกงานควรเป็นความร่วมมือระหว่างโรงเรียนบรรณารักษ์กับห้องสมุดในชุมชน การฝึกงานต้องมีการวางแผนอย่างดีและนักศึกษาควรได้รับการฝึกจากบรรณารักษ์ที่มีความรู้ความสามารถ นอกจากนี้ นักศึกษายังควรได้รับการเตรียมพร้อมทางด้านวิชาการเป็นอย่างดี

ในปี ค.ศ. 1975 จากรายงานการศึกษาของ เดลลี ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์ในอนาคตว่า ควรจะมีการฝึกปฏิบัติงานอยู่ในหลักสูตรหรือไม่นั้น ในระดับปริญญาโท ไม่รู้จะเห็นด้วยมากนักในการบรรจุวิชาการฝึกปฏิบัติงานไว้ในหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นการฝึกเพื่อหาประสบการณ์หรือการฝึกภาคปฏิบัติ หรือการฝึกปฏิบัติ ผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นว่าการฝึกหัดควรจัดไว้เป็นการเลือก ร้อยละ 64 คิดว่าควรเป็นข้อกำหนดสำหรับผู้ที่ไม่ม่ประสบการณ์ทางห้องสมุดมาก่อน (Norehead. 1980 : 46)

2. งานวิจัยในประเทศไทย

การวิจัยในประเทศไทยซึ่งเกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุดโดยตรงมีผู้ทำการศึกษาไม่มากนัก และยังไม่มีผู้ใดศึกษาในเรื่องของความคิดเห็น ซึ่งต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดมาก่อน แต่มีงานวิจัยบางเรื่องซึ่งกล่าวถึงการฝึกงานห้องสมุด และปัญหาการฝึกงานห้องสมุด ซึ่งผู้วิจัยจะขอมาข้อสรุปจากผลการวิจัยมาเสนอ ดังนี้

ปี พ.ศ. 2520 ทรงศิริ อักษรเสือ (ทรงศิริ อักษรเสือ 2520 : 128 - 131) เสนอผลการวิจัยเรื่อง "ผลการฝึกงานห้องสมุดต่อการปฏิบัติงานอาชีพบรรณารักษ์" ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาจากแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์แล้ว บัณฑิตส่วนใหญ่เข้ารับราชการ โดยทำงานในห้องสมุดมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยในตำแหน่งต่าง ๆ ที่สำคัญคือบรรณารักษ์และอาจารย์ บัณฑิตจำนวนมากที่สุดมีประสบการณ์ในการฝึกงานห้องสมุดและได้นำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับปานกลาง บัณฑิตผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดบางคนประสบปัญหาด้านการจัดหมู่หนังสือและการทำบัตรรายการ บัณฑิตส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการฝึกงานควรจะมีบังคับในหลักสูตรและควรส่งเสริม นักศึกษาออกไปฝึกงานนอกสถานที่ โดยฝึกงานในห้องสมุดต่าง ๆ ที่สถาบันคัดเลือกแล้วว่าดี ส่วนบัณฑิตประมาณครึ่งหนึ่งให้ความเห็นว่า การฝึกงานควรจะมีคะแนนเป็นรองเท่าของวิชาอื่น และผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า

177696

1) แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ควรปรับปรุงการฝึกงาน ห้องสมุดให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

2) ข้อมูลจากการวิจัย ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากการวิจัย ในครั้งนี้ ควรใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรตลอดจนการดำเนินการฝึกงานของแผนก วิชาบรรณารักษศาสตร์ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่เปิดสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ในปัจจุบัน

ปี พ.ศ. 2522 ประพนธ์ เลิศธีระวัฒน์ (ประพนธ์ เลิศธีระวัฒน์ 2522 : 98 - 108) ได้เสนอผลการวิจัยเรื่อง "ปัญหาเกี่ยวกับการฝึกงานห้องสมุดของนักศึกษา วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ ระดับ ป.กศ.สูง ในวิทยาลัยครู" โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบปัญหา เกี่ยวกับการฝึกงานห้องสมุดของนักศึกษาจากวิทยาลัยครูส่วนกลาง และ นักศึกษาจากวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค ศึกษา เปรียบเทียบปัญหาการนิเทศการฝึกงานห้องสมุดของ บรรณารักษ์ในส่วนกลางและบรรณารักษ์ในส่วนภูมิภาค ศึกษา เปรียบเทียบปัญหาการฝึกงาน ห้องสมุดระหว่างนักศึกษาและบรรณารักษ์ในส่วนภูมิภาค ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1) นักศึกษาจากวิทยาลัยครูส่วนกลางและส่วนภูมิภาคประสบปัญหาแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ในด้านปัญหาล้วนตัว ด้านสถานที่ฝึกงาน อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และด้านการวัดและประเมินผลการฝึกงาน

2) บรรณารักษ์ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคประสบปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการประสานงานของวิทยาลัยครูกับสถานที่ฝึกงาน ด้านการช่วยเหลือ นักศึกษาและด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้

3) นักศึกษาและบรรณารักษ์ในส่วนกลางประสบปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 และ .01 ในด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และด้านการวัดและประเมินผล การฝึกงาน

4) นักศึกษาและบรรณารักษ์ในส่วนภูมิภาค ประสบปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ

ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะที่สำคัญบางประการ เช่น ควรจัดให้มีการประชุมพิเศษนักศึกษา ก่อนการฝึกงาน ทางวิทยาลัยควรจัดทำคู่มือหรือเอกสารแจกแก่ผู้เกี่ยวข้องในการฝึกงานห้องสมุด เพื่อทราบหน้าที่และขอบเขตความรับผิดชอบของตน วิทยาลัยควรให้ความช่วยเหลือแก่ห้องสมุด ที่รับฝึกงานในด้านอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานห้องสมุด และ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติในห้องสมุดวิทยาลัยมากขึ้น เพื่อ เพิ่มทักษะและประสบการณ์ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยเรื่องอื่น ๆ ที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวข้องกับการฝึกงานห้องสมุด กล่าวคือ

ชุตินา สัจจามันท์ (ชุตินา สัจจามันท์ 2518 : 137 - 138) ได้ทำการสำรวจ สถานภาพการทำงานของบัณฑิต (ปีการศึกษา 2502 - 2516) และมหาบัณฑิต (ปีการศึกษา 2507 - 2516) สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์ หลายประการที่สำคัญคือ ต้องการทราบการนำความรู้ที่ได้รับจากแผนกวิชาไปใช้ ผลการศึกษา พบว่าบัณฑิตนำความรู้ที่ได้รับจากแผนกวิชาไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และมาก ส่วนในเรื่องของการจัดดำเนินการในด้านต่าง ๆ ของแผนกวิชา เช่น การเรียนการสอน การฝึกงาน บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่า ดำเนินการได้เหมาะสมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกงานดังนี้คือ

- 1) ควรกำหนดให้นักศึกษาทุกคน ได้ฝึกงานนอกสถานที่ เพราะนอกจากจะได้รับ ประสบการณ์แล้ว ยังทำให้มีโอกาสได้ทำงานในกรณีที่มีตำแหน่งว่างในห้องสมุดที่ฝึกงาน
- 2) แผนกวิชาควรเตรียมการ ในการส่งนิสิตไปฝึกงานอย่างมีแบบแผน โดยให้นิสิต เลือกสถานที่ฝึกงาน หรือพิจารณาความเหมาะสมในด้านที่อยู่ กับสถานที่ฝึกงานด้วย
- 3) แผนกวิชาควรประสานงานอย่างใกล้ชิดกับผู้ควบคุมการฝึกงานในห้องสมุดที่ส่ง นิสิตไปฝึก
- 4) ไม่ควรให้ฝึกงานในห้องสมุดกลางเพียงแห่งเดียว เพราะทำให้นิสิตได้รับ ประสบการณ์น้อย

5) ช่วงเวลาการฝึกงานนอกสถานที่ มีผู้เล่นแตกต่างกันคือ เล่นอให้ฝึกในช่วงปิดภาคปลายของปี 3 โดยให้เหตุผลว่าเป็นระยะเวลาที่นักคิดจะได้รับประสบการณ์อย่างเพียงพอ และยังช่วยให้ฝึกคิดวิเคราะห์ความสนใจของตนเองที่มีต่อวิชาชีพนี้ ถ้าไม่มีความศรัทธาจริงก็อาจจะเปลี่ยนแนวได้ทัน ส่วนผู้เล่นอีกฝ่ายหนึ่ง เล่นว่าควรฝึกในช่วงปิดภาคปลายในชั้นปีที่ 4

6) ควรกำหนดคะแนนฝึกงานให้มากพอกับความเหนื่อยยากของนิสิต เมื่อเปรียบเทียบกับวิชาอื่น ๆ ในมหาวิทยาลัยเดียวกันและต่างหมวดกัน

7) ควรปรับปรุงหอสมุดกลางให้เป็นแบบอย่างที่ดี และสร้างประสบการณ์ที่ดีให้แก่นิสิต

จากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่นำเสนอมานี้แล้วข้างต้น สรุปได้ว่า การฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุดของนักศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการออกไปประกอบอาชีพ เพราะวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ เป็นวิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้ในเชิงผสมผสาน คือ ต้องนำความรู้ทางทฤษฎีไปประยุกต์ ปฏิบัติให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของห้องสมุดและ หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ดังนั้น การฝึกปฏิบัติงาน จึงเป็นการเตรียมตัวให้แก่นักศึกษา เพื่อให้ได้เข้าใจงานในวิชาชีพ และสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อไป โดยเหตุที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้จัดการเรียนการสอนในลักษณะมหาวิทยาลัยเปิด ฉะนั้นนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์จะมีโอกาสได้ฝึกงานกันต่าง ๆ ตามที่ได้ศึกษาภาคทฤษฎีมาแล้ว ก็เฉพาะในระยะเวลาของการฝึกปฏิบัติงานนี้เท่านั้น ดังนั้นการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด จึงเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ของนักศึกษา ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาได้มีโอกาสเตรียมตัวที่จะออกไปประกอบอาชีพได้อย่างมีความเชื่อมั่น อันจะทำให้ได้รับการยอมรับจากวงการวิชาชีพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ

1. นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งลงทะเบียนเรียนวิชาการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด (LS 417) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 ทั้งหมดจำนวน 116 คน

2. บรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแก่นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 จำนวน 102 คน โดยแยกเป็น

2.1 บรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแก่นักศึกษา ณ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 35 คน

2.2 บรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแก่นักศึกษา ณ ห้องสมุดภายนอก ที่ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ติดต่อขอส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 จำนวน 32 แห่ง รวม 67 คน ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 รายชื่อห้องสมุดภายนอกและจำนวนบรรณารักษ์ที่เป็นกลุ่มประชากร

ลำดับ	ห้องสมุด	จำนวนบรรณารักษ์ ที่เป็นกลุ่มประชากร
1	กองสนเทศวิทยาศาสตร์ กรมวิทยศาสตร์	1
2	แผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวัง สนามจันทร์	3
3	ศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้ารัฐสภา	1
4	ศูนย์เอกสารทางหลวงเอเชีย	1

ตาราง 1 (ต่อ)

ลำดับ	ห้องสมุด	จำนวนบรรณารักษ์ ที่เป็นกลุ่มประชากร
5	ศูนย์เอกสารบริษัทปูนซิเมนต์ไทย	1
6	สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันกสิกรรมพัฒนาบริหารศาสตร์	5
7	สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	3
8	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	5
9	สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน	3
10	สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน	3
11	สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	5
12	สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา	3
13	สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก	3
14	สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา	3
15	ห้องสมุดการปิโตรเลียม ชลบุรี	1
16	ห้องสมุดธนาคารศรีนคร สำนักงานใหญ่ส่วนมะลิ	1
17	ห้องสมุดธนาคารศรีนคร สาขาเพชรบุรีใต้ใหม่	1
18	ห้องสมุดบริติชเคานซิล	1
19	ห้องสมุดโรงพยาบาลพระบรมเกล้า ศรีนครินทร์	1
20	ห้องสมุดโรงเรียนวัดบวรมงคล	1
21	ห้องสมุดโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย	1
22	ห้องสมุดโรงเรียนลำน้ำผึ้ง	1
23	ห้องสมุดสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ	1
24	ห้องสมุด เอ.ยู.เอ.	1
25	หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่	3
26	หอสมุดวิทยาลัยครูกาญจนบุรี	2

ตาราง 1 (ต่อ)

ลำดับ	ห้องสมุด	จำนวนบรรณารักษ์ ที่เป็นกลุ่มประจำกร
27	หอสมุดวิทยาลัยครูสันทร เกษม	2
28	หอสมุดวิทยาลัยครู เทพสิทธิ์	2
29	หอสมุดวิทยาลัยครูนครคีรีธรรมราช	2
30	หอสมุดวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาจักร	2
31	หอสมุดวิทยาลัยครูสงขลา	2
32	หอสมุดวิทยาลัยครูลำนันทา	2
	รวม	67

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดด้านต่าง ๆ ได้แก่ การจัดการฝึกปฏิบัติงานให้แก่นักศึกษาตามหลักสูตร สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์ การกำหนดคุณสมบัติและพื้นฐานความรู้ของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน ประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดของนักศึกษา รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด และไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด ช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน จำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน อัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงานระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

กับห้องสมุดภายนอก ประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน ค่าใช้จ่ายในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด การคัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน กิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาในต้นต่าง ๆ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท์

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการจัดการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแก่นักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ภายหลังจากที่ได้ฝึกปฏิบัติงาน โดยถามเฉพาะหลังการฝึกปฏิบัติงานเท่านั้น

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือวัดความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ได้กระทำโดยลำดับดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ดีและถูกต้อง

2.2 ศึกษา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดและศึกษานิสัสูตร การศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2.3 ศึกษาวิธีดำเนินงานในการจัดการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดให้แก่ นักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ ตามหลักสูตรและการประเมินผลของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ และการให้การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดต้นต่าง ๆ ได้แก่ การจัดหาหนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ การจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ การซ่อมและรักษาสภาพหนังสือ การบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า การบริการวารสารและเอกสาร การบริการให้ยืมและรับคืนหนังสือทั่วไป การบริการวัสดุไม้ตัดพิมพ์ ให้แก่นักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหงและห้องสมุดภายนอก

2.4 สัมภาษณ์อาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติงานและสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อนำผลการสัมภาษณ์มาพิจารณาร่างแบบสอบถาม

2.5 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด โดยถามความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงาน ห้องสมุดต่าง ๆ ได้แก่ การจัดการฝึกปฏิบัติงานให้นักศึกษาตามหลักสูตรสาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์ ประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ รายวิชาที่ มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดของนักศึกษา รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด และไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน ในห้องสมุด ช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน จำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลา ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน อัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงานระหว่างสำนัก- หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และห้องสมุดภายนอก ประเภทของห้องสมุดภายนอก ที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน ค่าใช้จ่ายในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่านักศึกษาอาจจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด การคัดกลุ่มนักศึกษา ที่จะฝึกปฏิบัติงาน กิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด การประเมินผล การฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ และความคิดเห็นตลอดจนข้อ เสนอแนะเกี่ยวกับการ จัดการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

2.6 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่อประธานกรรมการและกรรมการ ผู้ควบคุมปริญญาโทฯ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญทางบรรณารักษศาสตร์ เพื่อตรวจแก้ไขและตรวจสอบ ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

2.7 นำแบบสอบถามไปทดลองกับนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่กำลังศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์อยู่ และจะลงทะเบียนวิชาการ ฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดนี้ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2527 และบรรณารักษ์ในสำนัก- หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งถือได้ว่ามีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มประชากร แต่ไม่ใช่ กลุ่มประชากรแล้วนำมาวิเคราะห์โดยตรรกะให้คะแนนทุกข้อ เพื่อแบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยถือเอา 25% ของผู้ที่ได้คะแนนตอบแบบสอบถามสูง เป็นผู้ที่มีความคิดเห็นที่ดีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด และ 25% ของผู้ที่ได้คะแนนตอบแบบสอบถามต่ำ เป็นผู้ที่มีความคิดเห็นที่ไม่ดีต่อการฝึกปฏิบัติงาน ห้องสมุด โดยกระทำทั้งในกลุ่มนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และกลุ่มบรรณารักษ์ แล้วนำ

ผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้ t - test ข้อใดมีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่า 1.75 นำมาปรับปรุงคำถามให้เหมาะสม ผลปรากฏว่า ได้คำถามของแบบสอบถามตอนที่ 1 ทั้งสิ้นจำนวน 100 ข้อ

2.8 นำคำถามที่คัดเลือกไว้ คือคำถามที่มีค่า t เท่ากับหรือมากกว่า 1.75 ไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร α - Coefficient ของ Cronbach (ล้วน ลำยยศ 2522 : 89 - 91) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.96

วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามแล้วนำแบบสอบถามความคิดเห็นไปแจกแก่นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยทำการแจกและรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง ทั้งก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน ส่วนแบบสอบถามบรรณารักษ์ห้องสมุดภายนอก รวม 32 แห่งนั้น ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จากนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ ให้เป็นผู้นำไปแจกและส่งกลับคืนทางไปรษณีย์ ทั้งก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน แบบสอบถามทั้งของนักศึกษาและบรรณารักษ์ มีรหัสประจำตัวของผู้ตอบซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขึ้น เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานภายในกลุ่ม การรวบรวมกระทำในช่วงเวลา ระหว่างวันที่ 7 ธันวาคม 2526 ถึงวันที่ 10 เมษายน 2527 จำนวนแบบสอบถามที่แจกและได้รับคืนดังรายละเอียดในตาราง 2 ตาราง 2 จำนวนแบบสอบถามที่แจกและได้รับคืน

กลุ่มผู้ฝึกปฏิบัติงาน	จำนวนแบบ สอบถามที่แจก	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน			
		ก่อนฝึก	ร้อยละ	หลังฝึก	ร้อยละ
นักศึกษา	116	116	100	110	94.83
บรรณารักษ์	102	94	92.16	82	80.39

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์และจัดรูปแบบสอบถามก่อนและ
 หลังการฝึกตามรหัสประจำตัวของผู้ตอบ พร้อมทั้งคัดเลือกแบบสอบถามที่ผู้ตอบ ตอบเพียงครั้งเดียว
 คือ ก่อนฝึกออก แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามตอนที่ 1 ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยกำหนดน้ำหนักของการ
 การให้คะแนน โดยถือเกณฑ์ตัดสินว่า มีความคิดเห็นตรงกันมากน้อยเพียงใด แบ่งออกเป็น

ข้อความที่เป็นความคิดเห็นทางบวกหรือเห็นด้วยคล้อยตาม

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	"	4	"
ปานกลาง	"	3	"
น้อย	"	2	"
น้อยที่สุด	"	1	"

2. คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐานคือค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 (Standard Deviation) สำหรับอัตราการแปลผลค่าเฉลี่ย ถืออัตราการแปลผลความหมาย
 ของค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายความว่า	น้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายความว่า	น้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายความว่า	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายความว่า	มาก
คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายความว่า	มากที่สุด

3. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด มาแจกแจงความถี่ตาม
 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาและบรรณารักษ์ พร้อมทั้งจัดอันดับของความคิดเห็น
 และคำนวณหาค่าร้อยละ

4. ทดสอบสมมติฐาน

- 4.1 สมมติฐานข้อที่ 1 นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความคิดเห็นต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกแตกต่างกัน
ทดสอบโดยใช้ $t - test$
- 4.2 สมมติฐานข้อที่ 2 บรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานแก่นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความคิดเห็นต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกแตกต่างกัน ทดสอบโดยใช้ $t - test$
- 4.3 สมมติฐานข้อที่ 3 นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกแตกต่างกัน
ทดสอบโดยใช้ $t - test$

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐานได้แก่

1.1 คะแนนเฉลี่ย ใช้สูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

(Ferguson. 1971 : 47)

เมื่อ	$\bar{x}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนกลุ่มประชากร

1.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

(Ferguson. 1971 : 64)

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน $\sum X^2$ แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนน

N แทน จำนวนกลุ่มประชากร

1.3 ค่าร้อยละ ใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของคะแนน} = \frac{\text{ความถี่ของคะแนน}}{\text{จำนวนความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

2. หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความคิดเห็น โดยใช้ t - test

วิเคราะห์รายข้อ ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{N_H} + \frac{S_L^2}{N_L}}}$$

(ลัวัน ลำยงค์ และ อังคณา ลำยงค์ 2524 : 187 - 188)

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามแต่ละข้อ

 $\bar{X}_H$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง $\bar{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ S_H^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูง S_L^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มต่ำ N_H แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง N_L แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเห็นโดยวิธี = Coefficient

ไข้อยู่

$$r = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

(Cronbach. 1970 : 161)

เมื่อ r แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามทั้งฉบับ

4. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยสองกลุ่ม เพื่อทดสอบสมมติฐาน

ข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ไข้อยู่

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

(ลัวัน ลำยบค และ ฮังคณา ลำยบค 2522 : 219 - 220)

เมื่อ D แทน ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

n แทน จำนวนคู่

5. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่

3 ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ

$$df = \frac{\left(\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2} \right)^2}{\left(\frac{s_1^2}{n_1} \right)^2 + \left(\frac{s_2^2}{n_2} \right)^2}$$

(Edward, 1968 : 94)

$\bar{x}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

$\bar{x}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

s_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

s_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1

n_2 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมทั้งแปลผล ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด

ตอนที่ 6 ข้อสรุปจากแบบประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ที่บรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกได้ประเมินผลนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

1.1 ความจำเป็นของการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด สำหรับการศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิด

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับความจำเป็นของการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด สำหรับการศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผล ตามตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับความ
จำเป็นของการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดสำหรับการศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิด ก่อนและหลัง
การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงาน งานห้องสมุด	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดมี ความจำเป็นสำหรับการศึกษา วิชาบรรณารักษศาสตร์ ใน มหาวิทยาลัยเปิด	110	4.845	0.388	4.773	0.482	1.241

จากตาราง 3 แสดงว่าทั้งก่อนและหลังการฝึกนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดว่า มีความจำเป็นสำหรับการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์
ในมหาวิทยาลัยเปิด ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.845 และ 4.773 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับความจำเป็นของการฝึกปฏิบัติงาน
ห้องสมุด สำหรับการศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแล้ว
ปรากฏว่านักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักศึกษามีความ
คิดเห็น ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดไม่แตกต่างกัน

1.2 การกำหนดคุณสมบัติและพื้นความรู้ของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติ
และพื้นความรู้ของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผล
ตามตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติและพื้นความรู้ของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน หอสมุด

ข้อที่	การกำหนดคุณสมบัติและพื้นความรู้ของนักศึกษา	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษามาแล้วทั้งหมดทุกรายวิชาและเหลือวิชา การฝึกปฏิบัติงานหอสมุดเพียงวิชาเดียว	110	3.736	1.114	4.273	0.812	2.664**
2	นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษารายวิชาต่างๆ มาแล้วไม่น้อยกว่า 95% (ศึกษาวิชาเอกครบตามหลักสูตรแล้ว และคงเหลือวิชาอื่น ๆ รวมทั้งวิชา การฝึกปฏิบัติงานอีก 5%)	110	4.136	0.953	4.055	0.689	0.197

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 แสดงว่าก่อนฝึกนักศึกษามีความคิดเห็นว่าควรออกฝึกปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ มาแล้วไม่น้อยกว่า ร้อยละ 95 ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.136) แต่หลังฝึกนักศึกษากลับมีความคิดเห็นเปลี่ยนแปลงไปโดยเห็นว่า ควรฝึกปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษามาแล้วทั้งหมดทุกรายวิชา และเหลือวิชา การฝึกปฏิบัติงานหอสมุดเพียงวิชาเดียว

ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.273)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติและทัศนคติของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกแล้ว นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรฝึกปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษามาแล้วทั้งหมดทุกรายวิชา และเหลือวิชาการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดเพียงวิชาเดียว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความคิดเห็นที่ว่า นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงาน เมื่อได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ มาแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 โดยศึกษาวิชาเอกครบตามหลักสูตรแล้ว และคงเหลือวิชาอื่น ๆ รวมทั้งวิชาการฝึกปฏิบัติงานอีก ร้อยละ 5 นั้น นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มีความคิดเห็นว่า นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษามาแล้วทั้งหมดทุกรายวิชา และเหลือวิชาการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดเพียงวิชาเดียว ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแตกต่างกัน แต่มีความคิดเห็นว่านักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ มาแล้วไม่น้อยกว่า ร้อยละ 95 โดยศึกษาวิชาเอกครบตามหลักสูตรแล้ว และคงเหลือวิชาอื่น ๆ รวมทั้งวิชาการฝึกปฏิบัติงานอีกร้อยละ 5 ไม่แตกต่างกัน

1.3 ประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับ

ประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	ประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	งานจัดหาเอกสารสิ่งพิมพ์	110	4.445	0.644	4.082	0.718	1.026

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	ประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้ นค.ฝึกปฏิบัติ	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2	งานจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือ	110	4.655	0.515	4.691	0.554	0.553
3	งานวารสารและหนังสือพิมพ์	110	4.655	0.515	4.164	0.599	3.229**
4	งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	110	4.709	0.513	4.582	0.548	2.067*
5	งานบริการให้ยืมและรับคืนหนังสือ	110	3.745	1.027	3.818	0.960	2.320*
6	งานบริการวัสดุไม่ตีพิมพ์	110	3.682	0.765	3.600	0.780	0.586
7	งานซ่อมและรักษาสภาพหนังสือ	110	3.591	0.816	3.527	0.955	1.753
8	งานสิ่งพิมพ์รัฐบาล	110	3.845	0.732	3.700	0.724	0.269
9	งานธุรการห้องสมุด	110	3.145	0.956	3.255	0.933	2.510*
10	งานจุลสารและกฤตภาค	110	3.873	0.743	3.727	0.800	1.428
11	งานหนังสือจอง	110	3.773	0.842	3.727	0.812	1.221
12	งานบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์	110	4.418	0.669	4.155	0.609	3.355**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 แสดงว่าประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ ก่อนฝึกงานนั้น นักศึกษามีความคิดเห็นว่าควรฝึกปฏิบัติงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.709) แต่หลังฝึกงานนักศึกษากลับมีความคิดเห็นว่า ควรฝึกปฏิบัติงานจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือ ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.691)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับ งานวารสารและหนังสือพิมพ์ งานบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับ งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า งานบริการให้ยืมและรับคืนหนังสือ และงานธุรการ ห้องสมุด นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนงาน อื่น ๆ นอกนั้นนักศึกษามีความคิดเห็นก่อนและหลังการฝึก แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.4 รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ของ นักศึกษา

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับรายวิชาที่มีความ จำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับรายวิชา ที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน ห้องสมุด

ข้อที่	รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	บรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น	110	4.127	0.900	3.827	0.927	1.466
2	ประวัติหนังสือและการพิมพ์	110	3.018	0.790	3.273	0.995	0.052
3	การจัดและบริหารงานห้องสมุด	110	4.127	0.791	4.164	0.711	0.374

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
4	งานธุรการห้องสมุด	110	3.382	0.813	3.536	0.798	1.435
5	การเลือกหนังสือ	110	4.327	0.779	4.109	0.770	0.954
6	การเลือกวารสารและหนังสือพิมพ์	110	4.200	0.833	4.073	0.751	0.061
7	งานเทคนิคเบื้องต้นของห้องสมุด	110	4.500	0.571	4.436	0.583	1.179
8	การจัดหมู่หนังสือ	110	4.791	0.409	4.755	0.453	1.675
9	การทบทวนรายการหนังสือภาษาต่างประเทศ	110	4.464	0.686	4.609	0.622	1.035
10	การทบทวนรายการหนังสือภาษาไทย	110	4.600	0.609	4.627	0.604	0.549
11	เอกสารสิ่งพิมพ์และวัสดุเพื่อการค้นคว้า	110	4.318	0.649	4.218	0.709	0.259
12	การบริการเพื่อการค้นคว้า	110	4.282	0.780	4.291	0.871	1.384
13	การวิจัยและบรรณานุกรม	110	4.264	0.774	4.109	0.734	2.755**
14	การจัดหมู่และทบทวนรายการวัสดุพิเศษ	110	3.800	0.739	3.736	0.686	0.057
15	การจัดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน	110	4.000	0.813	4.091	0.773	0.634
16	วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น	110	3.345	0.818	3.391	0.791	0.035
17	วรรณกรรมสำหรับผู้ใหญ่	110	3.345	0.759	3.255	0.771	0.181
18	วรรณกรรมทางสังคมศาสตร์	110	3.836	0.796	3.655	0.913	2.239*

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
19	วรรณกรรมทางมนุษยศาสตร์	110	3.636	0.739	3.609	0.802	1.253
20	วรรณกรรมทางวิทยาศาสตร์	110	3.227	0.786	3.536	0.798	2.737**
21	การศึกษา เอกสารวิชา						
	บรรณารักษศาสตร์	110	4.009	0.796	3.655	0.829	1.720
22	ห้องสมุดโรงเรียน	110	3.445	0.724	3.536	0.762	1.632
23	ห้องสมุดเฉพาะ	110	3.300	0.761	3.436	0.698	2.145*
24	ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	110	3.818	0.900	3.764	0.888	0.647
25	ห้องสมุดประชาชน	110	3.445	0.808	3.536	0.945	0.842
26	การบริการห้องสมุด	110	4.264	0.725	3.945	0.866	1.296
27	ปัญหาการใช้ห้องสมุด	110	4.073	0.821	3.727	0.985	0.985

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 แสดงว่ารายวิชาที่มีความจำเป็น หรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดนั้น นักศึกษามีความคิดเห็นว่ารายวิชาการจัดหาหนังสือ มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ในระดับมากที่สุด ทั้งก่อนและหลังการฝึก (คะแนนเฉลี่ย 4.791 และ 4.755 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด นักศึกษามีความคิดเห็นว่ารายวิชา การวิจัยและบรรณานุกรม

วรรณกรรมทางวิทยาศาสตร์ ว่ามีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับรายวิชาวรรณกรรมทางสังคมศาสตร์ และห้องสมุดเฉพาะ นักศึกษามีความคิดเห็นว่า มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายวิชาอื่น ๆ นอกนั้นนักศึกษามีความคิดเห็นว่า มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.5 รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงาน

ในห้องสมุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับ

รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	ควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานห้องสมุด	110	3.927	0.896	4.064	0.901	2.116*
2	ควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะงานที่ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพ ซึ่งนักศึกษาเองไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน เช่น งานจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือ	110	4.336	0.838	4.291	0.892	1.677

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 แสดงว่า รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีนั้น นักศึกษามีความคิดเห็นว่าควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะงานที่ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพ ซึ่งนักศึกษาเองไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน ในระดับมาก ทั้งก่อนและหลังการฝึก (คะแนนเฉลี่ย 4.336 และ 4.291 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีที่นักศึกษาไม่ประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี นักศึกษามีความคิดเห็นว่าควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคิดเห็นที่ว่าควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะงานที่ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพ ซึ่งนักศึกษาไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อนนั้น นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.6 รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบริหารรักษาค่าสตร์ เกี่ยวกับ
รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด
ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีที่ น.ศ.ไม่มีประสบการณ์ในการ ทำงานในห้องสมุด	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	ควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้าน ของงานห้องสมุด	110	4.645	0.535	4.691	0.502	0.924
2	ควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะงานที่ ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพ	110	4.109	0.942	3.945	0.887	1.949

จากตาราง 8 แสดงว่ารูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษาไม่มี
ประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้าน
ของงานห้องสมุด ในระดับมากที่สุด ทั้งก่อนและหลังการฝึก (คะแนนเฉลี่ย 4.645 และ
4.691 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีที่นักศึกษา
ไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด ปรากฏว่านักศึกษามีความคิดเห็น ก่อนและหลัง
การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแตกต่างกันอย่างไม่นับสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักศึกษามีความ
คิดเห็นก่อนและหลังการฝึกไม่แตกต่างกัน

1.7 ช่วง เวลาในการฝึกปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบริหารรักษาค่าสตร์ เกี่ยวกับช่วง เวลาในการ
ฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับ

ช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	ช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคเรียนปกติ	110	4.464	0.864	4.455	0.797	2.874 **
2	นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคฤดูร้อน	110	2.273	1.233	2.245	0.960	3.761 ***
3	นักศึกษาควรมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติงานทั้งในภาคเรียนปกติและภาคฤดูร้อน	110	3.555	1.365	3.291	1.199	2.706 **

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 9 แสดงว่าเกี่ยวกับช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงานนั้น นักศึกษามีความคิดเห็นว่าควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคเรียนปกติ ในระดับมาก ทั้งก่อนและหลังการฝึก (คะแนนเฉลี่ย 4.464 และ 4.455 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษามีความคิดเห็นว่า นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคฤดูร้อน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีความคิดเห็นว่านักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคเรียนปกติ และนักศึกษาควรมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติงานทั้งในภาคเรียนปกติและภาคฤดูร้อน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.8 สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงานก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	ควรกำหนดให้นักศึกษามาฝึกปฏิบัติงานในสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหงเพียงแห่งเดียว	110	2.691	1.210	2.727	1.048	1.077
2	ควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานทั้งในสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหงและห้องสมุดภายนอก	110	4.555	0.830	4.691	0.617	0.794

จากตาราง 10 แสดงว่าเกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษามีความคิดเห็นว่าควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานทั้งในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และห้องสมุดภายนอก ในระดับมากที่สุด ทั้งก่อนและหลังการฝึก (คะแนนเฉลี่ย 4.555 และ 4.691 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน ปรากฏว่านักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักศึกษามีความคิดเห็นก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดไม่แตกต่างกัน

1.9 จำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับจำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับจำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	จำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	120-150 ชั่วโมง (4-5 สัปดาห์)	110	3.182	1.293	3.173	1.108	1.825
2	151-180 ชั่วโมง (5-6 สัปดาห์)	110	3.736	0.925	3.845	0.756	1.167
3	มากกว่า 180 ชั่วโมง (มากกว่า 6 สัปดาห์)	110	3.955	1.184	3.936	1.025	4.520 ***

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 11 แสดงว่าจำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษามีความคิดเห็นว่าควรใช้เวลามากกว่า 180 ชั่วโมง (มากกว่า 6 สัปดาห์) ในระดับมาก ทั้งก่อนและหลังการฝึก (คะแนนเฉลี่ย 3.955 และ 3.936 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับจำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษามีความคิดเห็นว่า จำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ควรมากกว่า 180 ชั่วโมง (มากกว่า 6 สัปดาห์) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนจำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาอื่น ๆ นอกนั้น นักศึกษามีความคิดเห็น

แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.10 อัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงานระหว่างสำนักหอสมุดกลาง

มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับอัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงานระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับอัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงานระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	อัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงานระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	40 : 60	110	3.391	1.118	3.191	1.079	1.077
2	50 : 50	110	4.100	0.995	4.155	0.880	2.798**
3	60 : 40	110	3.800	1.082	3.809	0.981	2.045*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 12 แสดงว่าอัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน ระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก นักศึกษามีความคิดเห็นว่าอัตราส่วนของเวลาควรจะเป็น 50 : 50 ในระดับมาก ทั้งก่อนและหลังการฝึก (คะแนนเฉลี่ย 4.100 และ 4.155 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน ระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรเป็นอัตราส่วน 50 : 50 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความคิดเห็นว่า ควรเป็นอัตราส่วน 60 : 40 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน 40 : 60 นั้น นักศึกษามีความคิดเห็นก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.11 ประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษา ไปฝึกปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดปรากฏผลตามตาราง 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	ประเภทของห้องสมุดภายนอก ที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษา ไปฝึกปฏิบัติงาน	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
1	ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ	110	4.236	0.877	4.409	0.770	1.956
2	ห้องสมุดประเภทอื่น ๆ ที่ ไม่ใช่ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	110	3.655	0.962	3.627	1.099	2.752**
3	ห้องสมุดของหน่วยงานเฉพาะ เช่นห้องสมุด ยูเนสโก	110	3.591	0.816	3.500	1.073	0.502

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 13 แสดงว่าประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรไปฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ภายนอก ในระดับมาก ทั้งก่อนและหลังการฝึก (คะแนนเฉลี่ย 4.236 และ 4.409 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรเป็นห้องสมุดประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ห้องสมุดมหาวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ และห้องสมุดของหน่วยงานเฉพาะนั้น นักศึกษามีความคิดเห็น ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.12 ความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	ความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	ควรอยู่ในความรับผิดชอบของนักศึกษาผู้ฝึกปฏิบัติงาน	110	2.791	1.197	2.245	0.960	3.761***
2	ควรอยู่ในความรับผิดชอบของห้องสมุดที่ให้การฝึกปฏิบัติงาน	110	4.218	0.817	4.282	0.949	4.102***

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 14 แสดงว่าความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรอยู่ในความรับผิดชอบของห้องสมุด ที่ให้การฝึกปฏิบัติงาน ในระดับมาก ทั้งก่อนและหลังการฝึก (คะแนนเฉลี่ย 4.218 และ 4.282 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรอยู่ในความรับผิดชอบของนักศึกษาผู้ฝึกปฏิบัติงาน และควรอยู่ในความรับผิดชอบของห้องสมุดที่ให้การฝึกปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

1.13 ประโยชน์ที่คาดว่านักศึกษาจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 15

ตาราง 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับการประโยชน์ที่คาดว่า นักศึกษาจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	ประโยชน์ที่คาดว่านักศึกษาจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	เป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ประกอบความรู้ทางทฤษฎี และสร้างความเชื่อมั่นในตนเองที่จะออกไปประกอบอาชีพ	113	4.818	0.528	4.845	0.388	1.228

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	ประโยชน์ที่คาดว่าจะนักศึกษาจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2	สามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ	110	4.736	0.519	4.755	0.492	2.400*
3	เป็นแนวทางที่ช่วยให้นักศึกษามีโอกาสการเข้าทำงานในห้องสมุด	110	4.309	0.906	4.300	0.773	4.132***

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 15 แสดงว่าประโยชน์ที่คาดว่าจะนักศึกษาจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด นักศึกษามีความคิดเห็นว่าเป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ประกอบความรู้ทางทฤษฎี และสร้างความเชื่อมั่นในตนเองที่จะออกไปประกอบอาชีพ ในระดับมากที่สุด ทั้งก่อนและหลังการฝึก (คะแนนเฉลี่ย 4.818 และ 4.845 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่คาดว่าจะนักศึกษาจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุดนั้น นักศึกษามีความคิดเห็นว่า การฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด เป็นแนวทางที่ช่วยให้นักศึกษามีโอกาสในการเข้าทำงานในห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีความคิดเห็นว่า สามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับความคิดเห็นว่าเป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ประกอบความรู้ทางทฤษฎีและ

สร้างความเชื่อมั่นในตนเองที่จะออกไปประกอบอาชีพนั้น นักศึกษามีความคิดเห็นก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.14 การจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 16

ตาราง 16 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	การจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	กลุ่มละ 1-3 คน	110	3.227	1.290	4.255	0.999	5.028***
2	กลุ่มละ 4-6 คน	110	4.118	0.955	4.027	0.872	3.885***
3	กลุ่มละ 7-10 คน	110	3.300	1.071	2.591	0.951	9.191***
4	กลุ่มละมากกว่า 10 คนขึ้นไป	110	2.282	1.307	1.527	0.751	5.995***

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 16 แสดงว่าการจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน ก่อนฝึกนักศึกษาเห็นว่าควรจัดกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.118) แต่หลังฝึกนักศึกษาเห็นว่าควรจัดกลุ่ม กลุ่มละ 1-3 คน ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.255)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกลุ่ม กลุ่มละ 1-3 คน กลุ่มละ 4-6 คน กลุ่มละ 7-10 คน และกลุ่มละมากกว่า 10 คนขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในทุกข้อความคิดเห็น นั่นคือ นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงานแตกต่างกัน

1.15 กิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับกิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 17

ตาราง 17 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับกิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	กิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	ควรมีการปฐมนิเทศ เพื่อแนะนำให้นักศึกษาได้เตรียมตัวก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	110	4.909	0.347	4.655	0.642	3.151*
2	ควรมีการปัจฉินิเทศหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแก่นักศึกษา	110	4.509	0.854	4.527	0.687	1.498

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 17 แสดงว่ากิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด นักศึกษามีความคิดเห็นว่าควรมีการปฐมนิเทศ เพื่อแนะนำให้นักศึกษาได้เตรียมตัว ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ในระดับมากที่สุด ทั้งก่อนและหลังการฝึก (คะแนนเฉลี่ย 4.909 และ 4.655 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรมีการปฐมนิเทศ เพื่อแนะนำให้นักศึกษาได้เตรียมตัว ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่มีความคิดเห็นว่าการปัจฉินิเทศหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแก่นักศึกษา แตกต่างกับ

อย่างไร้มนัยสำคัญทางสถิติ

1.16 การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับการประเมินผล
การฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตาม
ตาราง 18

ตาราง 18 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน ห้องสมุดของนักศึกษา ควร ประเมินผลจาก	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	ความแม่นยำทางทฤษฎีวิชาชีพ	110	4.264	0.686	4.255	0.612	1.657
2	การนำความรู้ทางทฤษฎีมา ประยุกต์ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน	110	4.609	0.592	4.627	0.556	0.781
3	ความรู้ทางวิชาการทั่วไป	110	3.873	0.637	3.973	0.582	0.293
4	ความกระตือรือร้นสนใจงานที่ฝึก	110	4.609	0.526	4.509	0.714	0.509
5	ความรับผิดชอบต่องาน	110	4.691	0.484	4.718	0.509	0.604
6	ความเชื่อมั่นในตนเอง	110	4.509	0.538	4.218	0.923	1.293
7	ความสามารถในการตัดสินใจ	110	4.509	0.586	4.218	0.817	0.554
8	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	110	4.364	0.602	4.355	0.808	0.588
9	ความสามารถในการปรับตัว	110	4.364	0.674	4.291	0.912	0.667
10	การยอมรับฟังความคิดเห็น ที่มีเหตุผล	110	4.518	0.617	4.309	0.926	1.004
11	ความอดทนและเสียสละ	110	4.464	0.601	4.155	0.940	0.140

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน ห้องสมุดของนักศึกษา ควร ประเมินผลจาก	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
12	ความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงาน	110	4.364	0.660	4.318	0.812	0.553
13	ทัศนคติต่องานที่มอบหมายให้ทำ	110	4.445	0.615	4.173	0.833	1.101
14	บุคลิกภาพและการแต่งกาย	110	4.364	0.602	4.164	0.830	4.148***
15	การตรงต่อเวลา	110	4.755	0.473	4.645	0.658	1.012
16	ความรอบคอบในการปฏิบัติงาน	110	4.618	0.488	4.436	0.711	0.288
17	ความมีระเบียบในการทำงาน	110	4.582	0.514	4.373	0.887	0.275
18	การปฏิบัติตามระเบียบของ ห้องสมุดโดยเคร่งครัด	110	4.436	0.628	4.091	0.982	1.392
19	มนุษยสัมพันธ์	110	4.745	0.458	4.491	0.739	4.289***
20	สัมมาคารวะ	110	4.573	0.533	4.364	0.864	4.348***
21	การรู้จักกาลเทศะ	110	4.536	0.536	4.255	0.990	2.598*
22	ความเอื้อเฟื้อ	110	4.373	0.519	4.182	0.837	2.656**
23	ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น	110	4.655	0.566	4.236	0.947	3.301**
24	ความประพฤติส่วนตัวโดยทั่วไป	110	4.136	0.923	3.791	0.978	1.518
25	ความถูกต้องในการเขียน รายงาน (ด้านรูปแบบและเนื้อหา)	110	4.691	0.502	4.536	0.738	2.053*
26	วิธีการเรียบเรียงรายงาน	110	4.409	0.579	4.273	0.634	1.442
27	การใช้ภาษาในรายงาน	110	4.364	0.570	4.164	0.934	1.060

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน ห้องสมุดของนักศึกษา ควร ประเมินผลจาก	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
28	เทคนิคในการนำเสนอรายงาน	110	4.327	0.622	4.100	0.938	0.634
29	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในรายงาน	110	4.327	0.651	4.109	0.942	0.794

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 18 แสดงว่า เกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษานั้น ก่อนฝึกนักศึกษามีความคิดเห็นว่าควรประเมินผลจาก การตรงต่อเวลา มนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบต่องาน และความถูกต้องในการเขียนรายงาน (ด้านรูปแบบและเนื้อหา) ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.755, 4.745, 4.691 และ 4.691 ตามลำดับ) ส่วนหลังฝึกนักศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรประเมินผลจาก ความรับผิดชอบต่องาน การตรงต่อเวลา การนำความรู้ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับการฝึกปฏิบัติงาน ความถูกต้องในการเขียนรายงาน (ด้านรูปแบบและเนื้อหา) ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.718, 4.645, 4.627 และ 4.536 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรประเมินผลจาก บุคลิกภาพและการแต่งกาย มนุษยสัมพันธ์ สัมมาคารวะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาว่า ควรประเมินผลจากความเชื่อเพื่อ ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ นักศึกษายังมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติ

งานของนักศึกษาว่าควรประเมินผลจาก การรู้จักภาระเท่าๆ ความถูกต้องในการเขียนรายงาน (ด้านรูปแบบและเนื้อหา) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคิดเห็น เกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาข้ออื่น ๆ นอกนั้นนักศึกษามีความคิดเห็น ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 2

เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและ หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

2.1 ความจำเป็นของการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดสำหรับการศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิด
ความคิดเห็นของบรรณารักษ์เกี่ยวกับความจำเป็นของการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดสำหรับ การศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 19

ตาราง 19 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์เกี่ยวกับความจำเป็นของการฝึกปฏิบัติ งานห้องสมุด สำหรับการศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดมีความจำเป็นสำหรับ การศึกษา วิชาบรรณารักษ์ในมหาวิทยาลัยเปิด	82	4.768	0.453	4.659	0.633	1.365

จากตาราง 19 แสดงว่าทั้งก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน บรรณารักษ์มีความ คิดเห็นว่า การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดมีความจำเป็นสำหรับการศึกษา วิชาบรรณารักษ์ค่าเฉลี่ย ในมหาวิทยาลัยเปิด ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.768 และ 4.659 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับความจำเป็นของการฝึกปฏิบัติ งานห้องสมุดสำหรับการศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแล้ว ปรากฏว่าบรรณารักษ์มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือบรรณารักษ์ มีความคิดเห็นก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดไม่แตกต่างกัน

2.2 การกำหนดคุณสมบัติ และพินิจความรู้นักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของบรรณารักษ์เกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติ และพินิจความรู้นักศึกษา ที่ฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 20

ตาราง 20 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติ และพินิจความรู้นักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	การกำหนดคุณสมบัติและพินิจความรู้นักศึกษา	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษามาแล้วทั้งหมดทุกรายวิชา และเหลือวิชาการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดเพียงวิชาเดียว	82	4.146	1.008	4.159	0.895	0.909
2	นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 95% (ศึกษาวิชาเอกครบตามหลักสูตรแล้ว และคงเหลือวิชาอื่น ๆ รวมทั้งวิชาการฝึกปฏิบัติงานอีก 5%)	82	4.110	0.903	4.073	0.813	0.166

จากตาราง 20 แสดงว่าการกำหนดคุณสมบัติและพินิจความรู้นักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงานนั้น บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษามาแล้วทั้งหมดทุกรายวิชา และเหลือวิชาการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดเพียงวิชาเดียว ในระดับมาก ทั้งก่อนและหลังการฝึก (คะแนนเฉลี่ย 4.146 และ 4.159 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติและพื้นความรู้ของนักศึกษา
ที่ฝึกปฏิบัติงานก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏว่าบรรณารักษ์มีความคิดเห็น
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือบรรณารักษ์มีความคิดเห็นก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติ
งานห้องสมุดไม่แตกต่างกัน

2.3 ประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ

ความคิดเห็นของบรรณารักษ์เกี่ยวกับประเภทของงานที่สำคัญ และควรกำหนด
ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 21

ตาราง 21 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์เกี่ยวกับประเภทของงาน ที่สำคัญและ
การกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	ประเภทของงานที่สำคัญและควร กำหนดให้ นศ. ฝึกปฏิบัติ	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	งานจัดหาเอกสารสิ่งพิมพ์	82	4.329	0.861	4.183	0.891	0.843
2	งานจัดหาและทำบัตรรายการ หนังสือ	82	4.610	0.583	4.561	0.650	1.458
3	งานวารสารและหนังสือพิมพ์	82	4.341	0.757	4.280	0.758	1.152
4	งานบริการตอบคำถามและ ช่วยการค้นคว้า	82	4.537	0.613	4.402	0.735	1.859
5	งานบริการให้ยืมและรับคืนหนังสือ	82	4.049	0.784	3.988	0.839	1.302
6	งานบริการวัสดุโสตทัศนศึกษา	82	3.756	0.937	3.744	1.064	1.034
7	งานซ่อมและรักษาสภาพหนังสือ	82	3.817	0.931	3.768	0.947	1.737
8	งานสิ่งพิมพ์รัฐบาล	82	3.878	0.894	3.585	0.874	0.966
9	งานธุรการห้องสมุด	82	3.512	1.033	3.293	0.839	0.296

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อที่	ประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้ นศ. ฝึกปฏิบัติ	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
10	งานจุลสารและกฤตภาค	82	3.695	0.925	3.512	0.878	1.743
11	งานหนังสือจอง	82	3.610	0.966	3.561	0.931	1.292
12	งานบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์	82	4.037	0.853	3.854	0.891	2.635*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 แสดงว่าประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่าควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานสดใหม่และทำปัดรรายการหนังสือ ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.610 และ 4.561 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ งานบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนงานอื่น ๆ นอกนั้น บรรณารักษ์มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดของนักศึกษา

ความคิดเห็นของบรรณารักษ์เกี่ยวกับรายวิชาที่มีความจำเป็น หรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดของนักศึกษา ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 22

ตาราง 22 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์เกี่ยวกับรายวิชาที่มีความจำเป็น
หรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดของนักศึกษา ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน
ห้องสมุด

ข้อที่	รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความ สำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	n	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	บรรณารักษ์คำลัศร์เบื้องต้น	82	3.939	0.866	3.768	1.034	0.408
2	ประวัติหนังสือและการพิมพ์	82	3.024	0.816	2.951	0.874	2.377*
3	การจัดและบริหารงานห้องสมุด	82	4.171	0.798	3.951	0.800	1.908
4	งานธุรการห้องสมุด	82	3.573	0.982	3.427	0.875	0.891
5	การเลือกหนังสือ	82	4.220	0.770	4.256	0.717	1.360
6	การเลือกวารสารและหนังสือพิมพ์	82	4.207	0.797	4.207	0.766	1.214
7	งานเทคนิคเบื้องต้นของห้องสมุด	82	4.598	0.563	4.402	0.585	0.398
8	การจัดหมู่หนังสือ	82	4.671	0.546	4.634	0.599	1.525
9	การทาบตรรายการหนังสือ						
	ภาษาต่างประเทศ	82	4.561	0.611	4.585	0.628	0.260
10	การทาบตรรายการหนังสือ						
	ภาษาไทย	82	4.646	0.553	4.622	0.559	0.063
11	เอกสารสิ่งพิมพ์และวัสดุเพื่อการ ค้นคว้า	82	4.293	0.694	4.244	0.794	0.231
12	การบริการเพื่อการค้นคว้า	82	4.427	0.667	4.366	0.729	0.647
13	การวิจัยและบรรณานุกรม	82	3.915	0.932	4.073	0.940	0.287
14	การจัดหมู่และทาบตร						
	รายการวัสดุพิเศษ	82	3.793	0.965	3.720	1.034	0.128

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อที่	รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
15	การจัดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน	82	3.915	0.996	3.780	1.054	2.253*
16	วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น	82	3.341	0.757	3.329	0.817	0.524
17	วรรณกรรมสำหรับผู้ใหญ่	82	3.366	0.778	3.317	0.815	0.537
18	วรรณกรรมทางสังคมศาสตร์	82	3.561	0.876	3.463	0.863	1.480
19	วรรณกรรมทางมนุษยศาสตร์	82	3.488	0.864	3.366	0.896	1.945
20	วรรณกรรมทางวิทยาศาสตร์	82	3.549	0.819	3.488	0.892	0.390
21	การศึกษา เอกสารวิชา บรรณารักษศาสตร์	82	3.890	0.801	3.573	1.007	0.597
22	ห้องสมุดโรงเรียน	82	3.634	0.839	3.537	0.723	0.001
23	ห้องสมุดเฉพาะ	82	3.549	0.819	3.439	0.890	0.021
24	ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	82	3.902	0.683	3.683	0.928	0.607
25	ห้องสมุดประชาชน	82	3.549	0.863	3.317	0.859	1.676
26	การบริการห้องสมุด	82	4.390	0.624	4.146	0.788	1.674
27	ปัญหาการใช้ห้องสมุด	82	4.183	0.722	4.037	0.853	2.324*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 แสดงว่ารายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า รายวิชาการจัดหมู่หนังสือ มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ในระดับมากที่สุด ทั้งก่อนและหลังการฝึก

(คะแนนเฉลี่ย 4.671 และ 4.634 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า รายวิชาประวัติศาสตร์หนังสือและการพิมพ์ การจัดการหนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน และรายวิชาปัญหาการใช้ห้องสมุด มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายวิชาอื่น ๆ นอกนั้น บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่ามีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี

ความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีที่นักศึกษา มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 23

ตาราง 23 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีที่นักศึกษา มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุดมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 3 ปี ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่ นัก. มีประสบการณ์ ในการทำงานในห้องสมุด	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	ควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้าน ของงานห้องสมุด	82	3.63401	0.988	3.63405	0.949	0.001747

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่	รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณี นศ.มีประสบการณ์ ในการทำงานในห้องสมุด	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
2	ควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะ งานที่ต้องใช้ความรู้ทาง ทฤษฎีวิชาชีพ ซึ่งนักศึกษา เองไม่เคยมีประสบการณ์ มาก่อน เช่นงานจัดหมู่ และทำบัตรรายการหนังสือ	82	4.085	1.146	4.122	0.852	1.332

จากตาราง 23 แสดงว่ารูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์
ในการทำงานในห้องสมุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ควรฝึกปฏิบัติ
งานเฉพาะงานที่ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพ ซึ่งนักศึกษาเองไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน
ในระดับมาก ทั้งก่อนและหลังการฝึก (คะแนนเฉลี่ย 4.085 และ 4.122 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษามี
ประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี บรรณารักษ์มีความคิดเห็น
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ บรรณารักษ์มีความคิดเห็น ก่อนและหลังการ
ฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดไม่แตกต่างกัน

2.6 รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด

ความคิดเห็นของบรรณารักษ์เกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 24

ตาราง 24 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณี ที่ นค.ไม่มีประสบการณ์ในการ ทำงานในห้องสมุด	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	ควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของ งานห้องสมุด	82	4.561	0.687	4.402	0.829	2.791**
2	ควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะงานที่ ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพ	82	3.793	1.225	3.646	1.070	2.059*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 24 แสดงว่ารูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานห้องสมุด ในระดับมากที่สุดก่อนฝึก (คะแนนเฉลี่ย 4.561) และมีความคิดเห็นหลังฝึกว่า ควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานห้องสมุด ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.402)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีนักศึกษา
ไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏว่า
บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานห้องสมุด แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความคิดเห็นว่า ควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะงานที่
ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.7 ช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของบรรณารักษ์เกี่ยวกับช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลัง
การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 25

ตาราง 25 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน
ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	ช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะ ในภาคเรียนปกติ	82	4.073	0.979	3.793	1.063	4.734 ^{***}
2	นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะ ในภาคฤดูร้อน	82	2.976	1.314	2.805	1.290	3.302 ^{**}
3	นักศึกษาควรมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติ งานทั้งในภาคเรียนปกติ และ ภาคฤดูร้อน	82	3.037	1.271	3.366	1.282	0.411

^{**} มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

^{***} มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 25 แสดงว่าช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า

นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคเรียนปกติ ในระดับมาก ทั้งก่อนและหลัง การฝึก (คะแนนเฉลี่ย 4.073 และ 3.793 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับช่วง เวลาในการฝึกปฏิบัติงาน บรรณารักษ์ มีความคิดเห็นว่า นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคเรียนปกติ แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีความคิดเห็นว่านักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะใน ภาคฤดูร้อน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความคิดเห็นที่ว่า นักศึกษาควรมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติงานทั้งในภาคเรียนปกติและภาคฤดูร้อนนั้น บรรณารักษ์มี ความคิดเห็นก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.8 สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติ งานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 26

ตาราง 26 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและ หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	ควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ งานในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพียงแห่งเดียว	82	2.500	1.220	2.720	1.103	0.049
2	ควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ งานทั้งในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และห้องสมุดภายนอก	82	4.634	0.556	4.500	0.689	1.984

จากตาราง 26 แสดงว่า สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่าการกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานทั้งในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และห้องสมุดภายนอกก่อนฝึก ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.634) และหลังฝึก ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.500)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน ปรากฏว่าบรรณารักษ์มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ไม่แตกต่างกัน

2.9 จำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับจำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 27

ตาราง 27 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับจำนวนชั่วโมง หรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	จำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
1	120-150 ชั่วโมง (4-5 สัปดาห์)	82	3.512	1.199	3.646	1.137	2.885**
2	151-180 ชั่วโมง (5-6 สัปดาห์)	82	3.561	1.101	3.573	1.100	1.327
3	มากกว่า 180 ชั่วโมง (มากกว่า 6 สัปดาห์)	82	3.122	1.318	3.024	1.379	5.041***

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 27 แสดงว่าจำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ก่อนฝึกบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า จำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ควรเป็น 151-180 ชั่วโมง (5-6 สัปดาห์) ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.561) แต่ หลังฝึกบรรณารักษ์กลับมีความคิดเห็นว่า จำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ควรเป็น 120-150 ชั่วโมง (4-5 สัปดาห์) ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.646)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับจำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการ ฝึกปฏิบัติงาน บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ควรมากกว่า 180 ชั่วโมง (มากกว่า 6 สัปดาห์) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีความคิดเห็นว่าจำนวนชั่วโมงหรือ ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานควรเป็น 120-150 ชั่วโมง (4-5 สัปดาห์) แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนจำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลานอกนั้น บรรณารักษ์มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.10 อัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน ระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก

ความคิดเห็นของบรรณารักษ์เกี่ยวกับอัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน ระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก ก่อนและหลังการ ฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 28

ตาราง 28 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับอัตราส่วนของเวลาในการ ฝึกปฏิบัติงานระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก , ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	อัตราส่วนของเวลาในการฝึก ระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	40 : 60	82	3.207	1.204	3.183	1.145	0.049

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อที่	อัตราส่วนของเวลาในการฝึก ระหว่างสัณห์หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก	n	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2	50 : 50	82	3.683	1.041	3.629	0.966	2.397*
3	60 : 40	82	3.439	1.297	3.549	1.239	1.571

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 28 แสดงว่าอัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงานระหว่าง
สัณห์หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่
อัตราส่วนของเวลาควรจะเป็น 50 : 50 ในระดับมาก ทั้งก่อนและหลังการฝึก (คะแนน
เฉลี่ย 3.683 และ 3.629 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน
ระหว่างสัณห์หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก บรรณารักษ์
มีความคิดเห็นว่ ควรเป็นอัตราส่วน 50 : 50 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตราส่วนของเวลาอื่น ๆ นอกนั้น บรรณารักษ์มีความคิดเห็น
ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.11 ประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของบรรณารักษ์เกี่ยวกับประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ควรพิจารณา
ส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 29

ตาราง 29 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับประเภทของห้องสมุดภายนอก
ที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	ประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไป ฝึกปฏิบัติงาน	n	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{Y}$	S	
1	ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น	82	3.963	1.012	4.159	0.979	1.923
2	ห้องสมุดประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	82	4.024	0.869	3.817	1.044	1.217
3	ห้องสมุดของหน่วยงานเฉพาะ เช่น ห้องสมุดยูเนสโก	82	3.524	0.972	3.512	1.136	0.074

จากตาราง 29 แสดงว่าประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน ก่อนฝึกบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ควรไปฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.024) แต่หลังฝึกบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า นักศึกษาควรไปฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.159)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลัง การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแล้ว ปรากฏว่าบรรณารักษ์มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ไม่แตกต่างกัน

2.12 ความรับผิดชอบ เรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงาน งานห้องสมุด

ความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลัง การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด
ปรากฏผลตามตาราง 30

ตาราง 30 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	ความรับผิดชอบ เรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	n	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			มี	ส	มี	ส	
1	ควรอยู่ในความรับผิดชอบของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน	82	3.122	1.221	2.805	1.290	3.302**
2	ควรอยู่ในความรับผิดชอบของห้องสมุดที่ให้การฝึกปฏิบัติงาน	82	3.598	1.174	3.646	1.148	4.079***

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 30 แสดงว่าความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ควรอยู่ในความรับผิดชอบของห้องสมุดที่ให้การฝึกปฏิบัติงาน ในระดับมาก ทั้งก่อนและหลัง การฝึก (คะแนนเฉลี่ย 3.598 และ 3.646 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่

เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ควรอยู่ในความรับผิดชอบของห้องสมุดที่ให้การฝึกปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีความคิดเห็นว่า ความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ควรอยู่ในความรับผิดชอบของนักศึกษาผู้ฝึกปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.13 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด

ความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 31

ตาราง 31 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด ก่อนและหลัง การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด	n	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			จี	ส	จี	ส	
1	เป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ประกอบความรู้ทางทฤษฎีและสร้างความเชื่อมั่นในตนเองที่จะออกไปประกอบอาชีพ	82	4.732	0.446	4.671	0.473	2.731 ¹
2	สามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ	82	4.549	0.548	4.524	0.593	2.858 ^{**}
3	เป็นแนวทางที่ช่วยให้นักศึกษามีโอกาสในการเข้าทำงานในห้องสมุด	82	3.732	0.994	3.622	1.096	4.785 ^{***}

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 31 แสดงว่าเกี่ยวกับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จาก การฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่าเป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ประกอบ ความรู้ทางทฤษฎี และสร้างความเชื่อมั่นในตนเองที่จะออกไปประกอบอาชีพ ในระดับมากที่สุด ทั้งก่อนและหลังการฝึก (คะแนนเฉลี่ย 4.732 และ 4.671 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จาก การฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่าการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด เป็นแนวทางที่ช่วยให้ นักศึกษามีโอกาสในการเข้าทำงานในห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีความคิดเห็นว่าเป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ประกอบ ความรู้ทางทฤษฎีและสร้างความเชื่อมั่นในตนเองที่จะออกไปประกอบอาชีพ และสามารถนำ ประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.14 การจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 32

ตาราง 32 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะ ฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	การจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน	n	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
1	กลุ่มละ 1-3 คน	82	4.134	1.194	4.220	1.043	0.234
2	กลุ่มละ 4-6 คน	82	3.512	1.147	3.610	1.051	2.924**
3	กลุ่มละ 7-10 คน	82	2.049	0.815	2.207	0.828	2.979**
4	กลุ่มละมากกว่า 10 คนขึ้นไป	82	1.402	0.700	1.366	0.658	1.583

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 32 แสดงว่าการจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ควรจัดกลุ่มนักศึกษา กลุ่มละ 1-3 คน ในระดับมาก ทั้งก่อนและหลังการฝึก (คะแนนเฉลี่ย 4.134 และ 4.220 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า การจัดกลุ่มนักศึกษา กลุ่มละ 4-6 คน และ กลุ่มละ 7-10 คน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักศึกษา นอกนั้น บรรณารักษ์มีความคิดเห็นก่อนและหลังการฝึกแตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.15 กิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับกิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 33

ตาราง 33 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับกิจกรรมที่ควรจัด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	กิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	n	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	ควรมีการปฐมนิเทศเพื่อแนะนำให้นักศึกษาได้เตรียมตัวก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	82	4.695	0.537	4.659	0.549	0.045
2	ควรมีการปฐมนิเทศหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแก่นักศึกษา	82	4.305	0.990	4.366	0.868	1.391

จากตาราง 33 แสดงว่ากิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า การมีการประเมินค่าเพื่อแนะนำให้นักศึกษาได้เตรียมตัวก่อน การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ในระดับมากที่สุด ทั้งก่อนและหลังการฝึก (คะแนนเฉลี่ย 4.695 และ 4.659 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ควรจัด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแล้ว ปรากฏว่าบรรณารักษ์มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ไม่แตกต่างกัน

2.16 การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา

ความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 34

ตาราง 34 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน ห้องสมุดของนักศึกษา ควรประเมินผลจาก	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	ความแม่นยำทางทฤษฎีวิชาชีพ	82	4.085	0.773	4.171	0.717	0.852
2	การนำความรู้ทางทฤษฎีมา ประยุกต์ใช้กับการฝึกปฏิบัติงาน	82	4.671	0.498	4.720	0.479	1.231
3	ความรู้ทางวิชาการทั่วไป	82	3.902	0.730	4.134	0.699	1.698
4	ความกระตือรือร้นในงานที่ฝึก	82	4.646	0.481	4.451	0.525	0.648
5	ความรับผิดชอบต่องาน	82	4.732	0.446	4.756	0.460	0.539
6	ความเชื่อมั่นในตนเอง	82	4.402	0.585	4.293	0.694	0.630

ตาราง 34 (ต่อ)

ข้อที่	การประเมินผลการปฏิบัติงาน ห้องสมุดของนักศึกษา ควรประเมินผลจาก	n	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			เ	ส	เ	ส	
7	ความสามารถในการตัดสินใจ	82	4.463	0.649	4.390	0.698	1.569
8	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	82	4.415	0.587	4.280	0.805	0.629
9	ความสามารถในการปรับตัว	82	4.427	0.629	4.317	0.815	0.208
10	การยอมรับฟังความคิดเห็น ที่มีเหตุผล	82	4.427	0.629	4.317	0.718	0.066
11	ความอดทนและเสียสละ	82	4.451	0.612	4.354	0.709	1.672
12	ความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงาน	82	4.415	0.603	4.256	0.682	0.575
13	ทัศนคติต่องานที่มอบหมายให้ทำ	82	4.341	0.671	4.293	0.657	1.114
14	บุคลิกภาพและการแต่งกาย	82	3.951	0.735	3.976	0.666	1.740
15	การตรงต่อเวลา	82	4.683	0.494	4.634	0.509	0.134
16	ความรอบคอบในการปฏิบัติงาน	82	4.598	0.493	4.509	0.572	0.686
17	ความมีระเบียบในการทำงาน	82	4.561	0.523	4.561	0.523	1.837
18	การปฏิบัติตามระเบียบของ ห้องสมุดโดยเคร่งครัด	82	4.305	0.661	4.244	0.713	1.250
19	มนุษยสัมพันธ์	82	4.354	0.726	4.463	0.652	0.270
20	สัมมาคารวะ	82	4.183	0.669	4.268	0.668	0.862
21	รู้จักการทะเลาะ	82	4.305	0.661	4.305	0.679	0.416
22	ความเอื้อเฟื้อ	82	4.110	0.720	4.146	0.687	0.322
23	ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น	82	4.341	0.707	4.305	0.732	0.564

ตาราง 34 (ต่อ)

ข้อที่	การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน งานห้องสมุดของนักศึกษา ควรประเมินผลจาก	N	ก่อนฝึก		หลังฝึก		t
			$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
24	ความประพฤติส่วนตัวโดยทั่วไป	82	3.939	0.866	3.817	0.862	0.195
25	ควรมุกต้องในการเขียนรายงาน (ด้านรูปแบบและเนื้อหา)	82	4.524	0.593	4.598	0.563	0.651
26	วิธีการเรียบเรียงรายงาน	82	4.280	0.634	4.260	0.594	0.086
27	การใช้ภาษาในรายงาน	82	4.268	0.649	4.293	0.638	1.136
28	เทคนิคในการนำเสนอรายงาน	82	4.268	0.649	4.244	0.620	1.277
29	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในรายงาน	82	4.402	0.645	4.171	0.900	0.459

จากตาราง 34 แสดงว่าการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา บรรณารักษ์
มีความคิดเห็นว่า ควรประเมินผลจากความรับผิดชอบต่องาน การตรงต่อเวลา และการนำ
ความรู้ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ในระดับมากที่สุด ทั้งก่อนและหลังการฝึก
(คะแนนเฉลี่ย 4.732, 4.756, 4.683, 4.634 และ 4.671, 4.720 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา
ปรากฏว่า บรรณารักษ์มีความคิดเห็นก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน
ของนักศึกษา ก่อนและหลังการฝึก ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3

เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบริหารรักษาค่าสัตว์ และบรรณารักษ์
ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

3.1 ความจำเป็นของการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด สำหรับการศึกษาในมหาวิทยาลัย เปิด

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบริหารรักษาค่าสัตว์ และบรรณารักษ์เกี่ยวกับ
ความจำเป็นของการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด สำหรับการศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิด ก่อนการ
ฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 35

ตาราง 35 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบริหารรักษาค่าสัตว์ และบรรณารักษ์
เกี่ยวกับความจำเป็นของการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด สำหรับการศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิด
ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ความคิดเห็นต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=82)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดมีความจำเป็น สำหรับการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยเปิด	4.845	0.388	4.768	0.453	1.222

จากตาราง 35 แสดงว่าความจำเป็นของการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด สำหรับการศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิด ก่อนฝึกทั้งนักศึกษาและบรรณารักษ์ต่างมีความคิดเห็นว่าการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดมีความจำเป็นสำหรับการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยเปิดในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.845 และ 4.768 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นของการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดสำหรับการ
การศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในมหาวิทยาลัยเปิด ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏว่า

ทั้งนักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ไม่แตกต่างกัน

3.2 การกำหนดคุณสมบัติและพื้นฐานความรู้ของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติและพื้นฐานความรู้ของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด
ปรากฏผลตามตาราง 36

ตาราง 36 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์
เกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติและพื้นฐานความรู้ของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน ก่อนการฝึกปฏิบัติงาน
ห้องสมุด

ข้อที่	การกำหนดคุณสมบัติและพื้นฐาน ความรู้ของนักศึกษา	นักศึกษา (n=110)		บรรณารักษ์ (n=32)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	นักศึกษากควรฝึกปฏิบัติงานเมื่อ ได้ศึกษามาแล้วทั้งหมดทุกราย วิชา และ เหลือวิชาการศึกษา ปฏิบัติงานห้องสมุดเพียง วิชาเดียว	3.736	1.114	4.146	1.008	2.697**
2	นักศึกษากควรฝึกปฏิบัติงาน เมื่อได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ มาแล้วไม่น้อยกว่า 95% (ศึกษาวิชา เอกบรรณารักษ ศาสตร์แล้ว และคงเหลือวิชา อื่น ๆ รวมทั้งวิชาการศึกษา ปฏิบัติงานอีก 5%)	4.136	0.953	4.110	0.903	0.194

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 36 แสดงว่าการกำหนดคุณสมบัติและพื้นฐานความรู้ของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรฝึกปฏิบัติงาน เมื่อได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 95 ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.136) ส่วนบรรณารักษ์มีความคิดเห็น ว่านักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงาน เมื่อได้ศึกษามาแล้วทั้งหมดทุกรายวิชา และเหลือวิชาการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดเพียงวิชาเดียว ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.146)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติและพื้นฐานความรู้ของนักศึกษา ที่ฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็น ว่า นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเมื่อได้ ศึกษามาแล้วทั้งหมดทุกรายวิชา และเหลือวิชาการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดเพียงวิชาเดียว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความคิดเห็นที่ว่า นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงาน เมื่อได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ มาแล้วไม่น้อยกว่า ร้อยละ 95 โดยศึกษาวิชาเอกครบ ตามหลักสูตรแล้ว และคงเหลือวิชาอื่น ๆ รวมทั้งวิชาการฝึกปฏิบัติงานอีกร้อยละ 5 นั้น ทั้งนักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็น ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 ประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับ ประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 37

ตาราง 37 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และ
บรรณารักษ์ เกี่ยวกับประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ ก่อนการ
ฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	ประเภทของงานที่สำคัญและ ควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=82)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	งานจัดหาเอกสารสิ่งพิมพ์	4.445	0.644	4.329	0.861	1.018
2	งานจัดหมู่และทำบัตร รายการหนังสือ	4.655	0.515	4.610	0.583	0.584
3	งานวารสารและหนังสือพิมพ์	4.655	0.515	4.341	0.757	3.305**
4	งานบริการตอบคำถามและ ช่วยการค้นคว้า	4.709	0.513	4.537	0.613	2.048*
5	งานบริการให้ยืมและรับคืนหนังสือ	3.745	1.027	4.049	0.784	2.338*
6	งานบริการวัสดุไม่ตีพิมพ์	3.682	0.765	3.756	0.937	0.587
7	งานซ่อมและรักษาสภาพหนังสือ	3.591	0.816	3.817	0.931	1.738
8	งานสิ่งพิมพ์รัฐบาล	3.845	0.732	3.878	0.894	0.280
9	งานธุรการห้องสมุด	3.145	0.956	3.512	1.033	2.531*
10	งานจุลสารและกฤตภาค	3.873	0.743	3.695	0.925	1.459
11	งานหนังสือจอง	3.773	0.842	3.610	0.966	1.254
12	งานบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์	4.418	0.669	4.037	0.853	3.342***

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 37 แสดงว่าประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาศึกษปฏิบัตินั้น ก่อนฝึกนักศึกษามีความคิดเห็นว่า ประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาศึกษปฏิบัติได้แก่ งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.709) ส่วนบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า นักศึกษาศึกษปฏิบัติงานจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือ ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.610)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาศึกษปฏิบัติ ปรากฏว่านักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ งานบริการสารและหนังสือพิมพ์ งานบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สำหรับงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า งานบริการให้อืมและรับคืนหนังสือ และงานธุรการห้องสมุด นักศึกษาและบรรณารักษ์ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนงานอื่น ๆ นอกนั้น นักศึกษาและบรรณารักษ์ มีความคิดเห็นค่อนข้างแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดของนักศึกษา

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับรายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 38

ตาราง 38 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับรายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=82)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	บรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น	4.127	0.900	3.939	0.866	1.492

ตาราง 38 (ต่อ)

ข้อที่	รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=32)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2	ประวัติหนังสือและการพิมพ์	3.018	0.790	3.024	0.816	0.051
3	การจัดและบริหารงานห้องสมุด	4.127	0.791	4.171	0.798	0.152
4	งานธุรการห้องสมุด	3.382	0.813	3.573	0.982	1.425
5	การเลือกหนังสือ	4.327	0.779	4.220	0.770	0.939
6	การเลือกวารสารและหนังสือพิมพ์	4.200	0.833	4.207	0.797	0.059
7	งานเทคนิคเบื้องต้นของห้องสมุด	4.500	0.571	4.598	0.563	1.273
8	การจัดหมู่หนังสือ	4.791	0.409	4.671	0.546	1.558
9	การทำบัตรรายการหนังสือภาษาต่างประเทศ	4.464	0.686	4.561	0.611	1.021
10	การทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย	4.600	0.609	4.646	0.553	0.554
11	เอกสารสิ่งพิมพ์และวัสดุเพื่อการค้นคว้า	4.318	0.649	4.293	0.694	0.250
12	การบริการเพื่อการค้นคว้า	4.282	0.780	4.427	0.667	1.381
13	การวิจัยและบรรณานุกรม	4.264	0.774	3.915	0.932	2.770**
14	การจัดหมู่และทำบัตรรายการวัสดุพิเศษ	3.800	0.739	3.793	0.965	0.056

ตาราง 38 (ต่อ)

ข้อที่	รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	นักศึกษา(N=110)		บรรณารักษ์(N=82)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
15	การจัดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน	4.000	0.813	3.915	0.996	0.746
16	วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น	3.345	0.818	3.341	0.757	0.114
17	วรรณกรรมสำหรับผู้ใหญ่	3.345	0.759	3.366	0.778	0.190
18	วรรณกรรมทางสังคมศาสตร์	3.836	0.796	3.561	0.876	2.254 [*]
19	วรรณกรรมทางมนุษยศาสตร์	3.636	0.739	3.488	0.864	1.254
20	วรรณกรรมทางวิทยาศาสตร์	3.227	0.796	3.549	0.819	2.729 ^{**}
21	การศึกษา เอกสารวิชาบรรณารักษศาสตร์	4.009	0.796	3.890	0.801	1.008
22	ห้องสมุดโรงเรียน	3.445	0.724	3.634	0.839	1.602
23	ห้องสมุดเฉพาะ	3.300	0.761	3.549	0.819	2.184 [*]
24	ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	3.818	0.900	3.902	0.883	0.646
25	ห้องสมุดประชาชน	3.445	0.808	3.549	0.863	0.852
26	การบริการห้องสมุด	4.264	0.725	4.390	0.624	1.260
27	ปัญหาการใช้ห้องสมุด	4.073	0.821	4.183	0.722	1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 38 แสดงว่ารายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นก่อนฝึกว่า รายวิชาการจัดหนังสือ มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.791 และ 4.671)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรายวิชาที่มีความจำเป็น หรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏว่านักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่าร่ายวิชาการศึกษาและบรรณานุกรม วรรณกรรมทางวิทยาศาสตร์ มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับรายวิชาวรรณกรรมทางสังคมศาสตร์ และรายวิชาห้องสมุดเฉพาะ นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่าร่ายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายวิชาอื่น ๆ นอกนั้น นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นก่อนการฝึกปฏิบัติงานว่า มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงาน ในห้องสมุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 39

ตาราง 39 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์
เกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด
มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่ นัก.มีประสบการณ์ ในการทำงานในห้องสมุด	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=82)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	ควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้าน ของงานห้องสมุด	3.927	0.896	3.634	0.988	2.123*
2	ควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะงาน ที่ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพ ซึ่งนักศึกษาเองไม่เคยมี ประสบการณ์มาก่อน เช่นงาน จัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือ	4.336	0.838	4.085	1.146	1.696

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 39 แสดงว่ารูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์
ในการทำงานในห้องสมุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี ก่อนฝึกนักศึกษาและบรรณารักษ์ต่างมีความ
คิดเห็นว่า ควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะงานที่ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพ ซึ่งนักศึกษาเอง
ไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.336 และ 4.085)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษามี
ประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี นักศึกษาและบรรณารักษ์มี
ความคิดเห็นว่า ควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคิดเห็นที่ว่า ควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะงานที่ต้องใช้ความรู้ทาง

ทฤษฎีวิชาชีพ ซึ่งนักศึกษาไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อนนั้น นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นก่อนการฝึกปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 40

ตาราง 40 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีที่ นศ.ไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=82)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	ควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานห้องสมุด	4.645	0.535	4.561	0.687	0.884
2	ควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะงานที่ต้องได้ความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพ	4.109	0.942	3.793	1.225	1.963*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 40 แสดงว่ารูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด นักศึกษาและบรรณารักษ์ต่างมีความคิดเห็นก่อนฝึกว่า ควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานห้องสมุด ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.645 และ 4.561)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษาไม่มี

ประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นก่อนที่กว่า ควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะงานที่ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคิดเห็นที่ว่าควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานห้องสมุดนั้น นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นก่อนฝึกแตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติ

3.7 ช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 41

ตาราง 41 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	ช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=82)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคเรียนปกติ	4.464	0.864	4.073	0.979	2.833 ^{**}
2	นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคฤดูร้อน	2.273	1.233	2.976	1.314	3.759 ^{***}
3	นักศึกษาควรมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติงานทั้งในภาคเรียนปกติและภาคฤดูร้อน	3.555	1.365	3.037	1.271	2.167 [*]

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 41 แสดงว่า ช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษาและบรรณารักษ์ ต่างมีความคิดเห็นก่อนฝึกว่า นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคเรียนปกติ ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.464 และ 4.073)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นก่อนฝึกว่า นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคฤดูร้อน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีความคิดเห็นว่ นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคเรียนปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความคิดเห็นว่ นักศึกษาควรมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติงานทั้งในภาคเรียนปกติและภาคฤดูร้อน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.8 สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 42

ตาราง 42 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=32)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	ควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพียงแห่งเดียว	2.691	1.210	2.500	1.220	1.085
2	ควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานทั้งในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และห้องสมุดภายนอก	4.555	0.830	4.634	0.556	0.940

จากตาราง 42 แสดงว่าเกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษาและบรรณารักษ์ต่างมีความคิดเห็นก่อนฝึกว่า ควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานทั้งในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และห้องสมุดภายนอก ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.555 และ 4.634)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน ปรากฏว่านักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นก่อนการฝึก แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักศึกษาและบรรณารักษ์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ไม่แตกต่างกัน

3.9 จำนวนชั่วโมง หรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับจำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 43

ตาราง 43 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับจำนวนชั่วโมง หรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ก่อนการฝึกปฏิบัติงาน ห้องสมุด

ข้อที่	จำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=82)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	120-150 ชั่วโมง (4-5 สัปดาห์)	3.182	1.293	3.512	1.199	1.813
2	151-180 ชั่วโมง (5-6 สัปดาห์)	3.736	0.925	3.561	1.101	1.303
3	มากกว่า 180 ชั่วโมง (มากกว่า 6 สัปดาห์)	3.955	1.184	3.122	1.318	4.527***

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 43 แสดงว่าจำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ก่อนฝึกนักศึกษาที่มีความคิดเห็นว่า ควรใช้เวลามากกว่า 180 ชั่วโมง (มากกว่า 6 สัปดาห์) ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.955) ส่วนบรรณารักษ์ที่มีความคิดเห็นว่า ควรใช้เวลา 151 - 180 ชั่วโมง (5-6 สัปดาห์) ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.561)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับจำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นก่อนการฝึกว่า ควรมากกว่า 180 ชั่วโมง (มากกว่า 6 สัปดาห์) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนจำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาอื่น ๆ นอกนั้น นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.10 อัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงานระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับอัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน ระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 44

ตาราง 44 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับอัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน ระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	อัตราส่วนของเวลาในการฝึก ระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=82)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	40 : 50	3.391	1.118	3.207	1.204	1.082
2	50 : 50	4.190	0.995	3.683	1.041	2.818**

ตาราง 44 (ต่อ)

ข้อที่	อัตราส่วนของเวลาในการฝึก ระหว่างสัณักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก	นักศึกษา (=110)		บรรณารักษ์ (=62)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{Y}$	S	
3	60 : 40	3.800	1.082	3.439	1.297	2.017**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 44 แสดงว่าอัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน ระหว่าง
สัณักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก นักศึกษาและบรรณารักษ์
ต่างมีความคิดเห็นว่า อัตราส่วนของเวลาควรเป็น 50 : 50 ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย
4.100 และ 3.683)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงานระหว่าง
สัณักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก นักศึกษาและบรรณารักษ์
มีความคิดเห็นก่อนการฝึกว่า ควรเป็นอัตราส่วน 50 : 50 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 ส่วนความคิดเห็นว่าควรเป็นอัตราส่วน 60 : 40 แตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตราส่วนของเวลาในการ
ฝึกปฏิบัติงาน 40 : 60 นั้น นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ

3.11 ประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับ
ประเภทของห้องสมุดภายนอก ที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน ก่อนการฝึกปฏิบัติ
งานปรากฏผลตามตาราง 45

ตาราง 45. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา วิชา เอกบริหารรักษาคำศัพท์ และบรรณารักษ์
เกี่ยวกับประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน ก่อนการฝึก
ปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	ประเภทของห้องสมุดภายนอก ที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไป ฝึกปฏิบัติงาน	นักศึกษา (n=110)		บรรณารักษ์ (n=32)		t
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
1	ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ	4.236	0.877	3.963	1.012	1.978 [*]
2	ห้องสมุดประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	3.655	0.932	4.024	0.889	2.754 ^{**}
3	ห้องสมุดของหน่วยงานเฉพาะ เป็นห้องสมุดชุมชน	3.591	0.816	3.524	0.972	0.500

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 45 แสดงว่าประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน ก่อนฝึกนักศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าการไปฝึกห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.236) ผ่านบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่าการไปฝึกงาน ห้องสมุดประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.024)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นก่อนฝึกว่า ควรเป็นห้องสมุดประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ห้องสมุดมหาวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความคิดเห็นว่าการเป็นห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคิดเห็นว่าการเป็นห้องสมุดของหน่วยงานเฉพาะ

เช่นห้องสมุดเบเนโกลัน นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.12 ความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 46

ตาราง 46 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	ความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=82)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	ควรอยู่ในความรับผิดชอบของนักศึกษาผู้ฝึกปฏิบัติงาน	2.791	1.197	3.122	1.221	1.881
2	ควรอยู่ในความรับผิดชอบของห้องสมุดที่ให้การฝึกปฏิบัติงาน	4.218	0.817	3.598	1.174	4.079***

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 46 แสดงว่าความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนฝึกนักศึกษาและบรรณารักษ์ต่างมีความคิดเห็นว่า ควรอยู่ในความรับผิดชอบของห้องสมุดที่ให้การฝึกปฏิบัติงาน ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.218 และ 3.598)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบ: เรื่องค่าใช้จ่าย เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ว่าควรอยู่ในความรับผิดชอบของห้องสมุดที่ให้การฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แต่มีความคิดเห็นว่าควรอยู่ในความรับผิดชอบของนักศึกษาผู้ฝึกปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.13 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จากนักศึกษาจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จากนักศึกษาจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 47

ตาราง 47 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จากนักศึกษาจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จากนักศึกษาจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=82)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	เป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ประกอบความรู้ทางทฤษฎี และสร้างความเชื่อมั่นในตนเองที่จะออกไปประกอบอาชีพ	4.818	0.528	4.732	0.446	1.211
2	สามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ	4.736	0.519	4.549	0.548	2.429 [*]

ตาราง 47 (ต่อ)

ข้อที่	ประโยชน์ที่คาดว่าจะ ได้รับจากการฝึกปฏิบัติงาน ในห้องสมุด	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=82)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
3	เป็นแนวทางที่ช่วยให้นักศึกษามีโอกาสในการเข้าทำงานในห้องสมุด	4.309	0.906	3.732	0.994	4.181***

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 47 แสดงว่าประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด ก่อนฝึกนักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า เป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ประกอบความรู้ทางทฤษฎี และสร้างความเชื่อมั่นในตนเองที่จะออกไปประกอบอาชีพในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.818 และ 4.732)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุดนั้น นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า การฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด เป็นแนวทางที่ช่วยให้นักศึกษามีโอกาสในการเข้าทำงานในห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีความคิดเห็นว่าสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับความคิดเห็นว่า เป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ประกอบความรู้ทางทฤษฎี และสร้างความเชื่อมั่นในตนเองที่จะออกไปประกอบอาชีพนั้น นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.14 การจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 48

ตาราง 48 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	การจัดกลุ่มนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=82)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	กลุ่มละ 1-3 คน	3.227	1.290	4.134	1.194	5.067***
2	กลุ่มละ 4-6 คน	4.118	0.955	3.512	1.147	3.910***
3	กลุ่มละ 7-10 คน	3.300	1.071	2.049	0.815	9.336***
4	กลุ่มละมากกว่า 10 คนขึ้นไป	2.282	1.307	1.402	0.700	5.946***

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 48 แสดงว่าการจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน ก่อนฝึกนักศึกษา มีความคิดเห็นว่า ควรจัดกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.118) ส่วนบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ควรจัดกลุ่ม กลุ่มละ 1-3 คน ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.134)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน กลุ่มละ 1-3 คน กลุ่มละ 4-6 คน กลุ่มละ 7-10 คน และกลุ่มละมากกว่า 10 คนขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3.15 กิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับกิจกรรมที่ควรจัด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 49

ตาราง 49 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์
เกี่ยวกับกิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	กิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลัง การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=82)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	ควรมีการปฐมนิเทศเพื่อแนะนำ ให้นักศึกษาได้เตรียมตัวก่อน การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	4.909	0.347	4.695	0.537	3.014**
2	ควรมีการปัจฉิมนิเทศหลังการ ฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแก่นักศึกษา	4.509	0.854	4.305	0.990	1.478

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 49 แสดงว่ากิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด
ก่อนฝึกนักศึกษาและบรรณารักษ์ต่างมีความคิดเห็นว่า ควรมีการปฐมนิเทศเพื่อแนะนำให้นักศึกษา
ได้เตรียมตัวก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.909 และ
4.695)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่จัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน
ห้องสมุด นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ควรมีการปฐมนิเทศเพื่อแนะนำให้นักศึกษา
ได้เตรียมตัวก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
แต่มีความคิดเห็นว่า ควรมีการปัจฉิมนิเทศหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแก่นักศึกษา แตกต่าง
กันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.16 การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับการประเมินผลการ
ฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 50

ตาราง 50 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษ ไลสตรและบรรณารักษ
เกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน ห้องสมุดของนักศึกษาควร ประเมินผลจาก	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=82)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	ความแม่นยำทางทฤษฎีวิชาฮัพ	4.264	0.686	4.085	0.773	1.705
2	การนำความรู้ทางทฤษฎีมา ประยุกต์ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน	4.609	0.592	4.671	0.498	0.805
3	ความรู้ทางวิชาการทั่วไป	3.873	0.637	3.902	0.730	0.276
4	ความกระตือรือร้นสนใจงานที่ฝึก	4.609	0.526	4.646	0.481	0.481
5	ความรับผิดชอบต่องาน	4.691	0.484	4.732	0.446	0.651
6	ความเชื่อมั่นในตนเอง	4.509	0.538	4.402	0.585	1.274
7	ความสามารถในการตัดสินใจ	4.509	0.586	4.463	0.549	0.548
8	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.364	0.602	4.415	0.587	0.607
9	ความสามารถในการปรับตัว	4.364	0.674	4.427	0.629	0.663
10	การยอมรับฟังความคิดเห็น ที่มีเหตุผล	4.518	0.617	4.427	0.629	1.022
11	ความอดทนเสียสละ	4.464	0.601	4.451	0.612	0.146
12	ความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงาน	4.364	0.660	4.415	0.608	0.537
13	ทัศนคติต่องานที่มอบหมายให้ทำ	4.445	0.615	4.341	0.671	1.169
14	บุคลิกภาพและการแต่งกาย	4.364	0.602	3.951	0.735	4.130***
15	การตรงต่อเวลา	4.755	0.473	4.683	0.494	1.014
16	ความรอบคอบในการปฏิบัติงาน	4.618	0.488	4.598	0.493	0.282

ตาราง 50 (ต่อ)

ข้อที่	การประเมินผลการฝึกปฏิบัติ งานหรือสังคมของนักศึกษา ควรประเมินผลจาก	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=55)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
17	ความพึงพอใจในการทำงาน	4.582	0.514	4.561	0.523	0.296
18	การปฏิบัติตามระเบียบของ ห้องสมุดโดยเคร่งครัด	4.436	0.628	4.305	0.661	1.379
19	มนุษยสัมพันธ์	4.745	0.458	4.354	0.720	4.393 ^{***}
20	ส่งมาคารวะ	4.573	0.533	4.183	0.669	4.382 ^{***}
21	การรู้จักกาลเทศะ	4.536	0.530	4.305	0.661	2.596 ^{**}
22	ความเอื้อเฟื้อ	4.373	0.619	4.110	0.720	2.768 ^{**}
23	ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น	4.655	0.566	4.341	0.707	3.305 ^{***}
24	ความประพฤติส่วนตัวโดยทั่วไป	4.136	0.923	3.393	0.866	1.515
25	ความถูกต้องในการเขียนรายงาน (ด้านรูปแบบและเนื้อหา)	4.691	0.502	4.524	0.593	2.160 [*]
26	วิธีการเรียบเรียงรายงาน	4.409	0.579	4.280	0.634	1.449
27	การใช้ภาษาในรายงาน	4.364	0.570	4.268	0.649	1.079
28	เทคนิคในการนำเสนอรายงาน	4.327	0.622	4.268	0.649	0.663
29	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในรายงาน	4.327	0.651	4.402	0.645	0.843

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 50 แสดงว่าการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา นักศึกษามี
การความคิดเห็นว่าการประเมินผลจากการตรงต่อเวลา มนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบต่องาน
ความถูกต้องในการเขียนรายงาน (ด้านรูปแบบและเนื้อหา) ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย
4.755, 4.745, 4.691 และ 4.691 ตามลำดับ) ส่วนบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า
การประเมินผลจากความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา การนำความรู้ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้
กับการฝึกปฏิบัติงาน ความกระตือรือร้นสนใจงานที่ฝึก ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย
4.732, 4.683, 4.671 และ 4.640 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา
ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดว่า การประเมินผลจาก บุคลิกภาพและการแต่งกาย มนุษยสัมพันธ์
สัมมาคารวะ ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาว่า การประเมินผล
จาก การรู้จักกาลเทศะ ความเชื่อเพื่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
นอกจากนี้ นักศึกษาและบรรณารักษ์ยังมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน
ของนักศึกษา ว่าการประเมินผลจากความถูกต้องในการเขียนรายงาน (ด้านรูปแบบและเนื้อหา)
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผล
การฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาข้ออื่นๆ นอกนั้น นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และ
บรรณารักษ์มีความคิดเห็นก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4

เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์
ที่ต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

4.1 ความจำเป็นของการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดสำหรับการศึกษา ในมหาวิทยาลัยเปิด
ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับความ
จำเป็นของการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด สำหรับการศึกษามหาวิทยาลัยเปิด หลังการฝึกปฏิบัติ
งานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 51

ตาราง 51 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์
เกี่ยวกับความจำเป็นของการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด สำหรับการศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิด
หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=82)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดมีความจำเป็น สำหรับการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยเปิด	4.773	0.482	4.659	0.633	1.357

จากตาราง 51 แสดงว่าความจำเป็นของการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด สำหรับการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยเปิด หลังฝึกนักศึกษาและบรรณารักษ์ต่างมีความ
คิดเห็นว่า การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดมีความจำเป็นสำหรับการศึกษา วิชาบรรณารักษศาสตร์
ในมหาวิทยาลัยเปิด ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.773 และ 4.659)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาและบรรณารักษ์ เกี่ยวกับความจำเป็นของ
การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด สำหรับการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในมหาวิทยาลัยเปิด หลังการ
ฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏว่านักศึกษาและบรรณารักษ์ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นของการ
ฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดสำหรับการศึกษา วิชาบรรณารักษศาสตร์ในมหาวิทยาลัยเปิด ไม่แตกต่างกัน

4.2 การกำหนดคุณสมบัติและพื้นความรู้ของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของนักศึกษา วิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับการ
กำหนดคุณสมบัติและพื้นความรู้ของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด
ปรากฏผลตามตาราง 52

ตาราง 52 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษารายวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์
เกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติและพื้นความรู้ของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน หลังการฝึกปฏิบัติงาน
ห้องสมุด

ข้อที่	การกำหนดคุณสมบัติและ พื้นความรู้ของนักศึกษา	นักศึกษา (n=110)		บรรณารักษ์ (n=02)		t
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
1	นักศึกษาคควรฝึกปฏิบัติงานเมื่อ ได้ศึกษามาแล้วทั้งหมดทุกรายวิชา และเหลือวิชาการฝึกปฏิบัติงาน ห้องสมุดเพียงวิชาเดียว	4.273	0.812	4.159	0.895	0.905
2	นักศึกษาคควรฝึกปฏิบัติงาน เมื่อ ได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 95% (ศึกษาวิชา เอกครบตามหลักสูตร และ คงเหลือวิชาอื่น ๆ อีก 5%)	4.055	0.689	4.073	0.813	0.164

จากตาราง 52 แสดงว่าการกำหนดคุณสมบัติและพื้นความรู้ของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน
งาน ภายหลังจากการฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษาและบรรณารักษ์ต่างมีความคิดเห็นว่า นักศึกษาคควร
ฝึกปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษามาแล้วทั้งหมดทุกรายวิชา และเหลือวิชาการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด
เพียงวิชาเดียว ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.273 และ 4.159)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติและพื้นความรู้ของนักศึกษา
ที่ฝึกปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักศึกษารายวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์
และบรรณารักษ์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติและพื้นความรู้ของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติ
งาน หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ไม่แตกต่างกัน

4.3 ประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบริหารรักษาค่าสมัครและบรรณารักษ์ เกี่ยวกับประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 53

ตาราง 53 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบริหารรักษาค่าสมัคร และบรรณารักษ์เกี่ยวกับประเภทของงานที่สำคัญ และควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	ประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ	นักศึกษา (n=110)		บรรณารักษ์ (n=82)		t
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
1	งานจัดหาเอกสารสิ่งพิมพ์	4.082	0.713	4.183	0.891	0.828
2	งานจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือ	4.691	0.554	4.561	0.650	1.444
3	งานวารสารและหนังสือพิมพ์	4.164	0.599	4.280	0.758	1.160
4	งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	4.582	0.548	4.402	0.735	1.800
5	งานบริการให้ยืมและรับคืนหนังสือ	3.818	0.960	3.988	0.839	1.393
6	งานบริการวัสดุไม่ตีพิมพ์	3.600	0.780	3.744	1.064	1.021
7	งานซ่อมและรักษาสภาพหนังสือ	3.527	0.955	3.768	0.947	1.799
8	งานสิ่งพิมพ์รัฐบาล	3.700	0.724	3.585	0.874	0.975
9	งานธุรการห้องสมุด	3.255	0.933	3.293	0.839	0.292
10	งานจุลสารและกฤตภาค	3.727	0.800	3.512	0.878	1.762
11	งานหนังสือสอง	3.727	0.812	3.561	0.931	1.277
12	งานบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์	4.155	0.609	3.854	0.891	2.640**

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 53 แสดงว่าประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ ภายหลังการฝึก นักศึกษาและบรรณารักษ์ต่างมีความคิดเห็นว่า งานจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือ เป็นงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.691 และ 4.561)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาและบรรณารักษ์ เกี่ยวกับประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ ปรากฏว่านักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็น 6 เกี่ยวกับ งานบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนงานอื่น ๆ นอกนั้น นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็น ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.4 รายวิชาที่มีความจำเป็น หรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดของนักศึกษา

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับรายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 54

ตาราง 54 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับรายวิชาที่มีความจำเป็น หรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	นักศึกษา (n=110)		บรรณารักษ์ (n=82)		t
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
1	บรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น	3.827	0.927	3.768	1.034	0.410
2	ประวัติหนังสือและการพิมพ์	3.273	0.995	2.951	0.874	2.333***

ตาราง 54 (ต่อ)

ข้อที่	รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	นักศึกษา (n=110)		บรรณารักษ์ (n=82)		t
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
3	การจัดและบริหารงานห้องสมุด	4.164	0.711	3.951	0.800	1.781
4	งานธุรการห้องสมุด	3.536	0.798	3.427	0.875	0.893
5	การเลือกหนังสือ	4.109	0.770	4.256	0.717	1.413
6	การเลือกวารสารและหนังสือพิมพ์	4.073	0.751	4.207	0.766	1.230
7	งานเทคนิคเบื้องต้นของห้องสมุด	4.436	0.583	4.402	0.585	0.405
8	การจัดหมู่หนังสือ	4.755	0.453	4.634	0.599	1.571
9	การทำบัตรรายการหนังสือ					
	ภาษาต่างประเทศ	4.609	0.622	4.585	0.628	0.253
10	การทำบัตรรายการหนังสือ					
	ภาษาไทย	4.627	0.604	4.622	0.559	0.060
11	เอกสารสิ่งพิมพ์และ					
	วัสดุเพื่อการค้นคว้า	4.218	0.709	4.244	0.794	0.228
12	การบริการเพื่อการค้นคว้า	4.291	0.871	4.366	0.729	0.658
13	การวิจัยและบรรณานุกรม	4.109	0.734	4.073	0.940	0.286
14	การจัดหมู่ทำบัตรรายการ					
	วัสดุพิเศษ	3.736	0.686	3.720	1.034	0.123
15	การจัดหมู่หนังสือระบบ					
	ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน	4.091	0.773	3.780	1.054	2.254*
16	วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น	3.391	0.791	3.329	0.817	0.525
17	วรรณกรรมสำหรับผู้ใหญ่	3.255	0.711	3.317	0.815	0.544

ตาราง 54 (ต่อ)

ข้อที่	รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	นักศึกษา (n=110)		บรรณารักษ์ (n=32)		t
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
18	วรรณกรรมทางสังคมศาสตร์	3.655	0.913	3.463	0.863	1.477
19	วรรณกรรมทางมนุษยศาสตร์	3.609	0.802	3.366	0.396	1.929
20	วรรณกรรมทางวิทยาศาสตร์	3.536	0.792	3.488	0.892	0.381
21	การศึกษาเอกสาร					
	วิชาบรรณารักษศาสตร์	3.655	0.829	3.573	1.007	0.745
22	ห้องสมุดโรงเรียน	3.536	0.762	3.537	0.723	0.010
23	ห้องสมุดเฉพาะ	3.436	0.698	3.439	0.890	0.025
24	ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	3.764	0.888	3.683	0.928	0.623
25	ห้องสมุดประชาชน	3.536	0.945	3.317	0.859	1.634
26	การบริการห้องสมุด	3.945	0.866	4.146	0.788	1.648
27	ปัญหาการใช้ห้องสมุด	3.727	0.985	4.037	0.853	2.313*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 54 แสดงว่ารายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด นักศึกษาและบรรณารักษ์ต่างมีความคิดเห็นว่า รายวิชาการศึกษาการชักชวนหนังสือ มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.755, 4.634)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏว่านักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็น เกี่ยวกับรายวิชา ประดิษฐ์หนังสือและการพิมพ์ การชักชวนหนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน และรายวิชา

ปัญหาการใช้ห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผ่านรายวิชาอื่น ๆ นอกนั้น นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.5 รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 55

ตาราง 55 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา วิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณี ที่ นศ. มีประสบการณ์ในการ ทำงานในห้องสมุด	นักศึกษา (n=110)		บรรณารักษ์ (n=82)		t
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
1	ควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของ งานห้องสมุด	4.064	0.901	3.634	0.949	3.209**
2	ควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะงาน ที่ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพ ซึ่งนักศึกษาเองไม่เคยมี ประสบการณ์ เช่น งานจัดหมู่ และทำบัตรรายการหนังสือ	4.291	0.892	4.122	0.852	1.341

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 55 แสดงว่ารูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี นักศึกษาและบรรณารักษ์ต่างมีความคิดเห็นว่าการฝึกปฏิบัติงานเฉพาะงานที่ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพ ซึ่งนักศึกษาเองไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.291 และ 4.122)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่าการฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความคิดเห็นที่ว่าควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะงานที่ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพ ซึ่งนักศึกษาเองไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อนนั้น นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.6 รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด หลังการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 56

ตาราง 56 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษา ไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด หลังการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด

ข้อที่	รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่ นัก. ไม่มีประสบการณ์ ในการทำงานในห้องสมุด	นักศึกษา (n=110)		บรรณารักษ์ (n=82)		t
		$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
1	ควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้าน ของงานห้องสมุด	4.691	0.502	4.402	0.829	2.890 **

ตาราง 56 (ต่อ)

ข้อที่	รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่ นศ. ไม่มีประสบการณ์ ในการทำงานในห้องสมุด	นักศึกษา (n=110)		บรรณารักษ์ (n=82)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2	การฝึกปฏิบัติงานเฉพาะงาน ที่ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎี วิชาชีพ	3.945	0.887	3.646	1.070	2.062 [*]

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 56 แสดงว่ารูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด หลังฝึกนักศึกษามีความคิดเห็นว่า การฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานห้องสมุด ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.691) ส่วนบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า การฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานห้องสมุด ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.402)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นหลังฝึกว่าการฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความคิดเห็นว่า การฝึกปฏิบัติงานเฉพาะงานที่ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.7 ช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษ์ค่าสัตรีและบรรณารักษ์ เกี่ยวกับช่วง
เวลาในการฝึกปฏิบัติงาน หลังฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 57

ตาราง 57 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์
เกี่ยวกับช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	ช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=82)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงาน เฉพาะในภาคเรียนปกติ	4.455	0.797	3.793	1.063	4.695***
2	นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงาน เฉพาะในภาคฤดูร้อน	2.245	0.960	2.805	1.290	3.353***
3	นักศึกษาควรมีโอกาสได้ ฝึกปฏิบัติงานทั้งในภาคเรียนปกติ และภาคฤดูร้อน	3.291	1.199	3.366	1.282	0.414

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 57 แสดงว่าช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษาและบรรณารักษ์
ต่างมีความคิดเห็นว่า นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคเรียนปกติ ในระดับมาก
(คะแนนเฉลี่ย 4.455 และ 3.793).

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน ว่านักศึกษา
ควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคเรียนปกติและนักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคฤดูร้อน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนความคิดเห็นที่ว่า นักศึกษาควรมี
โอกาสได้ฝึกปฏิบัติงานทั้งในภาคเรียนปกติและภาคฤดูร้อนนั้น นักศึกษาและบรรณารักษ์ มีความ
คิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

4.8 สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับสถานที่
ฝึกปฏิบัติงาน หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 58

ตาราง 58 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์
เกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=82)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	ควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพียงแห่งเดียว	2.727	1.048	2.720	1.103	0.044
2	ควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานทั้งในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และห้องสมุดภายนอก	4.691	0.617	4.500	0.689	2.032*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 58 แสดงว่าสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน ภายหลังจากฝึกทั้งนักศึกษาและบรรณารักษ์ต่างมีความคิดเห็นว่า ควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานทั้งในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และห้องสมุดภายนอก ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.691 และ 4.500)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน ว่าควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานทั้งในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และห้องสมุดภายนอก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคิดเห็นว่าควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพียงแห่งเดียวนั้น นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.9 จำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับจำนวน ชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตาม ตาราง 59

ตาราง 59 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับจำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด หลังการฝึกปฏิบัติงาน ห้องสมุด

ข้อที่	จำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลา ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=82)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	120-150 ชั่วโมง (4-5 สัปดาห์)	3.173	1.108	3.646	1.137	2.884 **
2	151-180 ชั่วโมง (5-6 สัปดาห์)	3.845	0.756	3.573	1.100	1.929
3	มากกว่า 180 ชั่วโมง (มากกว่า 6 สัปดาห์)	3.936	1.025	3.024	1.379	5.011 ***

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 59 แสดงว่าจำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรใช้เวลามากกว่า 180 ชั่วโมง (มากกว่า 6 สัปดาห์) ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.936) ส่วนบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่าการใช้เวลา 120 - 150 ชั่วโมง (4-5 สัปดาห์) ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.646)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับจำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานว่าควรมากกว่า 180 ชั่วโมง (มากกว่า 6 สัปดาห์) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีความคิดเห็นว่าจำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานว่าควรเป็น 120-150 ชั่วโมง (4-5 สัปดาห์) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนจำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลานอกนั้นนักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นหลังการฝึกแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.10 อัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน ระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับอัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน ระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 60

ตาราง 60 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับอัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน ระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	อัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน ระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก	นักศึกษ (N=110)		บรรณารักษ์ (N=82)		t
		$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
1	40 : 60	3.191	1.079	3.183	1.145	0.050
2	50 : 50	4.155	0.880	3.829	0.966	2.433*
3	60 : 40	3.809	0.981	3.549	1.239	1.557

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 60 แสดงว่าอัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงานระหว่าง
 สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก นักศึกษาและบรรณารักษ์ต่าง
 มีความคิดเห็นว่า อัตราส่วนควรเป็น 50 : 50 ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.155 และ
 3.829)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงานระหว่าง
 สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอกว่าควรเป็นอัตราส่วน 50 : 50
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอัตราส่วนของเวลาอื่น ๆ นอกนั้น
 นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นหลัง การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
 ทางสถิติ

4.11 ประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับประเภท
 ของห้องสมุดภายนอก ที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด
 ปรากฏผลตามตาราง 61

ตาราง 61 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์
 เกี่ยวกับประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน หลังการฝึก
 ปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	ประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ควร พิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=82)		t
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
1	ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ	4.409	0.770	4.159	0.975	1.923
2	ห้องสมุดประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	3.627	1.099	3.817	1.044	1.226
3	ห้องสมุดของหน่วยงานเฉพาะ เช่นห้องสมุดยูเนสโก	3.500	1.073	3.512	1.136	0.075

จากตาราง 61 แสดงว่าประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ควรพิจารณาล้างนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษาและบรรณารักษ์ต่างมีความคิดเห็นว่า ควรส่งไปฝึกห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.409 และ 4.159)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประเภทของห้องสมุดภายนอก ที่ควรพิจารณาล้างนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดไม่แตกต่างกัน

4.12 ความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 62

ตาราง 62 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	ความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=82)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	ควรอยู่ในความรับผิดชอบของนักศึกษาผู้ฝึกปฏิบัติงาน	2.655	1.112	3.000	1.277	3.353***
2	ควรอยู่ในความรับผิดชอบของห้องสมุดที่ให้การฝึกปฏิบัติงาน	4.282	1.949	3.646	1.148	4.010***

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 62 แสดงว่าความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด นักศึกษาและบรรณารักษ์ต่างมีความคิดเห็นว่า ควรอยู่ในความรับผิดชอบของห้องสมุดที่ให้การฝึกปฏิบัติงาน ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.282 และ 3.646)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ว่าควรอยู่ในความรับผิดชอบของนักศึกษาผู้ฝึกปฏิบัติงาน และควรอยู่ในความรับผิดชอบของห้องสมุดที่ให้การฝึกปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นั่นคือนักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แตกต่างกัน

4.13 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 63

ตาราง 63 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์เกี่ยวกับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=82)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	เป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ประกอบความรู้ทางทฤษฎีและสร้างเชื่อมั่นในตนเองที่จะออกไปประกอบอาชีพ	4.845	0.388	4.671	0.437	2.762**

ตาราง 63 (ต่อ)

ข้อที่	ประโยชน์ที่คาดว่าจะนักศึกษาจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=82)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2	สามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ	4.755	0.492	4.524	0.593	3.000**
3	เป็นแนวทางที่ช่วยให้นักศึกษามีโอกาสในการเข้าทำงานในห้องสมุด	4.300	0.773	3.622	1.096	4.872***

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 63 แสดงว่าประโยชน์ที่คาดว่าจะนักศึกษาจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด นักศึกษาและบรรณารักษ์ต่างมีความคิดเห็นว่าเป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ประกอบความรู้ทางทฤษฎี และสร้างความเชื่อมั่นในตนเองที่จะออกไปประกอบอาชีพในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.845, 4.671)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่คาดว่าจะนักศึกษาจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุดนั้น นักศึกษาและบรรณารักษ์เห็นว่า การฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุดเป็นแนวทางที่ช่วยให้นักศึกษามีโอกาสในการเข้าทำงานในห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีความคิดเห็นว่าเป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ประกอบความรู้ทางทฤษฎี และสร้างความเชื่อมั่นในตนเองที่จะออกไปประกอบอาชีพสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.14 การจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบริหารรักษาคำสั่งและบรรณารักษ์ เกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 64

ตาราง 64 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบริหารรักษาคำสั่งและบรรณารักษ์ เกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักศึกษา ที่จะฝึกปฏิบัติงาน หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	การจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน	นักศึกษา (น=110)		บรรณารักษ์ (น=82)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	กลุ่มละ 1-3 คน	4.255	0.999	4.220	1.043	0.236
2	กลุ่มละ 4-6 คน	4.027	0.872	3.610	1.051	2.957**
3	กลุ่มละ 7-10 คน	2.591	0.951	2.207	0.828	3.048**
4	กลุ่มละมากกว่า 10 คนขึ้นไป	1.527	0.751	1.366	0.658	1.610

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 64 แสดงว่าการจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษาและบรรณารักษ์ต่างมีความคิดเห็นว่าการจัดกลุ่มละ 1-3 คน ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.255 และ 4.220)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่าการจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงานกลุ่มละ 4-6 คน กลุ่มละ 7-10 คน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงานอื่น ๆ นอกนั้น นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.15 กิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับกิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตามตาราง 65

ตาราง 65 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับกิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	กิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	นักศึกษา (N=110)		บรรณารักษ์ (N=32)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	ควรมีการปฐมนิเทศเพื่อแนะนำให้นักศึกษาได้เตรียมตัวก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	4.655	0.642	4.659	0.549	0.045
2	ควรมีการปัจฉิมนิเทศหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแก่นักศึกษา	4.527	0.687	4.366	0.868	1.412

จากตาราง 65 แสดงว่ากิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด นักศึกษาและบรรณารักษ์ต่างมีความคิดเห็นว่า ควรมีการปฐมนิเทศเพื่อแนะนำให้นักศึกษาได้เตรียมตัวก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.655 และ 4.659)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ควรจัด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏว่านักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ไม่แตกต่างกัน

4.16 การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา

ความคิดเห็นของ นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับ
การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏผลตาม
ตาราง 66

ตาราง 66 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์
เกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

ข้อที่	การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน ห้องสมุดของนักศึกษา การประเมินผลจาก	นักศึกษา (n=110)		บรรณารักษ์ (n=62)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	ความแน่นแฟ้นทางทฤษฎีวิชาชีพ	4.255	0.612	4.171	0.717	0.894
2	การนำความรู้ทางทฤษฎีมา ประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงาน	4.627	0.556	4.720	0.479	1.208
3	ความรู้ทางวิชาการทั่วไป	3.973	0.582	4.124	0.699	1.713
4	ความกระตือรือร้นสนใจงานที่ฝึก	4.509	0.714	4.451	0.525	0.652
5	ความรับผิดชอบต่องาน	4.718	0.509	4.756	0.460	0.543
6	ความเชื่อมั่นในตนเอง	4.218	0.923	4.293	0.694	0.636
7	ความสามารถในการตัดสินใจ	4.218	0.817	4.390	0.698	1.564
8	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.355	0.808	4.280	0.805	0.636
9	ความสามารถในการปรับตัว	4.291	0.912	4.317	0.815	0.206
10	การยอมรับฟังความคิดเห็น ที่มีเหตุผล	4.309	0.926	4.317	0.718	0.068
11	ความอดทนและ เสียสละ	4.155	0.940	4.354	0.709	1.686
12	ความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงาน	4.318	0.812	4.256	0.682	0.569

ตาราง 66 (ต่อ)

ข้อที่	การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน ห้องสมุดของนักศึกษา ควร ประเมินผลจาก	นักศึกษา (n=110)		บรรณารักษ์ (n=32)		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
13	ทัศนคติต่องานที่มอบหมายให้ทำ	4.173	0.833	4.293	0.657	1.143
14	บุคลิกภาพและการแต่งกาย	4.164	0.830	3.976	0.666	1.790
15	การตรงต่อเวลา	4.645	0.658	4.634	0.509	0.131
16	ความรอบคอบในการปฏิบัติงาน	4.436	0.711	4.500	0.572	0.674
17	ความละเอียดรอบคอบในการทำงาน	4.373	0.887	4.561	0.523	1.880
18	การปฏิบัติตามระเบียบของ ห้องสมุดโดยเคร่งครัด	4.091	0.982	4.244	0.713	1.254
19	มนุษยสัมพันธ์	4.491	0.739	4.463	0.652	0.280
20	สัมมาคารวะ	4.364	0.864	4.263	0.668	0.881
21	การรู้จักกาละเทศะ	4.255	0.990	4.305	0.679	3.410
22	ความเอื้อเฟื้อ	4.182	0.837	4.146	0.687	0.330
23	ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น	4.236	0.947	4.305	0.732	0.566
24	ความประพฤติส่วนตัวโดยทั่วไป	3.791	0.973	3.817	0.862	0.194
25	ความถูกต้องในการเขียนรายงาน (ด้านรูปแบบและเนื้อหา)	4.536	0.738	4.598	0.563	0.660
26	วิธีการเรียบเรียงรายงาน	4.273	0.634	4.280	0.594	0.079
27	การใช้ภาษาในรายงาน	4.164	0.934	4.293	0.638	1.132
28	เทคนิคในการนำเสนอรายงาน	4.100	0.938	4.244	0.620	1.263
29	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในรายงาน	4.109	0.942	4.171	0.900	0.463

จากตาราง 66 แสดงว่าการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา นักศึกษาและ
บรรณารักษ์ต่างมีความคิดเห็นว่า ควรประเมินผลจากความรับผิดชอบต่องาน การนำความรู้
ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงาน การตรงต่อเวลา ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย
4.718, 4.756, 4.627, 4.720, 4.645 และ 4.634 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดของ
นักศึกษาหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ปรากฏว่านักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็น
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 5

ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด

จากแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งให้กลุ่มประชากรแสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการ
ฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แก่นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ภายหลังจาก
ที่ได้ฝึกปฏิบัติงานแล้ว สรุปประเด็นต่าง ๆ ตามอันดับความสำคัญได้ดังนี้

5.1 ข้อเสนอแนะของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แก่นักศึกษาวิชาเอก
บรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ภายหลังจากที่ได้ฝึกปฏิบัติงานแล้ว ปรากฏผล
ตามตาราง 67

ตาราง 67 ข้อเสนอแนะของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

อันดับที่	ข้อเสนอแนะของนักศึกษา	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
1	ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดที่ผ่านมาไม่เพียงพอ ควรเพิ่มระยะเวลาการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดให้มากกว่าเดิม	44	75.86

ตาราง 67 (ต่อ)

อันดับที่	ข้อเสนอแนะของนักศึกษา	คราวที่	คิดเป็นร้อยละ
2	ควรจัดกลุ่มนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด สิ่งมีจำนวน กลุ่มละประมาณ 10-12 คนนั้นมากเกินไป ควรปรับปรุงจำนวนนักศึกษาในแต่ละกลุ่มให้น้อยลง	16	27.59
3	ควรกำหนดให้นักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ได้ ศึกษาวิชาการจัดหมู่หนังสือระบบห้องสมุด รัฐสภาอเมริกัน (L.C.C.) เป็นวิชาเอกบังคับ	9	15.52
4	วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ในห้องสมุดยังมีไม่เพียงพอ ควรได้มีการจัดเตรียม เพิ่มเติม	6	10.34
5	ควรจัดให้มีการฝึกปฏิบัติงานแก่นักศึกษา ในภาคฤดูร้อน สำหรับนักศึกษาที่เรียนรายวิชาต่าง ๆ ครบตามหลักสูตร แล้ว และคงเหลือเฉพาะวิชาการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด เพียงวิชาเดียว	5	8.62
6	ควรกำหนดให้นักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ ได้ ศึกษาวิชาภาษาอังกฤษ เป็นวิชาพื้นฐานบังคับ ให้มากกว่า 4 รายวิชา	4	6.90
6	บรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ควรให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา	4	6.90

ตาราง 67 (ต่อ)

อันดับที่	ข้อเสนอแนะของนักศึกษา	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
8	การจัดการปฐมนิเทศงานของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ให้มากกว่าเดิม โดยเพิ่มระยะเวลาในการปฐมนิเทศงานให้มากขึ้น เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสทบทวนความรู้	3	5.17
9	การกำหนดให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกทักษะในการพิมพ์ดีดก่อนที่จะไปฝึกปฏิบัติงาน เพื่อให้นักศึกษาได้หาความชำนาญและสามารถฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดได้ดียิ่งขึ้น	2	3.45
9	ควรให้นักศึกษาได้มีโอกาสไปศึกษาเกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงานภายนอก ก่อนที่จะออกไปฝึกปฏิบัติงานจริง	2	3.45

จากตาราง 67 จะเห็นว่านักศึกษาได้เสนอแนะเกี่ยวกับระยะเวลา โดยเห็นควรให้เพิ่มระยะเวลาการฝึกปฏิบัติให้มากกว่าเดิม มากที่สุด (75.86%) รองลงมาคือ การจัดการซึ่งต้องการให้ปรับปรุงจำนวนนักศึกษาในแต่ละกลุ่มให้น้อยลง (27.59%) และควรกำหนดให้นักศึกษา ได้ศึกษาวิชาการสักหนึ่งหรือสองระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน เป็นวิชาเอกบังคับ (15.52%) ตามลำดับ

5.2 ข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแก่นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ภายหลังจากที่ได้ให้การฝึกปฏิบัติงานแล้ว ปรากฏผลตามตาราง 68

ตาราง 68 ข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับการจัดการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

อันดับที่	ข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
1	ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดที่ผ่านมานี้ไม่เพียงพอ ควรเพิ่มระยะเวลาการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดให้มากกว่าเดิม	11	61.11
2	การจัดกลุ่มนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ซึ่งมีจำนวนกลุ่มละประมาณ 10-12 คนนั้น มากเกินไป ควรปรับปรุงจำนวนนักศึกษาในแต่ละกลุ่มให้น้อยลง	10	55.55
3	ควรลดรายละเอียดในการประเมินผลลงบ้าง	3	16.67
4	ควรกำหนดให้นักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ ได้ศึกษาวิชาการศึกษาจัดหมู่หนังสือ ระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.C.) เป็นวิชา เอกบังคับ	2	11.11
4	ควรให้นักศึกษาได้มีโอกาสไปศึกษา เกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงานภายนอก ก่อนที่จะออกไปฝึกปฏิบัติงานจริง	2	11.11
6	ควรกำหนดให้นักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ ได้ศึกษาวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาพื้นฐานบังคับให้มากกว่า 4 รายวิชา	1	5.55
6	ควรจัดให้มีการฝึกปฏิบัติงานแก่นักศึกษาในภาคฤดูร้อน สำหรับนักศึกษาที่เรียนรายวิชาต่าง ๆ ครบตามหลักสูตรแล้ว และคงเหลือเฉพาะวิชาการศึกษาฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดเพียงวิชาเดียว	1	5.55

จากตาราง 68 จะเห็นว่าบรรณารักษ์ได้เสนอแนะเกี่ยวกับระยะเวลา โดยเห็นควรให้เพิ่มระยะเวลาการฝึกปฏิบัติงานให้มากกว่าเดิม มากที่สุด (61.11%) รองลงมา คือ การจัดกลุ่ม ซึ่งต้องการให้ปรับปรุงจำนวนนักศึกษาในแต่ละกลุ่มให้น้อยลง (55.55%) ควรลดรายละเอียดในการประเมินผล (16.67%) และควรกำหนดให้นักศึกษา ได้ศึกษาวิชาการ จัดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน เป็นวิชาเอกบังคับ (11.11%) ตามลำดับ

ตอนที่ 6

ข้อสรุปจากแบบประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ที่บรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกได้ ประเมินผลนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ จากแบบประเมินผลจำนวน 1,840 ฉบับ ซึ่ง บรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุดต่าง ๆ ได้ประเมินผลนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ จำนวน 110 คน ส่งให้ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ปรากฏผลสรุปตามตาราง 69

ตาราง 69 ข้อสรุปจากแบบประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ที่บรรณารักษ์ผู้ให้การฝึก ได้ประเมินผลนักศึกษา

ข้อที่	การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน	คิดเป็นร้อยละ				
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ไม่ค่อยดี	ใช้ไม่ได้
1	<u>ความรู้ทางวิชาการ</u>					
1.1	ความแม่นยำทางทฤษฎี ในวิชาชีพ	1.85	24.26	62.99	0.92	9.62
1.2	การนำมาประยุกต์ใช้	1.25	2.01	64.89	0.92	9.02
1.3	ความรู้ทางวิชาการทั่วไป	1.25	24.89	67.28	0.92	5.65
	การประเมินผลความรู้ ทางวิชาการ	1.41	25.65	65.38	0.98	6.58

ตาราง 69 (ต่อ)

ข้อที่	การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน	คิดเป็นร้อยละ				
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ไม่ค่อยดี	ใช้ไม่ได้
2	<u>ความพร้อมในการฝึกปฏิบัติ</u>					
2.1	ความกระตือรือร้น					
	สนใจงานที่ฝึก	6.63	51.79	37.72	0.49	3.37
2.2	ความรับผิดชอบต่องาน	4.89	50.60	39.78	0.43	4.29
2.3	ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.01	34.67	57.72	0.43	5.16
2.4	ความสามารถในการ					
	ตัดสินใจ	1.79	31.19	58.80	1.25	6.96
2.5	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1.96	22.50	65.33	2.66	7.55
2.6	ความสามารถในการ					
	ปรับตัว	3.10	43.15	41.90	0.81	6.03
2.7	ยอมรับฟังความคิดเห็น					
	ที่มีเหตุผล	3.26	51.20	41.90	0.38	3.26
2.8	ความอดทนและเสียสละ	3.64	47.99	44.95	0.38	3.04
2.9	ความคล่องแคล่วในการ					
	ปฏิบัติงาน	3.10	39.46	53.75	0.43	3.26
2.10	ทัศนคติต่องานที่					
	มอบหมายให้ทำ	2.50	44.67	49.13	0.43	3.26
	การประเมินผล					
	ความพร้อม	3.15	44.18	48.36	0.43	3.37

ตาราง 69 (ต่อ)

ข้อที่	การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน	คิดเป็นร้อยละ				
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ไม่พอใช้	ใช้ไม่ได้
3	<u>ความเป็นระเบียบ</u>					
	3.1 บุคลิกภาพและการแต่งกาย	9.02	77.39	13.15	0.11	0.33
	3.2 การตรงต่อเวลา	7.50	74.89	15.33	0.27	2.01
	3.3 ความรอบคอบในการปฏิบัติงาน	3.10	33.10	52.44	1.52	9.84
	3.4 ความมีระเบียบในการทำงาน	4.18	40.16	45.65	1.25	8.75
	3.5 ปฏิบัติตามระเบียบของห้องสมุดโดยเคร่งครัด	4.18	55.76	39.40	0.11	0.54
	การประเมินผลความเป็นระเบียบ	3.37	53.42	37.88	0.98	4.35
4	<u>มารยาททางสังคม</u>					
	4.1 มนุษยสัมพันธ์	5.38	64.56	29.73	0.27	0.05
	4.2 สัมมาคารวะ	5.81	64.94	28.75	0.43	0.05
	4.3 รู้จักกาลเทศะ	5.16	6.18	32.44	0.54	0.05
	4.4 เอื้อเฟื้อ	4.67	61.58	33.37	0.27	0.11
	4.5 ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น	4.02	60.60	35.11	0.16	0.11

ตาราง 69 (ต่อ)

ข้อที่	การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน	คิดเป็นร้อยละ				
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ไม่ค่อยดี	ไปไม่ได้
5	4.6 ความประพฤติส่วนตัว โดยทั่วไป	3.80	61.74	34.24	0.16	0.05
	การประเมินผล มารยาททางสังคม	4.24	60.16	35.11	0.38	0.11
	<u>การเขียนรายงาน</u>					
	5.1 ความถูกต้อง (รูปแบบ เนื้อหา)	1.90	34.62	53.21	8.42	1.85
	5.2 วิธีการเรียบเรียง	1.58	36.68	48.42	11.47	1.95
	5.3 การใช้ภาษา	1.30	28.59	60.71	7.93	1.47
	5.4 เทคนิคในการนำเสนอ	1.63	31.09	57.61	8.64	5.43
	5.5 ความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะ	1.09	35.60	50.05	5.54	2.72
6	การประเมินผล การเขียนรายงาน	1.41	30.38	59.67	7.06	1.47
	ความคิดเห็นโดยสรุปของ หัวหน้างานหรือผู้ที่ได้รับ มอบหมาย	2.88	42.17	49.46	4.29	1.19

จากตาราง 69 สรุปความคิดเห็นจากการประเมินผลของบรรณารักษ์ ใต้ว่า นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ ที่ฝึกปฏิบัติงานในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 นั้น โดยเฉลี่ยแล้ว ร้อยละ 65.38 มีความรู้ทางวิชาการอยู่ในเกณฑ์พอใช้ และร้อยละ 48.86 มีความพร้อมในการฝึกปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์พอใช้ สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นระเบียบนั้น บรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกมีความคิดเห็นว่า นักศึกษา ร้อยละ 53.42 มีความเป็นระเบียบอยู่ในเกณฑ์ดี นอกจากนี้บรรณารักษ์ยังได้ประเมินผลเกี่ยวกับมารยาททางสังคมของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ โดยเห็นว่า นักศึกษา ร้อยละ 60.16 มีมารยาททางสังคมอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนในด้านกาเขียนรายงานนั้น บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า นักศึกษา ร้อยละ 59.67 มีความสามารถในการเขียนรายงานอยู่ในเกณฑ์พอใช้ สำหรับความคิดเห็นโดยสรุปของบรรณารักษ์นั้น บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ที่ฝึกปฏิบัติงาน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 มี ส่วนใหญ่หรือ ร้อยละ 49.46 อยู่ในเกณฑ์พอใช้

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ .

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษา เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526
2. เพื่อศึกษา เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแก่นักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานแก่นักศึกษา ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งลงทะเบียนเรียนวิชา การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด (LS 417) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 ทั้งหมดจำนวน 116 คน และบรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแก่นักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 จำนวน 102 คน โดยแยกเป็นบรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแก่นักศึกษา ณ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 35 คน และบรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแก่นักศึกษา ณ ห้องสมุดภายนอก ที่ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ติดต่อขอลำนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 จำนวน 32 แห่ง รวม 67 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้

สำรวจทั้งก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ประกอบด้วย แบบสอบถามความคิดเห็นทั้งของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด โดยนำแบบสอบถามความคิดเห็นไปสำรวจกับนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดด้านต่างๆ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการจัดการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแก่นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ภายหลังจากที่ได้ฝึกปฏิบัติงาน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 แจกแจงความถี่หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของข้อคำถามแต่ละข้อ และใช้วิธีตราส่วนวิกฤติ (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของกลุ่มประชากร

3.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มีความคิดเห็นในเรื่องต่อไปนี้ ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00) ทั้งก่อนและหลังการฝึก ได้แก่ ความจำเป็นของการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดสำหรับนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ในมหาวิทยาลัยเปิด ประเภทของงานที่สำคัญ และควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ ได้แก่ งานจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือ งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการ

ฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ได้แก่ การจัดหาหนังสือ การทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย รูปแบบ
ในการฝึกปฏิบัติงานกรณีนักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด ควรให้นักศึกษา
ได้ฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานห้องสมุด สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน ควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ
งานทั้งในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และห้องสมุดภายนอก ประโยชน์ที่
คาดว่าจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด คือ การสร้างเสริมประสบการณ์
ประกอบความรู้ทางทฤษฎี และสร้างความเชื่อมั่นในตนเองที่จะออกไปประกอบอาชีพ สามารถ
นำประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ กิจกรรมที่ควร
จัดก่อนและหลังการฝึก ได้แก่ การปฐมนิเทศเพื่อแนะนำให้นักศึกษา ได้เตรียมตัวก่อนการฝึก
ปฏิบัติงานห้องสมุด การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดของนักศึกษา ควรประเมินผล
จากการนำความรู้ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบต่องาน การ
ตรงต่อเวลา ความถูกต้องในการเขียนรายงาน (ด้านรูปแบบและเนื้อหา) ส่วนความคิดเห็น
อื่น ๆ นอกนั้น ส่วนใหญ่นักศึกษามีความคิดเห็น ก่อนและหลังการฝึกในระดับมาก (คะแนน
เฉลี่ย 3.51 - 4.50) และมีข้อสังเกตว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด
ก่อนการฝึกปฏิบัติงานโดยเฉลี่ยค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับความคิดเห็นภายหลังการฝึก
ปฏิบัติงาน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาริชา เอกบรรณารักษ์ศาสตร์ ที่มีต่อการฝึก
ปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด โดยใช้อัตราส่วนวิกฤติ (t-test)
แล้ว ปรากฏว่านักศึกษามีความคิดเห็นก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ การกำหนดคุณสมบัติและเห็นความรู้นักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน
ซึ่งนักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษามาแล้วทั้งหมดทุกรายวิชา และเหลือวิชาการศึกษาฝึกปฏิบัติ
งานห้องสมุดเพียงวิชาเดียว ประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติคือ
งานวารสารและหนังสือพิมพ์ งานบรรณานุกรมและบรรณคดี งานบริการตอบคำถามและ
ช่วยการค้นคว้า งานบริการให้ยืมและรับคืนหนังสือ งานธุรการห้องสมุด รายวิชาที่มีความ
จำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ได้แก่ การวิจัยและบรรณานุกรมวรรณ-

กรรมทางสังคมศาสตร์ วรรณกรรมทางวิทยาศาสตร์และห้องสมุดเฉพาะ รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุดควรให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานห้องสมุด ช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงานคือ ควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคเรียนปกติ ภาคฤดูร้อนและนักศึกษาควรมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติงานทั้งในภาคเรียนปกติและภาคฤดูร้อน จำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานคือ มากกว่า 180 ชั่วโมง อัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงานระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก คือ 50 : 50 และ 60 : 40 ประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน คือ ห้องสมุดประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ควรอยู่ในความรับผิดชอบของนักศึกษาผู้ฝึกปฏิบัติงาน และควรอยู่ในความรับผิดชอบของห้องสมุดที่ให้การฝึก ประโยชน์ที่คาดว่านักศึกษาจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุดคือ สามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ และเป็นแนวทางที่ช่วยให้นักศึกษามีโอกาสในการเข้าทำงานในห้องสมุด การจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงานกิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลัง การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด คือ การประเมินเพื่อแนะนำให้นักศึกษาได้เตรียมตัวก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด และการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาในเรื่อง บุคลิกภาพและการแต่งกาย มนุษยสัมพันธ์ กับบุคลากร การรู้จักกาลเทศะ ความเอื้อเฟื้อ ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น และความถูกต้องในการเขียนรายงาน (ด้านรูปแบบและเนื้อหา) นอกเหนือจากนี้ไม่แตกต่างกัน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแก่นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

บรรณารักษ์ มีความคิดเห็นในเรื่องต่อไปนี้ ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00) ทั้งก่อนและหลังการฝึก ได้แก่ ความจำเป็นของการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดเพื่อรับการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในมหาวิทยาลัยเปิด ประเภทของงานที่สำคัญและควร

กำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ ซึ่งได้แก่ งานจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือ รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ได้แก่ การจัดหมู่หนังสือ การทำบัตรรายการหนังสือภาษาต่างประเทศ การทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย ประโยชน์ที่คาดว่านักศึกษาจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด คือ การสร้างเสริมประสบการณ์ประกอบความรู้ทางทฤษฎี และสร้างความเชื่อมั่นในตนเองที่จะออกไปประกอบอาชีพ ดำเนินการนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ กิจกรรมที่ควรจัดทำก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ได้แก่ การประชุมชี้แจงเพื่อแนะนำให้นักศึกษาได้เตรียมตัวก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดของนักศึกษาควรประเมินผลจาก การนำความรู้ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบ ต่องาน การตรงต่อเวลา ความมีระเบียบในการทำงาน ความถูกต้องในการเขียนรายงาน (ด้านรูปแบบและเนื้อหา) และมีข้อสังเกตว่าบรรณารักษ์มีความคิดเห็นต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดก่อนการฝึกปฏิบัติงานโดยเฉลี่ยค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับความคิดเห็นภายหลังการฝึกปฏิบัติงาน

เมื่อเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของบรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานแก่นักศึกษา ที่ผิดต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด โดยใช้สถิติส่วนวิกฤติ (t-test) แล้ว ปรากฏว่าบรรณารักษ์มีความคิดเห็นก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ ประเด็นของงานที่จำเป็นและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ คือ งานบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์ รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดคือ ประวัติหนังสือและการพิมพ์ การจัดหมู่หนังสือ ระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน และรายวิชาปัญหาการไปห้องสมุด รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน ควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคเรียนปกติ และควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคฤดูร้อน จำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานคือ 120 - 150 ชั่วโมง และมากกว่า 180 ชั่วโมง อัตราส่วนของ ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติงานระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหงกับ

ห้องสมุดภายนอก คือ 50 : 50 ความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ประโยชน์ที่คาดว่าจะนักศึกษาจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด การจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน ขนาดกลุ่มละ 4-6 คน และ 7-10 คน นอกเหนือจากนี้ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานแก่นักศึกษา ที่มื่อต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

นักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ มีความคิดเห็นในเรื่องต่อไปนี้ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00) ก่อนการฝึกปฏิบัติงาน ได้แก่ ความจำเป็นของการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดสำหรับการศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ ในมหาวิทยาลัย เปิด ประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ ซึ่งได้แก่ งานจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือ งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ได้แก่ การจัดหมู่หนังสือ การทำบัตรรายการหนังสือ ภาษาไทย รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด ควรให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานห้องสมุด สถานที่ฝึกปฏิบัติงานซึ่งควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานทั้งในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และห้องสมุดภายนอก ประโยชน์ที่คาดว่าจะนักศึกษาจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด ในด้านการสร้างเสริมประสบการณ์ประกอบความรู้ทางทฤษฎีและสร้างความเชื่อมั่นในตนเองที่จะออกไปประกอบอาชีพ และสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ กิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ได้แก่ การปฐมนิเทศเพื่อแนะนำให้นักศึกษาได้เตรียมตัวก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ของนักศึกษา ควรประเมินผลจาก การนำความรู้ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับการฝึกปฏิบัติงาน ความกระตือรือร้นสนใจงานที่ฝึก ความรับผิดชอบต่องาน การตรงต่อเวลา ความรอบคอบในการปฏิบัติงาน ความมีระเบียบในการทำงาน และความถูกต้องในการเขียนรายงาน (ด้าน

รูปแบบและเนื้อหา) และมีข้อสังเกตว่านักศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อการฝึกปฏิบัติงาน ก่อนการฝึกปฏิบัติงานโดยเฉลี่ยค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของบรรณารักษ์

เมื่อเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของนักศึกษาริชา เอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ ที่มต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด โดยใช้อัตราส่วนวิกฤติ (t-test) แล้ว ปรากฏว่านักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นก่อนการฝึกปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ การกำหนดคุณสมบัติและทัศนคติของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งนักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษามาแล้วทั้งหมดทุกรายวิชา และเหลือวิชาการศึกษาฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดเพียงวิชาเดียว ประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติคือ งานวารสารและหนังสือพิมพ์ งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า งานบริการให้ยืมและรับคืนหนังสือ งานธุรการห้องสมุดและงานบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์ รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดคือ การวิจัยและบรรณานุกรม วรรณกรรมทางสังคมศาสตร์ วรรณกรรมทางวิทยาศาสตร์ และรายวิชาห้องสมุดเฉพาะ รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด ซึ่งควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานห้องสมุด รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด ควรให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานเฉพาะงานที่ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพ ช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน จำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งมากกว่า 180 ชั่วโมง อัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงานระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหงกับห้องสมุดภายนอก คืออัตราส่วน 50 : 50 และ 60 : 40 ประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน คือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ และห้องสมุดประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ซึ่งควรอยู่ในความรับผิดชอบของห้องสมุดให้การฝึกปฏิบัติงาน ประโยชน์ที่คาดว่านักศึกษจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุดคือ เป็นแนวทางที่ช่วยให้นักศึกษามีโอกาสในการเข้าทำงานในห้องสมุด การจัดกลุ่มนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน กิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ซึ่ง

ควรมีการปฐมนิเทศเพื่อแนะนำให้นักศึกษาได้เตรียมตัวก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาในเรื่อง บุคลิกภาพและการแต่งกาย มนุษยสัมพันธ์ สัมมาคารวะ การรู้จักกาลเทศะ ความเชื่อเพื่อ ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ความถูกต้องในการเขียนรายงาน (ด้านรูปแบบและเนื้อหา) นอกเหนือจากนี้ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษะให้การฝึกปฏิบัติงานแก่นักศึกษา ที่มีการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

นักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษะ มีความคิดเห็นในเรื่องต่อไปนี้ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00) หลังการฝึกปฏิบัติงาน ได้แก่ ความจำเป็นของการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดสำหรับการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในมหาวิทยาลัย เปิด ประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ ซึ่งได้แก่ งานจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือ รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ได้แก่ การจัดหมู่หนังสือ การทำบัตรรายการหนังสือภาษาต่างประเทศ การทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย ประโยชน์ที่คาดว่านักศึกษาจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด ในด้านการสร้างเสริมประสบการณ์ประกอบความรู้ทางทฤษฎี และสร้างความเชื่อมั่นในตนเองที่จะออกไปประกอบอาชีพ และสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ กิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ได้แก่ การปฐมนิเทศเพื่อแนะนำให้นักศึกษาได้เตรียมตัวก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดของนักศึกษา ควรประเมินผลจาก การนำความรู้ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบต่องาน การตรงต่อเวลา ความถูกต้องในการเขียนรายงาน (ด้านรูปแบบและเนื้อหา) และมีข้อสังเกตว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด หลังการฝึกปฏิบัติงาน โดยเฉลี่ยค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของบรรณารักษ์

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด โดยใช้อัตราส่วนวิกฤติ (t-test) แล้ว ปรากฏว่านักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นหลังการฝึกปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ ประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ คือ งานบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์ รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด คือ ประวัติหนังสือและการพิมพ์ การคัดหมู่หนังสือ ระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน และรายวิชาปัญหาการใช้ห้องสมุด รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด ควรให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานห้องสมุด รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด ช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคเรียนปกติ และในภาคฤดูร้อน สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน ควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน ทั้งในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และห้องสมุดภายนอก จำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน คือ 120 - 150 ชั่วโมง และ มากกว่า 180 ชั่วโมง อัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงานระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก คือ อัตราส่วน 50 : 50 ความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด การคัดกลุมนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน คือ ขนาดกลุ่มละ 4 - 6 คน และ 7 - 10 คน นอกเหนือจากนี้ไม่แตกต่างกัน

5. ข้อเสนอแนะของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด หลัง การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

5.1 ข้อเสนอแนะของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด เริ่มตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้คือ ด้านระยะเวลาควรเพิ่มระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติงานให้มากกว่าเดิม การคัดกลุมนควรปรับปรุงจำนวนนักศึกษาในแต่ละกลุ่มให้น้อยลง ควรกำหนดให้นักศึกษาได้ศึกษาวิชาการศึกษาการคัดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน เป็น

วิชาเอกบังคับ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุดยังไม่เพียงพอ ควรจัดเตรียมเพิ่มเติม ควรจัดให้มีการฝึกปฏิบัติงานแก่นักศึกษาในภาคฤดูร้อน สำหรับนักศึกษาที่เรียนรายวิชาต่าง ๆ ครบตามหลักสูตรแล้ว ควรกำหนดให้นักศึกษาได้ศึกษาวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาพื้นฐานบังคับให้มากกว่า 4 รายวิชา บรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด ควรให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา ควรจัดการปฐมนิเทศงานของสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง ให้มากกว่าเดิม โดยเพิ่มระยะเวลาในการปฐมนิเทศงานให้มากขึ้น ควรกำหนดให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกทักษะในการพิมพ์ดีด ก่อนที่จะไปฝึกปฏิบัติงาน และควรให้นักศึกษาได้มีโอกาสไปศึกษาเกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงานภายนอก ก่อนที่จะออกไปฝึกปฏิบัติงานจริง

5.2 ข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด เรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้คือ ด้านระยะเวลาควรเพิ่มระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติงานให้มากกว่าเดิม การจัดกลุ่มควรปรับปรุงจำนวนนักศึกษาในแต่ละกลุ่มให้น้อยลง ควรลดรายละเอียดในการประเมินผล ควรกำหนดให้นักศึกษาได้ศึกษาวิชาการจัดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันเป็นวิชาเอกบังคับ ควรให้นักศึกษาได้มีโอกาสไปศึกษาเกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงานภายนอกก่อนที่จะออกไปฝึกปฏิบัติงานจริง ควรกำหนดให้นักศึกษาศึกษาวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาพื้นฐานบังคับ ให้มากกว่า 4 รายวิชา และควรจัดให้มีการฝึกปฏิบัติงานแก่นักศึกษาในภาคฤดูร้อน สำหรับนักศึกษาที่เรียนรายวิชาต่าง ๆ ครบตามหลักสูตรแล้ว และคงเหลือเฉพาะวิชาการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดเพียงวิชาเดียว

6. ข้อสรุปจากการประเมินผลของบรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานแก่นักศึกษา วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งฝึกปฏิบัติงานในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 ปรากฏว่าโดยเฉลี่ยนักศึกษา ร้อยละ 65.38 มีความรู้ทางวิชาการอยู่ในเกณฑ์พอใช้ และร้อยละ 48.86 มีความพร้อมในการฝึกปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์พอใช้ สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นระเบียบนั้น บรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกมีความคิดเห็นว่า นักศึกษาร้อยละ 53.42 มีความเป็นระเบียบอยู่ในเกณฑ์ดี นอกจากนั้นบรรณารักษ์ยังได้ประเมินผลเกี่ยวกับมารยาททางสังคมของนักศึกษา โดยเห็นว่า นักศึกษาร้อยละ 60.16 มีมารยาท

ทางสังคมอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนในด้านการเขียนรายงานนั้น บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า นักศึกษาร้อยละ 59.67 มีความสามารถในการเขียนรายงานอยู่ในเกณฑ์พอใช้ สำหรับความคิดเห็นโดยสรุปของบรรณารักษ์นั้น บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ที่ฝึกปฏิบัติงานในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 นี้ ส่วนใหญ่ร้อยละ 49.46 อยู่ในเกณฑ์พอใช้

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่านักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความคิดเห็นต่อการฝึกปฏิบัติงานบางประการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1.1 การกำหนดคุณสมบัติและพื้นความรู้ของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน และประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ นักศึกษามีความคิดเห็นก่อนฝึกว่า ควรฝึกปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 95 ในระดับมาก แต่เมื่อได้ฝึกปฏิบัติงานแล้ว นักศึกษามีความคิดเห็นหลังฝึกว่า ควรฝึกปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษามาแล้วทั้งหมดทุกรายวิชา และเหลือวิชาการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดเพียงวิชาเดียว ในระดับมาก

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา ก่อนและหลังการฝึกแล้ว ปรากฏว่า นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในข้อคุณสมบัติที่ว่า นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงาน เมื่อได้ศึกษามาแล้วทั้งหมดทุกรายวิชา และเหลือวิชาการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดเพียงวิชาเดียว การที่ปรากฏผลเช่นนี้ อาจเป็นเพราะก่อนฝึกนักศึกษาคาดว่า จะสามารถเรียนรายวิชาอื่นไปพร้อม ๆ กับการฝึกปฏิบัติงานได้ แต่เมื่อนักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานจริงแล้ว จึงทราบว่า การฝึกปฏิบัติงานเป็นภาระที่หนัก ซึ่งนักศึกษาจำเป็นต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีจากรายวิชาต่าง ๆ ประกอบ รวมทั้งต้องอุทิศเวลาให้การฝึกปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ดังนั้นเมื่อได้ฝึกปฏิบัติงานแล้ว นักศึกษาจึงมีความคิดเห็นว่า ควรฝึกปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษามาแล้วทั้งหมดทุกรายวิชา และเหลือวิชาการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดเพียงวิชาเดียว

ส่วนในเรื่องประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัตินั้น

นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรฝึกปฏิบัติงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า งานจัดหมู่ และทำบัตรรายการหนังสือ ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาให้ความสำคัญกับงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า เนื่องจากเห็นว่า เป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ทางวิชาการมาก และในระหว่างที่ศึกษาภาคทฤษฎีนั้นก็ได้รับการเน้นให้เห็นว่า เป็นงานที่สำคัญ เช่นเดียวกับงานจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือ ซึ่งนักศึกษาก็ตระหนักว่าเป็นงานที่สำคัญที่ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพและเป็นงานหลักของงานเทคนิคของห้องสมุด

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานนั้น นักศึกษามีความคิดเห็นก่อนและหลังการฝึก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ในประเภทของงานต่อไปนี้คือ งานวารสารและหนังสือพิมพ์ งานบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์ งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า งานบริการให้ยืมและรับคืนหนังสือ งานธุรการห้องสมุด เหตุที่นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับประเภทของงานที่สำคัญแตกต่างกันนั้น อาจเป็นเพราะก่อนฝึกนักศึกษาให้ความสำคัญกับงานดังกล่าวในระดับมาก และน้อยต่างกัน แต่เมื่อนักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานนั้น ๆ แล้ว นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ระดับความสำคัญของงานบางประเภทควรมีค่าเพิ่มขึ้น ได้แก่ งานบริการให้ยืมและรับคืนหนังสือ งานธุรการห้องสมุด สำหรับงานที่นักศึกษามีความคิดเห็นว่าระดับความสำคัญของงานลดลงได้แก่ งานวารสารและหนังสือพิมพ์ งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า งานบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์ เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับประเภทของงานที่สำคัญแตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก การกำหนดงานให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติของแต่ละห้องสมุด ซึ่งห้องสมุดแต่ละแห่ง อาจเน้นหรือให้ความสำคัญกับงานใดงานหนึ่งแตกต่างกัน

1.2 รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

นักศึกษามีความคิดเห็นก่อนและหลังการฝึกว่า รายวิชาการจัดหมู่หนังสือ และการทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษา ก่อนฝึกนักศึกษาได้ให้ความสำคัญกับงาน

จัดหมู่และทำบัตรรายการ โดยเห็นว่าจะต้องใช้ความรู้จากรายวิชาดังกล่าวมาก และเมื่อได้ฝึกปฏิบัติงานแล้ว ก็ได้ใช้ความรู้ในรายวิชานั้น ๆ มาก ในการฝึกปฏิบัติงานจริง เหตุผลอีกประการหนึ่งคือ รายวิชาดังกล่าว เป็นรายวิชาที่ต้องใช้ระเบียบและกฎเกณฑ์ที่แน่นอน นักศึกษาต้องมีความรู้และมีความแม่นยำในภาคทฤษฎีมาก จึงจะสามารถถ่ายทอดปฏิบัติได้ดี

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา ก่อนและหลังการฝึกแล้ว ปรากฏว่านักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ในรายวิชาต่อไปมีคือ การวิจัยและบรรณานุกรม บรรณกรรมทางวิทยาศาสตร์ บรรณกรรมทางสังคมศาสตร์ และรายวิชาห้องสมุดเฉพาะ เหตุที่นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับรายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะก่อนฝึก นักศึกษาคาดว่ารายวิชาต่าง ๆ มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานในระดับหนึ่ง แต่เมื่อนักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานแล้ว ต้องใช้ความรู้ในรายวิชาใดรายวิชาหนึ่งโดยเฉพาะเพิ่มขึ้น หรือคาดว่าจะต้องใช้ความรู้จากบางรายวิชามาก แต่เมื่อได้ฝึกปฏิบัติงานแล้ว ปรากฏว่าได้ใช้รายวิชานั้น ๆ น้อยกว่าที่คาดหมายไว้ จึงทำให้ค่าความคิดเห็นของนักศึกษาแตกต่างกัน ถ้าเหตุอีกประการหนึ่งอาจมาจากประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงานแตกต่างกัน ทำให้ลักษณะงานที่ถูกกำหนดให้ฝึกปฏิบัติ และการใช้ความรู้จากรายวิชาต่าง ๆ แตกต่างกันไปด้วย เช่น นักศึกษาที่ไปฝึกงานในห้องสมุดเฉพาะ ก็อาจมีความคิดเห็นว่า รายวิชาห้องสมุดเฉพาะมีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานมาก

1.3 รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์และไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด นักศึกษามีความคิดเห็นก่อนและหลังการฝึกว่า ในกรณีที่ไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะงานที่ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพ ซึ่งนักศึกษาเองไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อนในระดับสูง ที่เป็นเช่นนี้ เป็นเพราะนักศึกษาเห็นว่าการที่ต้องใช้ความรู้ทางวิชาชีพที่มีความจำเป็นที่จะต้องหาประสบการณ์เพิ่มเติม ส่วนงานอื่น ๆ นั้น ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุดมาแล้ว ไม่จำเป็นต้องฝึกปฏิบัติสักเพราะได้ประโยชน์แล้ว

ประสบการณ์น้อย ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด นักศึกษามีความคิดเห็น ก่อนและหลังการฝึกว่า ควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานห้องสมุด ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะนักศึกษาเห็นว่า มีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องเรียนรู้งานทุกด้านของห้องสมุด

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา ก่อนและหลังการฝึกแล้วปรากฏว่า

นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในรูปแบบของการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด ว่าควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานห้องสมุด เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะเมื่อฝึกปฏิบัติงานแล้ว นักศึกษาพบว่าการทำงานในห้องสมุดอื่น ๆ ซึ่งไม่ใช่ห้องสมุดที่ทำงานของตนนั้น ทำให้ได้รับประสบการณ์ใหม่เพิ่มขึ้นสำหรับ รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานนั้น นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐาน เพราะนักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้งก่อนและหลังการฝึก ในระดับมากที่สุด แต่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทรงศรี อักษรเลื้อ ซึ่งสรุปว่า รายละเอียดในการฝึกงานนั้น ควรให้ฝึกงานทุกชนิดและฝึกให้มาก โดยเฉพาะงานหลักของห้องสมุด เช่น การจัดหาหนังสือและทำบัตรรายการบริการอ้างอิง นอกจากนี้ยังควรให้ฝึกได้ตอบจดหมายรายการต่าง ๆ รวมทั้งฝึกการบริหารบุคคลด้วย (ทรงศรี อักษรเลื้อ 2520 : 125)

1.4 ช่วงเวลาและจำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษามีความคิดเห็นก่อนและหลังการฝึกเกี่ยวกับช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงานว่า ควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคเรียนปกติ ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะในภาคเรียนปกติ นักศึกษาจะมีเวลาฝึกปฏิบัติงานได้เต็มทีมากกว่าในภาคฤดูร้อน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาแล้ว ปรากฏว่านักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .01 ในทุกข้อความคิดเห็นซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงานบางส่วน เป็นนักศึกษาที่มีภาระเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ไม่สะดวกสำหรับการฝึกปฏิบัติงานในบางช่วงเวลาทาง

ภาควิชากำหนด จึงมีความคิดเห็นแตกต่างกันมากในทุกข้อความคิดเห็น

ส่วนข้อที่สามความคิดเห็นเกี่ยวกับจำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษามีความคิดเห็นก่อนและหลังการฝึกว่า ควรใช้เวลามากกว่า 180 ชั่วโมง หรือมากกว่า 6 สัปดาห์ ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาเห็นว่า หากได้ฝึกงานมากกว่า 180 ชั่วโมงแล้ว จะทำให้ตนเองได้เรียนรู้และได้รับประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในจำนวนชั่วโมงที่มากกว่า 180 ชั่วโมง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทรงศิริ อักษรเสื่อ ที่เสนอแนะว่า การกำหนดระยะเวลาในการฝึกงาน ควรให้นานเพียงพอที่จะให้ผู้ควบคุมการฝึกสามารถสังเกตการทำงานของผู้ฝึกได้ และควรกำหนดการฝึกงานให้นาน 1 ภาคการศึกษา เหมือนกับนิสิตคณะครุศาสตร์ออกฝึกสอน (ทรงศิริ อักษรเสื่อ 2520 :124)

1.5 การจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษามีความคิดเห็นก่อนฝึกว่า ควรจัดกลุ่มนักศึกษา กลุ่มละ 4-6 คน ในระดับมาก แต่หลังฝึกนักศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรจัดกลุ่มนักศึกษา กลุ่มละ 1-3 คน ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ก่อนฝึก นักศึกษาคิดว่าขนาดของกลุ่ม 4-6 คนนั้น เหมาะสมกับการฝึกปฏิบัติงาน แต่เมื่อฝึกปฏิบัติงานแล้ว นักศึกษาเห็นว่า ขนาดกลุ่มละ 4-6 คนนั้นมากเกินไป ไม่เหมาะสมกับการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด ซึ่งต้องเรียนรู้และฝึกปฏิบัติโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ค่อนข้างจำกัด จึงคิดว่าขนาดของกลุ่มที่เหมาะสมน่าจะเป็นกลุ่มละ 1-3 คน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาแล้ว ปรากฏว่านักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในทุกข้อความคิดเห็นที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะขนาดของกลุ่มที่จัดให้นักศึกษาฝึกในขณะนั้น เป็นขนาดของกลุ่มละ 12-14 คน ดังนั้นความคิดเห็นของนักศึกษารายหลังจากการฝึกปฏิบัติงาน จึงแตกต่างกันมาก เมื่อนักศึกษาได้พบว่า การจัดกลุ่มขนาดใหญ่ นั้น ทำให้นักศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์ จากการอธิบายงาน และการฝึกปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่ ดังนั้นความคิดเห็นหลังฝึกปฏิบัติ นักศึกษา จึงเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่ต้องการให้ขนาดของกลุ่มเล็กลง เพื่อให้ตนเองได้มีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติงาน

และหาประสบการณ์ฝึกฝนตนเองได้เต็มที่ นอกจากนี้ขนาดของกลุ่มที่เล็กลง ยังทำให้นักศึกษา ได้รับความสะดวกในการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการทำงานในห้องสมุด เช่นหนังสือคู่มือ ใช้ในการกำหนดเลขหมู่ เครื่องพิมพ์ดีด เป็นต้น

1.6 กิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด นักศึกษามีความคิดเห็น ก่อนและหลังการฝึกว่า ควรมีการปฐมนิเทศเพื่อแนะนำให้นักศึกษาได้เตรียมตัวก่อนการฝึกปฏิบัติงาน ห้องสมุด ในระดับมากที่สุด

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลัง การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแล้ว พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ในประเด็นที่ควรมีการปฐมนิเทศเพื่อแนะนำให้นักศึกษาได้เตรียมตัวก่อนการฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และแม้ว่าความคิดเห็นของนักศึกษาในประเด็นดังกล่าวจะแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้ว ความคิดเห็นของนักศึกษายู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการ วิจัยของ ทรงศรี อักษรเลื้อ ซึ่งเสนอแนะว่า ก่อนการฝึกงานอาจารย์ผู้ควบคุมการฝึก ควรให้คำอธิบายอย่างละเอียดถึงเทคนิคการทำงานแต่ละประเภท รวมทั้งให้ความรู้ในเรื่อง ทัว ๆ ไป เกี่ยวกับการทำงานในห้องสมุดนั้น ๆ เพื่อให้นักศึกษามีความรู้พื้นฐานนอกเหนือไปจาก ทฤษฎีและสามารถช่วยงานห้องสมุดได้อย่างจริงจัง (ทรงศรี อักษรเลื้อ 2520 : 125)

ส่วนการปัจฉิมนิเทศหลังการฝึกปฏิบัติงานนั้น นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรจัดใน ระดับมากที่สุดและเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาก่อนและหลัง การฝึกแล้ว ปรากฏว่า นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐาน เนื่องจาก นักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องในทางเดียวกันว่า ควรจัดการปัจฉิมนิเทศภายหลังการฝึกปฏิบัติงาน ในระดับมากที่สุด อย่างไรก็ตามความคิดเห็นของนักศึกษานี้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทรงศรี อักษรเลื้อ ซึ่งเสนอแนะว่า เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกงาน ควรจัดให้มีการสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนปัญหาและประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกงาน (ทรงศรี อักษรเลื้อ 2520 : 124)

2. ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า บรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแก่นักศึกษา วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความคิดเห็นต่อการฝึกปฏิบัติงานบาง ประการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะอภิปรายผลได้ ดังต่อไปนี้

2.1 ประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติบรรณารักษ์ มีความคิดเห็นก่อนและหลังการฝึกว่า ควรฝึกปฏิบัติงานจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือ ในระดับมากที่สุด การที่บรรณารักษ์มีความคิดเห็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะบรรณารักษ์ตระหนัก ว่างานจัดหมู่และทำบัตรรายการมีความจำเป็นสำหรับการทำงานในอาชีพบรรณารักษ์มากที่สุด และนักศึกษาควรมีโอกาสได้หาประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติงานด้านนี้ให้มาก

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัตินั้น บรรณารักษ์มีความคิดเห็น ก่อนและหลังการฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ในประเภทของงานบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์ เหตุที่บรรณารักษ์ มีความคิดเห็นแตกต่างกันนั้น อาจเป็นเพราะโดยประสบการณ์ของบรรณารักษ์นั้น เห็นว่างาน บรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์ มีความสำคัญ แต่เมื่อได้ฝึกปฏิบัติงานให้นักศึกษาแล้ว บรรณารักษ์ ได้ตระหนักว่าการปฏิบัติงานในห้องสมุดบางแห่งมิได้จัดให้มีหรือ เน้นความสำคัญของกิจกรรม ประเภทนี้ จึงมิได้จัดให้ฝึก ซึ่งผิดกับงานประจำอื่น ๆ เช่น งานจัดหมู่และทำบัตรรายการ ดังนั้นบรรณารักษ์จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์ ภายหลังการ ฝึกปฏิบัติงานว่ามีความสำคัญลดลง และแตกต่างกัน

2.2 รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด บรรณารักษ์มีความคิดเห็นก่อนและหลังการฝึกว่า รายวิชาการจัดหมู่หนังสือ การทำบัตร รายการหนังสือภาษาไทย และการทำบัตรรายการหนังสือภาษาต่างประเทศ มีความจำเป็น หรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงาน ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะบรรณารักษ์เห็นว่า การฝึกปฏิบัติงานในทุกห้องสมุดนั้น ต้องใช้ความรู้จากรายวิชาการจัดหมู่หนังสือและการทำ บัตรรายการมาก เนื่องจากเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่กำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของบรรณารักษ์ ก่อนและหลัง การฝึกแล้วพบว่าบรรณารักษ์มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน รายวิชาประวัติหนังสือและการพิมพ์ การจัดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน และราย วิชาปัญหาการใช้ห้องสมุด เหตุที่บรรณารักษ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรายวิชาที่มีความจำเป็น

หรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแตกต่างกันเพราะ ก่อนฝึกบรรณารักษ์แสดงความคิดเห็นโดยอาศัยประสบการณ์จากการที่ได้ศึกษามาแล้ว จึงเห็นว่ารายวิชาต่าง ๆ มีความสำคัญ แต่ภายหลังที่ได้ให้การฝึกปฏิบัติงานแก่นักศึกษาไปแล้ว บรรณารักษ์พบว่ารายวิชาต่าง ๆ มีบทบาทโดยตรงต่อการฝึกปฏิบัติงานไม่มากเท่าที่คาดไว้ ดังนั้นความคิดเห็นภายหลังการฝึกปฏิบัติงานเกี่ยวกับความสำคัญของรายวิชาต่าง ๆ จึงลดลง อย่างไรก็ตามในส่วนของการจัดการจัดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันนั้น บรรณารักษ์ร้อยละ 11.11 ได้เสนอแนะความคิดเห็นในแบบสอบถามปลายเปิดว่า ควรกำหนดให้นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ ได้ศึกษาวิชาการจัดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.C.) เป็นวิชา เอกบังคับ

2.3 รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์และไม่

ประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด บรรณารักษ์มีความคิดเห็นก่อนและหลังการฝึกว่า ในกรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะงานที่ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพ ซึ่งนักศึกษาเองไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อนในระดับมาก ที่เห็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ บรรณารักษ์เห็นว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีนั้น ไม่มีความจำเป็นต้องฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานห้องสมุด แต่ควรที่จะ เน้นเฉพาะงานที่ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพเท่านั้น เพื่อประหยัดเวลาทั้งของนักศึกษาและผู้ฝึก ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด บรรณารักษ์มีความคิดเห็นก่อนและหลังการฝึกว่า ควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานห้องสมุด ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะบรรณารักษ์เห็นว่า นักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด ควรได้ฝึกปฏิบัติงานทุกงาน เพื่อจะได้มีโลกทัศน์กว้างขึ้น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในวาระประกอบอาชีพ

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ก่อนและหลังการฝึกแล้วปรากฏว่า บรรณารักษ์มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับรูปแบบของการฝึกปฏิบัติงานกรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี

ส่วนในรูปแบบของการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานนั้น บรรณารักษ์มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ในความคิดเห็นทั้งสองข้อ ซึ่งอาจเป็นเพราะก่อนฝึก บรรณารักษ์แสดงความคิดเห็นโดยอาศัยประสบการณ์ประกอบ ทำให้คะแนนความคิดเห็นโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างสูง แต่ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานแล้ว คะแนนความคิดเห็นโดยเฉลี่ยของบรรณารักษ์ลดลงจึงทำให้ความคิดเห็นของบรรณารักษ์ก่อนและหลังการฝึกแตกต่างกัน เป็นที่น่าสังเกตว่า ความคิดเห็นโดยเฉลี่ยของบรรณารักษ์ทั้งก่อนและหลังการฝึกนี้ สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษา ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน

2.4 ช่วงเวลาและจำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน บรรณารักษ์มีความคิดเห็นก่อนและหลังการฝึกเกี่ยวกับช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงานว่า ควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคเรียนปกติ ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะบรรณารักษ์เห็นว่า ในภาคเรียนปกติมีเวลายาวนานพอที่นักศึกษาจะได้เรียนรู้และหาประสบการณ์จากการทำงานได้อย่างเต็มที่ กว่าในภาคฤดูร้อน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์แล้วปรากฏว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .01 ส่วนในเรื่องจำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานนั้น บรรณารักษ์มีความคิดเห็นก่อนการฝึกว่า จำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ควรเป็น 151-180 ชั่วโมง หรือ 5-6 สัปดาห์ ในระดับมาก แต่ภายหลังที่ได้ฝึกปฏิบัติงานแล้ว บรรณารักษ์เห็นว่า ควรเป็น 120-150 ชั่วโมง หรือ 4-5 สัปดาห์ ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะก่อนฝึกบรรณารักษ์เห็นว่า เวลา 151-180 ชั่วโมง หรือ 5-6 สัปดาห์ เป็นระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการฝึกปฏิบัติงาน แต่เมื่อได้ฝึกปฏิบัติงานแล้ว บรรณารักษ์เห็นว่า การฝึกเป็นภาระที่ต้องรับผิดชอบเพิ่มขึ้นทั้ง ๆ ที่ตนเองมีงานประจำอยู่แล้ว ดังนั้นบรรณารักษ์จึงเห็นว่า ควรฝึกปฏิบัติงานโดยใช้ระยะเวลา 120-150 ชั่วโมง เพื่อให้ให้นักศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้และหาประสบการณ์เพื่อเป็นแนวทาง ก็น่าเป็นการเพียงพอแล้ว แต่เป็นที่น่าสนใจว่า บรรณารักษ์จำนวน 11 ราย หรือร้อยละ 61.11 ได้เสนอแนะความคิดเห็นในแบบสอบถามปลายเปิดว่า ควรเพิ่มระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติงานทั้งสิ้น ให้มากกว่าเดิม

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์แล้ว ปรากฏว่า บรรณารักษ์มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .01 ในจำนวนชั่วโมงที่มากกว่า 180 ชั่วโมง และ จำนวนชั่วโมง 120-150 ชั่วโมง ซึ่งในประเด็นความคิดเห็นนี้ สอดคล้องกับ สัมมัตฐาน แต่ขัดแย้งกับความคิดเห็นของนักศึกษา ก่อนและหลังการฝึกซึ่งนักศึกษามีความคิดเห็นว่า จำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานควรมากกว่า 180 ชั่วโมง เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการฝึกปฏิบัติงานให้แก่ศึกษานั้น เป็นการเพิ่มภาระให้กับบรรณารักษ์ผู้ รับผิดชอบ ซึ่งต้องรับผิดชอบงานประจำอยู่แล้ว (วิไล ปานพลอย 2525 : 4) หรือเหตุผลอีกประการหนึ่ง บรรณารักษ์อาจจะมีความคิดเห็นว่า ระยะเวลา 120-150 ชั่วโมงนั้น ควรจะเพียงพอแก่การหา ประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งขัดแย้งกับผลงานวิจัยของ ทรงศรี อักษรเลื้อ ซึ่งกล่าวว่า การฝึกงานควรกำหนดเวลาให้นาน 1 ภาคการศึกษา เหมือนกับนิสิตคณะครุศาสตร์ที่ออกฝึกสอน (ทรงศรี อักษรเลื้อ 2520 : 124)

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษ์คำ สัตร์ และ บรรณารักษ์ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด นักศึกษาและ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในบาง เรื่อง ซึ่งจะอภิปรายผล ได้ดังต่อไปนี้

3.1 การกำหนดคุณสมบัติและพื้นฐานความรู้ของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน และประเภท ของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็น ก่อนการฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในประเด็นที่ว่า นักศึกษาควรฝึก ปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษามาแล้วทั้งหมดทุกรายวิชา และเหลือวิชาการศึกษาฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดเพียงวิชา เดียว โดยนักศึกษามีความคิดเห็นเฉลี่ยก่อนฝึกว่า ควรฝึกปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 95 ในระดับมาก แต่บรรณารักษ์มีความคิดเห็นเฉลี่ยก่อนฝึกว่า ควรฝึก ปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษามาแล้วทั้งหมดทุกรายวิชา และเหลือวิชาการศึกษาฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดเพียงวิชา เดียว สำหรับความคิดเห็นภายหลังการฝึกปฏิบัติงานนั้น ทั้งนักศึกษาและบรรณารักษ์ต่างมีความคิด เห็นสอดคล้องกันในประเด็นที่ว่า ควรฝึกปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษามาแล้วทั้งหมดทุกรายวิชา ที่เป็น

เช่นนี้อาจเป็นเพราะก่อนฝึก นักศึกษามีความคิดเห็นว่าการฝึกปฏิบัติงานคือรายวิชาหนึ่ง ซึ่งกำหนดไว้เป็นหลักผู้ตรที่นักศึกษาจะต้องศึกษา และมีความสำคัญใกล้เคียงกับรายวิชาอื่น ๆ นักศึกษาจึงคิดว่า การฝึกปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ มาแล้วไม่น้อยกว่า ร้อยละ 95 แต่เมื่อนักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานแล้ว จึงทราบว่า การฝึกปฏิบัติงานนั้น จำเป็นต้องใช้ความรู้จากรายวิชาอื่น ๆ ประกอบกับทั้งต้องใช้เวลามากกว่าการศึกษารายวิชาอื่น ๆ ดังนั้นนักศึกษาก็จึงมีความคิดเห็นภายหลังการฝึกแตกต่างออกไปจากเดิม คือเห็นว่าควรฝึกปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษามาแล้วทั้งหมดทุกรายวิชา และเหลือวิชาการศึกษาฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดเพียงวิชาเดียว ส่วนความคิดเห็นของบรรณารักษ์นั้น บรรณารักษ์มีความคิดเห็นทั้งก่อนและหลังการฝึกว่า นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษามาแล้วทั้งหมดทุกรายวิชา และเหลือวิชาการศึกษาฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดเพียงวิชาเดียว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บรรณารักษ์ เคยมีประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติงานในขณะที่ศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์มาก่อน จึงทราบสภาพและปัญหาต่าง ๆ ได้ดี

ส่วนในเรื่องประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัตินั้น

ก่อนและหลังการฝึก นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรฝึกงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า งานจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือ ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกับที่บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่าการฝึกงานจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือ ในระดับมากที่สุด และควรฝึก งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ในระดับมากที่สุดก่อนฝึก และในระดับมากที่สุดหลังฝึก แต่เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาและบรรณารักษ์ก่อนฝึกแล้ว พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับงานวารสารและหนังสือพิมพ์ งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า งานบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์ ของนักศึกษาและบรรณารักษ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ความคิดเห็นของนักศึกษาโดยเฉลี่ย อยู่ในระดับสูงกว่าความคิดเห็นของบรรณารักษ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่างานดังกล่าว ยกเว้นงานบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์ เป็นงานซึ่งกำหนดให้ฝึกในห้องสมุดทั่ว ๆ ไปอยู่แล้ว ส่วนนักศึกษามีความคิดเห็นว่า งานดังกล่าวเป็นงานบริการที่ต้องนำความรู้ทางทฤษฎีที่ได้ศึกษามา ไปประยุกต์ใช้ค่อนข้างมาก จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานประเภทต่าง ๆ อยู่ในระดับที่สูง สำหรับความคิดเห็นภายหลังการฝึกปฏิบัติงานนั้น ทั้งนักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นแตกต่างกัน เฉพาะในส่วนองงานบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ

นักศึกษาเห็นว่า งานบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์นั้น เป็นลักษณะงานที่ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ได้กำหนดให้ฝึกในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง แต่บรรณารักษ์เห็นว่า งานบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์ มิใช่ลักษณะงานที่จัดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติในหอสมุดทุกแห่ง ซึ่งผิดกับงานประจำอื่น ๆ เช่นงานจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือ

3.2 รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน กรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์และไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในหอสมุด นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน หอสมุด สอดคล้องกันในประเด็นที่ว่า กรณีที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในหอสมุดมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 3 ปีนั้น นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะงานที่ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพ ซึ่ง นักศึกษาเองไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน ในระดับมาก แต่มีความคิดเห็นก่อนและหลังการฝึก แตกต่างกัน ในเรื่องที่ว่าควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานหอสมุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ก่อนฝึกนักศึกษายังไม่มีความมั่นใจในตนเองว่าจะปฏิบัติงานในหอสมุดอื่น ๆ ได้เพียงไร แต่ภายหลังจากการฝึกนักศึกษาได้พบว่าการฝึกปฏิบัติงานในหอสมุดอื่น ๆ นั้น ทำให้ตนได้รับ ประสบการณ์เพิ่มขึ้น แม้ว่าจะเคยมีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้วก็ตาม สำหรับรูปแบบของการฝึกปฏิบัติงานในกรณีที่นักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในหอสมุดนั้น นักศึกษาและ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นก่อนและหลังการฝึก ในระดับมากที่สุดว่าควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงาน หอสมุด และมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งก่อนและหลังการฝึก ในข้อ ความคิดเห็นที่ว่า ควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะงานที่ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพ ที่เป็นเช่นนี้อาจ เป็นเพราะทั้งนักศึกษาและบรรณารักษ์ ต่างก็ยังตระหนักถึงความสำคัญของงานที่ต้องใช้ความรู้ ทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นงานหลักของหอสมุดอยู่ ดังนั้นแม้ว่าจะให้ความสำคัญกับรูปแบบการฝึกปฏิบัติงาน ว่า ควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานหอสมุดแล้ว ก็ยังให้มีความคิดเห็นว่างานที่ต้องใช้ความรู้ ทางทฤษฎีวิชาชีพ ยังมีความจำเป็นอยู่ในระดับมาก แต่เนื่องจากคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของ นักศึกษา สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของบรรณารักษ์อยู่ค่อนข้างมาก จึงทำให้ปรากฏผล แตกต่างกัน

3.3 ช่วงเวลาและจำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็น ก่อนและหลังการฝึก ในเรื่องช่วงเวลาว่า นักศึกษาการฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคเรียนปกติ ในระดับมาก เนื่องจากทั้งนักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ระยะเวลาในภาคเรียนปตินั้น ยาวนานกว่าในภาคฤดูร้อน ซึ่งจะทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ และมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในเกือบทุกข้อความคิดเห็น ยกเว้นเฉพาะความคิดเห็นก่อนฝึก ประเด็นที่ว่านักศึกษาควรมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติงานทั้งในภาคเรียนปกติและภาคฤดูร้อน เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะทั้งนักศึกษาและบรรณารักษ์เชื่อว่า การฝึกปฏิบัติงานในภาคเรียนปตินั้น จะทำให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์มากกว่าการฝึกในภาคอื่น ๆ นอกจากนี้ โดยสรุปแล้วแม้ว่านักศึกษาและบรรณารักษ์จะมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ก็มีความแตกต่างกันในเชิงสูง ซึ่งทั้งนักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่าการฝึกปฏิบัติงานในภาคเรียนปกติ ในระดับมาก

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับจำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน

นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ในประเด็นที่กำหนดว่า ควรฝึกมากกว่า 180 ชั่วโมง หรือมากกว่า 6 สัปดาห์ และประเด็นที่กำหนดว่า ควรฝึก 120-150 ชั่วโมง หรือ 4-5 สัปดาห์ เฉพาะความคิดเห็นหลังฝึก ที่ปรากฏผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาต้องการใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติงานเพื่อหาประสบการณ์ให้มาก จนแน่ใจได้ว่าตนได้เรียนรู้และสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดไปประยุกต์ใช้ได้ แต่บรรณารักษ์นั้นเห็นว่า ระยะเวลาดังกล่าวมากเกินไปสำหรับการหาประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด ประกอบกับบรรณารักษ์มีภาระหน้าที่ซึ่งต้องรับผิดชอบต่องานประจำของตนเองอยู่แล้ว จึงเกรงว่าจะมีเวลาให้กับการฝึกปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่ หากระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติงานเกินกว่า 120-150 ชั่วโมง ดังนั้นระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติงานที่เหมาะสมสมควร เป็น 151-180 ชั่วโมง ซึ่งเป็นระยะเวลาที่นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

3.4 การจัดกลุ่มนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็น

ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน ว่าเห็นด้วยกับการจัดกลุ่มนักศึกษา กลุ่มละ 1-3 คน และ

4-6 คน ในระดับมาก แต่มีข้อสังเกตว่าความคิดเห็นก่อนฝึกของนักศึกษาและบรรณารักษ์นั้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในทุกข้อความคิดเห็น โดยที่ก่อนฝึกนักศึกษา เห็นด้วยกับการจัดกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน ในระดับมาก แต่บรรณารักษ์นั้นเห็นด้วยกับการจัดกลุ่ม กลุ่มละ 1-3 คน มาก ส่วนความคิดเห็นภายหลังการฝึกปฏิบัติงานนั้น ทั้งนักศึกษาและบรรณารักษ์ ต่างเห็นด้วยกับการจัดกลุ่ม กลุ่มละ 1-3 คน ในระดับมาก แสดงว่าก่อนฝึกนั้น นักศึกษาคิดว่า ขนาดของกลุ่ม 4-6 คนนั้น น่าจะเหมาะสม ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาราบถึงปัญหาในการจัดกลุ่ม การฝึกปฏิบัติงานของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ว่ามีนักศึกษาลงทะเบียนวิชาการฝึกปฏิบัติงาน มาก ดังนั้นการจัดกลุ่มที่แยกย่อยเกินไป อาจเป็นภาระในการกำหนดตารางการฝึกปฏิบัติงานและ ติดต่อสถานที่ฝึกปฏิบัติงานภายนอกในขณะที่บรรณารักษ์นั้น เชื่อว่าการฝึกปฏิบัติงานที่จะให้ได้ผล ดีขนาดของกลุ่มควรจะเป็น 1-3 คน เพื่อให้ นักศึกษาสามารถหาประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติงาน ด้านต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งได้รับความสะดวกในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในห้องสมุดได้อย่างทั่วถึง สำหรับความคิดเห็นภายหลังการฝึกนั้น ทั้งนักศึกษาและบรรณารักษ์ต่างมีความคิดเห็น สอดคล้องกันว่า การจัดกลุ่มนักศึกษา กลุ่มละ 1-3 คนมาก เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาได้เรียนรู้โดยประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติงานแล้วว่า ขนาดของกลุ่มที่เหมาะสมสำหรับการฝึกปฏิบัติงาน คือกลุ่มละ 1-3 คน อย่างไรก็ตามภายหลังการฝึกปฏิบัติงานแล้ว นักศึกษาและ บรรณารักษ์มีความคิด เห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในขนาดของกลุ่ม 4-6 คน และ 7-10 คน แสดงว่าความคิดเห็นของนักศึกษาและบรรณารักษ์หลังฝึกแตกต่างกัน น้อยลง

4. โดยสรุปส่วนรวมแล้ว ปรากฏว่าผลการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เนื่องจากในประเด็นความคิดเห็นในแต่ละด้าน ที่นักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นต่อการ ฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อนและหลังการฝึกนั้น ทั้งนักศึกษาและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยที่ความคิดเห็นเฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในระดับ มาก ถึงมากที่สุด ซึ่งแสดงว่านักศึกษาและ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นในลักษณะที่ให้ความสำคัญกับการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด เพราะฉะนั้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลจึงปรากฏว่า ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อภาควิชา

1.1 ควรปรับปรุงหลักสูตรวิชาการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด โดยกำหนดให้นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ ซึ่งจะลงทะเบียนวิชาการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดนั้น ต้องผ่านการศึกษา รายวิชาต่าง ๆ มาแล้วทั้งหมด และเหลือเฉพาะวิชาการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดเพียงวิชาเดียว เพื่อให้นักศึกษาได้นำความรู้จากรายวิชาที่ได้ศึกษามาแล้วไปใช้ประโยชน์อย่างได้ผลเต็มที่ ตลอดจนสามารถใช้เวลาให้การฝึกปฏิบัติงานได้อย่างจริงจัง

1.2 ควรจัดกิจกรรมซึ่งมีผลในการกระตุ้นให้นักศึกษา เกิดความกระตือรือร้นสนใจ ต่อการทบทวนความรู้ทางทฤษฎีที่สำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด และมีความพร้อมที่จะฝึกปฏิบัติงานมากขึ้น เช่นการจัดการทดสอบความรู้พื้นฐานทางทฤษฎีวิชาชีพ ก่อนการส่งไปฝึกปฏิบัติงาน ได้แก่การจัดหมู่และทำบัตรรายการ เป็นต้น

1.3 ควรพิจารณาสัดกลุ่มนักศึกษาให้มีขนาดของกลุ่มประมาณ 4-6 คน เพื่อให้ นักศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์ได้อย่างเต็มที่ และไม่เป็นภาระแก่บรรณารักษ์ผู้ให้การฝึก มากเกินไป

1.4 ควรจัดการปฐมนิเทศนักศึกษา โดยกรแนะนำข้อปฏิบัติในการเตรียมตัว ฝึกปฏิบัติงาน เพื่อให้นักศึกษาได้ทราบถึงประโยชน์และความรู้ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติงาน แนะนำ การปฏิบัติตนต่าง ๆ ตลอดจนแนะนำห้องสมุดที่จะส่งนักศึกษาไปฝึกโดยสังเขป เพื่อให้นักศึกษาได้ รู้จัก รวมทั้งควรให้นักศึกษาได้ไปศึกษาสภาพห้องสมุดก่อนที่จะไปฝึกด้วย ในกรณีที่ เป็นห้องสมุดใน เขตกรุงเทพมหานคร และควรมีการสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันระหว่างนักศึกษาและ อาจารย์ภาควิชา เพื่อทราบปัญหาและพิจารณาแนวทางในการแก้ปัญหา

1.5 ควรแจ้งให้นักศึกษาทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน เพื่อให้นักศึกษาจะได้เตรียมพร้อมสำหรับการประเมินผลในด้านต่าง ๆ

1.6 ควรจัดให้มีห้องฝึกปฏิบัติการของภาควิชาโดยเฉพาะ เพื่อให้นักศึกษาได้มี โอกาสทบทวนความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพ ก่อนที่จะออกไปฝึกปฏิบัติงาน เช่น ควรจัดเตรียมเอกสาร

การศึกษารายวิชาต่าง ๆ ซึ่งมีความสำคัญต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน พร้อมทั้ง จัดเตรียมแบบฝึกหัดสำหรับทบทวนความรู้ด้วยตนเอง และจัดทำเทปบันทึกภาพ (Video Tape) การสอนรายวิชา เอกบางฉบับบางรายวิชา ได้แก่ รายวิชาการจัดหมู่หนังสือ การทำบัตรรายการหนังสือ ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รายวิชาเอกสารสิ่งพิมพ์ และวัสดุเพื่อการค้นคว้า ตลอดจน จัดทำเทปบันทึกภาพการฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุดบางงาน ซึ่งน่าสนใจ รวมทั้งควรสร้างสื่อประกอบ การศึกษาด้วยตนเองอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสศึกษา ทบทวนความรู้ด้วยตนเองให้พร้อมก่อนที่จะออกไปฝึกปฏิบัติงาน

1.7 ควรจัดทำคู่มือการฝึกปฏิบัติงานสำหรับนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาได้เตรียม พร้อมในเรื่องทั่ว ๆ ไป ทั้งที่เป็นการเตรียมตัวทางด้านวิชาการ บุคลิกภาพและการเขียนรายงาน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะต่อห้องสมุด

2.1 ห้องสมุดควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานในแต่ละงาน เพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษา งานของแต่ละแผนกงานได้อย่างละเอียด ตลอดจนเพื่อประหยัดเวลาและลดภาระของบรรณารักษ์ลง

2.2 ห้องสมุดควรให้ความอนุเคราะห์ในการจัดเตรียมสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ที่จะ ให้การฝึกปฏิบัติงานแก่นักศึกษาให้พร้อม เพื่อให้การฝึกปฏิบัติงานเป็นไปอย่างได้ผล และผู้บริหาร ห้องสมุดต้องยอมรับว่าการฝึกปฏิบัติงานเป็นภาระงานอย่างหนึ่งของห้องสมุด ซึ่งควรหาทางส่งเสริม สนับสนุนการฝึกปฏิบัติงานด้วยการผ่อนเบาภาระงานประจำของบรรณารักษ์ โดยมีให้บรรณารักษ์ ต้องรับผิดชอบต่องานประจำในขณะที่ให้การฝึกงานแก่นักศึกษามากเกินไป

2.3 ห้องสมุดควรมอบหมายงานที่เป็นประโยชน์แก่การรับรู้และให้นักศึกษา ได้ฝึกปฏิบัติงานทุกด้าน โดยไม่กำหนดให้ฝึกปฏิบัติงานด้านใดด้านหนึ่ง เพียงด้านเดียวโดยตลอด หรือให้นักศึกษาช่วยแก้ปัญหางานที่ค้างอยู่ด้านใดด้านหนึ่งให้แล้วเสร็จเท่านั้น

2.4 บรรณารักษ์ควรให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา ที่ฝึกปฏิบัติงาน โดยถือ
 เหมือนว่านักศึกษาผู้ฝึกปฏิบัติงานนั้น คือผู้ร่วมงานใหม่ที่ต้อง เรียนรู้และหาประสบการณ์จาก
 การฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุดนั้น ๆ และควรเตรียมตัวให้พร้อมที่จะให้การฝึกปฏิบัติงานแก่
 นักศึกษา

3. ข้อเสนอแนะต่อนักศึกษา

3.1 นักศึกษาควรเตรียมตัวให้พร้อมก่อนที่จะออกฝึกปฏิบัติงาน โดยควรหา
 โอกาสไปศึกษาสภาพการจัดและดำเนินงานของห้องสมุดที่จะไปฝึกปฏิบัติงาน เพื่อสักได้ทราบ
 แนวทางที่จะหาความรู้เพิ่มเติม เช่นห้องสมุดที่จะไปฝึกปฏิบัติงานนั้นจัดหมวดหมู่หนังสือใน
 ระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.C.) ก็ควรหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อจะได้สามารถไปฝึก
 ปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้นักศึกษายังควรต้อง เตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการประเมิน
 ผลที่ภาคีป่าต้องการ เช่น การตรงต่อเวลา การรับผิดชอบต่องาน เป็นต้น

3.2 ในการฝึกปฏิบัติงานนักศึกษา ควรให้ **บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่**
 ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงาน โดยถือเสมือนเป็น ครู-อาจารย์ ด้วยการรับฟังคำแนะนำต่าง ๆ ด้วยดี
 และเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

4.1 การศึกษาเปรียบเทียบการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ด้วยการนำเทคโนโลยี
 ใหม่เข้ามาใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน กับการฝึกปฏิบัติงานโดยวิธีปกติ เช่น เปรียบเทียบการฝึก
 ปฏิบัติงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กับการฝึกปฏิบัติงานด้วยการสอน และแนะนำโดยวิธีปกติ

4.2 ควรศึกษาเหตุผลในการเลือกเรียนวิชาโทและวิชา เอกของนักศึกษา
 วิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ กับการนำไปประยุกต์ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานและการประกอบอาชีพ
 เพื่อเป็นข้อเสนอแนะแก่นักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ทรงศรี อักษรเลื้อ ผลการฝึกงานห้องสมุดต่อการปฏิบัติงานอาชีพบรรณารักษ์ วิทยานิพนธ์

อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 236 หน้า อัดสำเนา

บุญศรี ไพรัตน์ "การศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ"

บรรณศาสตร์ 2 : 39 - 65 ตุลาคม 2522

ประพิณพร เลิศธีระวิวัฒน์ ปัญหาเกี่ยวกับการฝึกงานห้องสมุดของนักศึกษาวิชาเอก

บรรณารักษศาสตร์ ระดับ บ.กศ.สูง ในวิทยาลัยครู ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 113 หน้า อัดสำเนา

รามคำแหง, มหาวิทยาลัย การศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติ ความรู้ และการปรับตัวต่อสังคมของ

บัณฑิตมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2527, 180 หน้า

———— หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์ พ.ศ. 2520 พิมพ์ครั้งที่ 2

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2525, 274 หน้า

ล้วน ส่ายยศ "ความเชื่อมั่นแบบต่าง ๆ" วารสารการวัดผลการศึกษา 1 : 81 - 94

กันยายน - ธันวาคม 2522

ล้วน ส่ายยศ และ อังคณา สัจยศ สถิติวิทยาของการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 วัฒนาพานิช

2522, 286 หน้า

———— หลักการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 วัฒนาพานิช 2524, 286 หน้า

วิไล ปานพลอย ประมวลข้อคิดเห็นและปัญหาการฝึกงานของนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์

สถาบันต่าง ๆ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2525, 4 หน้า อัดสำเนา

เลี่ยมศรี เจริญผล "การฝึกงานสำหรับนักศึกษาบรรณารักษ์" บร.สาร กรกฎาคม -

ตุลาคม 2524

เลิริมคร์ เจริญผล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ อัญชลี ภูมิดิษฐ์ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่ภาควิชา

บรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อวันที่ 18

มกราคม 2528

อัมพร บันคร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ อัญชลี ภูมิดิษฐ์ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่สำนักหอสมุดกลาง

มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2526

Cottam, Keith M. "Cooperative Education for Librarianship Theory into Practice," Journal of Education for Librarianship. 10 : 97 - 102, Fall, 1969.

Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed., New York, Harper and Brother, 1970. 752 p.

Edward, Allen. Experimental Design in Psychology Research. New York, Rinehart and Company, 1968. 466 p.

Ferguson, George A. Statistic Analysis in Psychology and Education. 3rd ed., New York, McGraw-Hill, 1971. 492 p.

Monroe, Margaret E. "Issues in Field Experience as an Element in the Library School Curriculum," Journal of Educational for Librarianship. 22 : 57 - 73, Summer/Fall, 1981.

Morehead, Joe. Theory and Practice in Library Education. Littleton, Libraries Unlimited, 1980. 139 p.

Williamson, Charles C. The Williamson Reports of 1921 and 1923. Metuchen, N.J., The Scarecrow Press, 1971. 165 p.

ภาคผนวก

แบบสอบถามความคิดเห็น

ของ

นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และบรรณารักษ์

ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

คำชี้แจงทั่วไปในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 11 หน้า แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด
ในด้านต่าง ๆ รวม 100 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการฝึกปฏิบัติงาน
ห้องสมุดให้นักศึกษาภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

ตอนที่ 1 โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างช่องใดช่องหนึ่ง หลังข้อความแต่ละข้อ
ตามลำดับความสำคัญของความคิดเห็นของท่าน (กรุณาย้ำว่าการตอบในข้อใดข้อหนึ่ง เพราะ
จะทำให้แบบสอบถามฉบับนี้ไม่สมบูรณ์) แบบสอบถามตอนที่ 1 นี้ มีทั้งหมด 100 ข้อ

ข้อ	ความคิดเห็นต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	ลำดับความสำคัญ / เห็นด้วย				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1	การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดมีความจำเป็นสำหรับการ ศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในมหาวิทยาลัยเปิด <u>การกำหนดคุณสมบัติและพื้นความรู้ของนักศึกษา ที่ฝึกปฏิบัติงาน</u>					
2	นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษามาแล้วทั้งหมด ทุกรายวิชา และเหลือวิชาการศึกษาฝึกปฏิบัติงาน ห้องสมุดเพียงวิชาเดียว					

ข้อ	ความคิดเห็นต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	ลำดับความสำคัญ / เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3	นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเมื่อได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ มาแล้วไม่น้อยกว่า 95% (ศึกษาวิชาเอกครบตามหลักสูตรแล้วและคงเหลือวิชาอื่น ๆ รวมทั้งวิชาการศึกษาฝึกปฏิบัติงานอีก 5%)					
	<u>ประเภทของงานที่ท่านคิดว่าสำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ (ข้อ 4-ข้อ 15)</u>					
4	งานจัดหาเอกสารสิ่งพิมพ์					
5	งานจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือ					
6	งานวารสารและหนังสือพิมพ์					
7	งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า					
8	งานบริการให้ยืมและรับคืนหนังสือ					
9	งานบริการวัสดุไม่ตีพิมพ์					
10	งานซ่อมและรักษาสภาพหนังสือ					
11	งานสิ่งพิมพ์รัฐบาล					
12	งานธุรการห้องสมุด					
13	งานจุลสารและกฤตภาค					
14	งานหนังสือจอง					
15	งานบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์					

ข้อ	ความคิดเห็นต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	ลำดับความสำคัญ / เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	รายวิชาต่อไปที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ของนักศึกษา เพียงใด (ข้อ 16-ข้อ 42)					
16	บรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น					
17	ประวัติหนังสือและการพิมพ์					
18	การจัดและบริหารงานห้องสมุด					
19	งานธุรการห้องสมุด					
20	การเลือกหนังสือ					
21	การเลือกวารสารและหนังสือพิมพ์					
22	งานเทคนิคเบื้องต้นของห้องสมุด					
23	การจัดหมู่หนังสือ					
24	การทำบัตรรายการหนังสือภาษาต่างประเทศ					
25	การทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย					
26	เอกสารสิ่งพิมพ์และวัสดุเพื่อการค้นคว้า					
27	การบริการเพื่อการค้นคว้า					
28	การวิจัยและบรรณานุกรม					
29	การจัดหมู่และทำบัตรรายการวัสดุพิเศษ					
30	การจัดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน					
31	วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น					
32	วรรณกรรมสำหรับผู้ใหญ่					
33	วรรณกรรมทางสังคมศาสตร์					

ข้อ	ความคิดเห็นต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	ลำดับความสำคัญ / เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
34	วรรณกรรมทางมนุษยศาสตร์					
35	วรรณกรรมทางวิทยาศาสตร์					
36	การศึกษา เอกสารวิจัย บรรณารักษ์ศาสตร์					
37	ห้องสมุดโรงเรียน					
38	ห้องสมุดเฉพาะ					
39	ห้องสมุดมหาวิทยาลัย					
40	ห้องสมุดประชาชน					
41	การบริการห้องสมุด					
42	ปัญหาการใช้ห้องสมุด					
	<u>รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีศึกษามี</u>					
	<u>ประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด</u>					
	<u>มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี</u>					
43	ควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานห้องสมุด					
44	ควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะงานที่ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพซึ่งนักศึกษาเองไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน เช่น งานจัดหมวดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือ					

ข้อ	ควรเกิดเห็นต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	ลำดับความสำคัญ / เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงานกรณีนักศึกษา</u> <u>ไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด</u>					
45	ควรฝึกปฏิบัติงานทุกด้านของงานห้องสมุด					
46	ควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะงานที่ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีวิชาชีพ					
	<u>ช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน</u>					
47	นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคเรียนปกติ					
48	นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคฤดูร้อน					
49	นักศึกษาควรมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติงานทั้งในภาคเรียนปกติและภาคฤดูร้อน					
	<u>สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน</u>					
50	ควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหงเพียงแห่งเดียว					
51	ควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานทั้งในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหงและห้องสมุดภายนอก					

ข้อ	ความคิดเห็นต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	ลำดับความสำคัญ / เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>จำนวนชั่วโมงหรือระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาควรเป็น</u>					
52	120 - 150 ชั่วโมง (4-5 สัปดาห์)					
53	151 - 180 ชั่วโมง (5-6 สัปดาห์)					
54	มากกว่า 180 ชั่วโมง (มากกว่า 6 สัปดาห์)					
	<u>ถ้าต้องฝึกปฏิบัติงานทั้งภายในและภายนอกอัตราส่วนของเวลาในการฝึกปฏิบัติงานระหว่างสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอกควรเป็น</u>					
55	40 : 60					
56	50 : 50					
57	60 : 40					
	<u>ประเภทของห้องสมุดภายนอกที่ควรพิจารณาส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน</u>					
58	ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ					
59	ห้องสมุดประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ห้องสมุดมหาวิทยาลัย					
60	ห้องสมุดของหน่วยงานเฉพาะ เช่น ห้องสมุดยูเนสโก					

ข้อ	ความคิดเห็นต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	ลำดับความสำคัญ / เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>การฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุดของนักศึกษาจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่าย ท่านคิดว่าค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้อง</u> <u>ยังกับการปฏิบัติงานในห้องสมุด เช่น ค่าวัสดุสิ้นเปลือง</u> <u>ได้แก่ บัตรร่าง บัตรรายการ ค่าวัสดุสำหรับงานซ่อม</u> <u>และรักษาสภาพหนังสือ ค่าพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิง</u> <u>ในกรณีที่ต้องติดต่องานภายนอกห้องสมุด ควรจะอยู่</u> <u>ในความรับผิดชอบของใคร</u>					
61	ควรอยู่ในความรับผิดชอบของนักศึกษาผู้ฝึกปฏิบัติงาน					
62	ควรอยู่ในความรับผิดชอบของห้องสมุดที่ให้การฝึก ปฏิบัติงาน <u>ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการ</u> <u>ฝึกปฏิบัติงานในห้องสมุด</u>					
63	เป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ประกอบความรู้ทาง ทฤษฎีและสร้างความเชื่อมั่นในตนเองที่จะออกไป ประกอบอาชีพ					
64	สามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติ งานไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ					
65	เป็นแนวทางที่ช่วยให้นักศึกษามีโอกาสในการ เข้าทำงานในห้องสมุด					

ข้อ	ความคิดเห็นก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	ลำดับความสำคัญ / เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>การจัดกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติงาน</u>					
66	กลุ่มละ 1 - 3 คน					
67	กลุ่มละ 4 - 6 คน					
68	กลุ่มละ 7 - 10 คน					
69	กลุ่มละมากกว่า 10 คนขึ้นไป					
	<u>กิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด</u>					
70	ควรมีการปฐมนิเทศเพื่อแนะนำให้นักศึกษาได้เตรียมตัวก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด					
71	ควรมีการปัจฉิมนิเทศหลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแก่นักศึกษา					
	<u>การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ควรประเมินผลจาก (ข้อ 72-ข้อ 100)</u>					
	<u>ความรู้ทางวิชาการ</u>					
72	ความแม่นยำทางทฤษฎีในวิชาชีพ					
73	การนำความรู้ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับการฝึกปฏิบัติงาน					
	<u>ความพร้อมในการฝึกปฏิบัติงาน</u>					
74	ความกระตือรือร้นสนใจงานที่ฝึก					
75	ความรับผิดชอบต่องาน					

ข้อ	ความคิดเห็นก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	ลำดับความสำคัญ / เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
77	ความเชื่อมั่นในตนเอง					
78	ความสามารถในการตัดสินใจ					
79	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
80	ความสามารถในการปรับตัว					
81	การยอมรับฟังความคิดเห็นที่มีเหตุผล					
82	ความอดทนและเสียสละ					
83	ความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงาน					
84	ทัศนคติต่องานที่มอบหมายให้ทำ					
	<u>ความเป็นระเบียบ</u>					
85	บุคลิกภาพและการแต่งกาย					
86	การตรงต่อเวลา					
87	ความรอบคอบในการปฏิบัติงาน					
88	ความมีระเบียบในการทำงาน					
89	การปฏิบัติตามระเบียบของห้องสมุดโดยเคร่งครัด					
	<u>มารยาททางสังคม</u>					
90	มนุษยสัมพันธ์					
91	สัมมาคารวะ					
92	การรู้จักกาลเทศะ					
93	ความเอื้อเฟื้อ					
94	ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น					
95	ความประพฤติส่วนตัวโดยทั่วไป					

ข้อ	ความคิดเห็นต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด	ลำดับความสำคัญ / เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>การเขียนรายงาน</u>					
96	ความถูกต้อง (ด้านรูปแบบและเนื้อหา)					
97	วิธีการเรียบเรียง					
98	การใช้ภาษา					
99	เทคนิคในการนำเสนอรายงาน					
100	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ (ในรายงาน)					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอนะเอนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการจัดการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด แก่นักศึกษาวิชาเอก
บรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ภายหลังจากที่ทำงานได้ฝึกปฏิบัติงานแล้ว
(หากเนื้อที่เว้นให้ไม่พอกรุณาเขียนต่อด้านหลัง)

1.

.....

.....

.....

2.

.....

.....

.....

3.

.....

.....

.....

4.

.....

.....

.....

5.

.....

.....

.....

การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของ นักศึกษาวิชา เอกบริหารรักษาคำสั่ง
มหาวิทยาลัยรามคำแหง และบรรณารักษ์ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด

บทคัดย่อ

ของ

อัญชลี ภูมิพิษฐ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มีนาคม 2528

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา
วิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ความคิดเห็นของบรรณารักษ์
ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแก่นักศึกษา และความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอก
บรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด ก่อน และ
หลังการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด กลุ่มประชากร คือ นักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษ-
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งลงทะเบียนเรียนวิชา การฝึกปฏิบัติงานห้อง
สมุด (LS 417) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 จำนวน 116 คนและ
บรรณารักษ์ผู้ให้การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดแก่นักศึกษาจากสำนักหอสมุดกลาง มหา-
วิทยาลัยรามคำแหง และจากห้องสมุดภายนอก รวม 102 คน เครื่องมือที่ใช้ใน
การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด
ข้อมูลที่ได้นำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติถ่วง
วิกฤติ (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของกลุ่มประ-
ชากร ปรากฏผลโดยสรุปดังนี้

นักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ มีความคิดเห็นก่อน
และหลังการฝึกในระดับมากที่สุด ในเรื่อง ความจำเป็นของการฝึกปฏิบัติงาน
ประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้ฝึก คือ งานจัดหมู่และทำบัตรรายการ
หนังสือ รายวิชาที่มีความจำเป็น หรือมีความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด
คือ การจัดทำหนังสือการทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย ประโยชน์ที่คาดว่าจะ
นักศึกษาจะได้รับจากการฝึกปฏิบัติงาน คือ การสร้างเสริมประสบการณ์ประกอบ
ความรู้ทางทฤษฎี และสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ที่จะออกไปประกอบอาชีพ
สามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติงานไปประยุกต์ใช้ในการประกอบ
อาชีพ กิจกรรมที่ควรจัดก่อนและหลังการฝึก คือ การปฐมนิเทศ เพื่อแนะนำให้
นักศึกษาได้เตรียมตัวก่อนการฝึกปฏิบัติงานห้องสมุด และการประเมินผล ควรประ-
เมินผลจากการนำความรู้ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับการฝึกปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบ

ข้อต่องาน การตรงต่อเวลาและความถูกต้องในการเขียนรายงาน (ด้านรูปแบบ และเนื้อหา) นอกจากนี้ เฉพาะนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ ยังมีความ คิดเห็นก่อนและหลังการฝึกในระดับมากที่สุดในเรื่อง รูปแบบในการฝึกปฏิบัติงาน การฝึกนักศึกษา ไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในห้องสมุด ซึ่งนักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงาน ทุกด้านของงานห้องสมุด สถานที่ฝึกปฏิบัติงานควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน ทั้งในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และห้องสมุดภายนอก

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาวิชา เอกบรรณารักษศาสตร์ ก่อนและหลังการฝึก เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ก่อนและหลังการฝึก ตลอดจนเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาและบรรณารักษ์ทั้ง ก่อนและหลังการ ฝึกแล้ว ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในประเด็นที่เกี่ยวกับประเภทของงานที่สำคัญและควรกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ คือ งานบรรณานุกรมและบรรณนิพนธ์ รายวิชาที่มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญต่อ การฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดคือ รายวิชาการวิจัยและบรรณานุกรม วรรณกรรมทาง สังคมศาสตร์ วรรณกรรมทางวิทยาศาสตร์ ห้องสมุดเฉพาะ ประวัติหนังสือและการ พิมพ์ การจัดหาหนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน และปัญหาการใช้ห้องสมุด ช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน คือ นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติงานเฉพาะในภาคเรียน ปกติ และภาคฤดูร้อน อัตราส่วนของเวลาในการฝึกระหว่างสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับห้องสมุดภายนอก คือ 50 : 50 ความรับผิดชอบ เรื่องค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึก คือ ควรอยู่ในความรับผิดชอบ ของห้องสมุด และนักศึกษา ยกเว้นเฉพาะความคิดเห็นของนักศึกษาและบรรณารักษ์ ก่อนฝึกที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันว่า ควรอยู่ในความรับผิดชอบของห้องสมุดเท่านั้น ประโยชน์ที่คาดว่านักศึกษาจะได้รับ คือ สามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึก ปฏิบัติงานไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ และเป็นแนวทางที่ช่วยให้นักศึกษามี โอกาสเข้าทำงานในห้องสมุด

A COMPARATIVE STUDY OF OPINIONS OF LIBRARY SCIENCE STUDENTS'
RAMKHAMHAENG UNIVERSITY AND LIBRARIANS
TOWARDS LIBRARY PRACTICE WORK

AN ABSTRACT

BY

ANCHALEE PUMIDIST

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
March 1985

The objective of this research is to compare the opinions of the three categories before and after actual library practice work : the opinions among Ramkhamhaeng University students majoring in Library Science, the opinions among the librarians who supervise the students on library practice work and the opinions of Ramkhamhaeng University Library Science students with those of the librarians who supervise the library practice work. The population involved in the research consists of 116 Library Science majors of Ramkhamhaeng University who have registered for LS 417 (Library Practice Work) in the second semester of the academic year 2526 and 102 librarians from the Central Library, Ramkhamhaeng University and from other Libraries. Questionnaires on opinions toward library practice work are used in collecting data. The data collected are calculated to find an average and a standard deviation by using the t-test in order to compare the differences in opinions of the population. The results in brief are as follow :-

The Library Science majors' and the librarians' opinions before and after library practice work place the highest importance on the necessity of practice work. The types of important works that should be practiced are the classification and cataloguing of books. The courses essential for library practice work are Classification of Books and Cataloguing of Thai Books. The benefits that the students should receive from practice work are the building up of

experience in conjunction with theoretical knowledge and self-confidence in pursuing their careers. The students can apply the experience they have received from practice work to be used in their careers. The activities that should be set up before and after the practice are : an orientation to advise the students to prepare themselves before library practice work and an evaluation which should be achieved through the application of theoretical knowledge to practice work, through responsibility in one's work, through punctuality and through correctness in the writing of reports both in format and content. Moreover, the Library Science majors place the greatest emphasis before and after practice on the pattern of practice work in the case of students without experience of working in libraries. These students should practice all kinds of library works. The places for practice work should be the Central Library, Ramkhamhaeng University and other libraries.

In comparing the opinions of Library Science majors before and after the practice with the opinions of the librarians before and after practice, there is a statistically important difference at 0.5 level in connection with the types of important works that should be practiced by the students: bibliographical work and book review. The courses

essential for library practice work are : Research Methods and Bibliographies, Literature in the Social Sciences, Literature in Science, Special Library, History of Books and Printing, Library of Congress Classification System, Problems in Using the Library. The time span for practice work should be during the regular semesters and the summer session only. The ratio of practice time between the practice at the Central Library, Ramkhamhaeng University and at other libraries is 50 : 50. Expenses involving the practice work should lie under the responsibilities of the libraries and the students except for the opinions of the students and the librarians before practice which stated differently that they should lie under the responsibility of the libraries only. The benefits that the students are expected to receive are that they may be able to apply the experience they have received from practice work to be used in their careers and they may have more chance to obtain jobs in libraries.